

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PRUDNIK

Prudnik

Diagnoza, o której mowa w art. 4 ust.1 pkt 1 Ustawy z dnia
9 października 2015 r. o rewitalizacji,
potwierdzająca spełnienie przez obszar zdegradowany
i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia.

Prudnik 2023 r.

Dokument opracowany został przez pracowników Urzędu Miejskiego w Prudniku
przy współpracy Centrum Doradztwa Rewitalizacyjnego
Instytutu Rozwoju Miast i Regionów

Spis treści

1. Wstęp.	3
2. Diagnoza ogólna czynników i zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Prudnik.	4
2.1. Zjawiska w sferze społecznej.	5
2.2. Zjawiska w sferze gospodarczej.	7
2.3. Zjawiska w sferze środowiskowej.	10
2.4. Zjawiska w sferze funkcjonalno-przestrzennej.	11
2.5. Zjawiska w sferze technicznej.	13
3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Prudnik.	14
3.1. Lokalne uwarunkowania polityki rewitalizacyjnej.	14
3.2. Zakres przestrzenny i czasowy diagnozy.	16
3.3. Źródła danych.	16
3.4. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.	16
3.5. Sfera społeczna.	25
3.6. Sfera gospodarcza.	48
3.7. Sfera środowiskowa.	54
3.8. Sfera techniczna.	55
3.9. Sfera przestrzenno-funkcjonalna.	59
4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.	63
5. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.	66
6. Spis rysunków.	70
7. Spis tabel.	71

1. Wstęp.

Celem niniejszej diagnozy jest wskazanie części Gminy Prudnik, będącego obszarem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z kryzysem w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W granicach tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego wskazywany jest obszar do rewitalizacji, stanowiący nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkiwany przez nie więcej niż 30% jej populacji, który jednocześnie posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające wspólnych granic. W skład obszaru rewitalizacji mogą wchodzić niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska pozaspołeczne, jeśli planowane tam działania przyczynią się do przeciwdziałania kryzysowi społecznemu, zdiagnozowanemu w zamieszkałej części obszaru rewitalizacji.

Niniejsze opracowanie stanowi załącznik do wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Prudnik, o którym mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485), potwierdzający spełnienie przesłanek do ustanowienia wyżej wymienionych obszarów.

2. Diagnoza ogólna czynników i zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Prudnik.

OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Prudnik położona jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, w powiecie prudnickim. Sąsiaduje bezpośrednio z gminami Lubrzą i Białą, należącymi do powiatu prudnickiego, Głuchołazami, Korfantowem i Nysą, należącymi do powiatu nyskiego, oraz Republiką Czeską. Gmina Prudnik ma charakter miejsko-wiejski i jest siedzibą powiatu prudnickiego.

Źródło: <https://bip.prudnik.pl/2354/gmina-prudnik.html>

Gmina Prudnik sąsiaduje od południa z Parkiem Krajobrazowym Góry Opawskie, charakteryzującym się krajobrazem podgórskim, atrakcyjnym pod względem turystycznym.

Gminę Prudnik od Opola dzieli dystans 52 km, od Krapkowic 40 km (wjazd na autostradę A4 w kierunku wschodnim) a od Grodkowa 65 km (wjazd na autostradę A4 w kierunku zachodnim).

Komunikacja w kierunku Republiki Czeskiej obsługiwana jest poprzez dawne przejścia graniczne:

- Konradów – Złate Hory, umiejscowione w Gminie Głuchołazy w odległości 8 km od Prudnika,
- Głuchołazy – Mikulowice, umiejscowione w Gminie Głuchołazy w odległości 13 km od Prudnika,
- Trzebina – Bartultowice, umiejscowione w Gminie Lubrza w odległości 5 km od Prudnika.

System transportowy w granicach administracyjnych Gminy Prudnik składa się z powiązanych ze sobą dróg krajowych, powiatowych i gminnych, z których wyszczególnić można:

- drogę krajową nr 41 – przebiegającą przez Nysę, Prudnik, Trzebinę oraz granicę polsko-czeską, obsługującą ruch w osi północ-południe,
- drogę krajową nr 40 – przebiegającą przez granicę polsko-czeską, Głuchołazy, Prudnik, Kędzierzyn-Koźle, Ujazd oraz Pyskowice, obsługującą ruch w osi wschód-zachód,
- 5 dróg powiatowych,
- 134 dróg gminnych.

Drogi krajowe DK 40 i DK 41 pełnią istotną rolę w obsłudze ruchu osi wschód-zachód w południowej części województwa opolskiego oraz w obsłudze ruchu przejść granicznych z Czechami. Obie drogi mają

jednocześnie duże znaczenie dla powiązań komunikacyjnych Gminy Prudnik, stanowiąc jej podstawowe osie komunikacyjne w powiązaniach regionalnych. Gmina posiada dogodną sieć dróg powiatowych, których uzupełnieniem w wymiarze lokalnym są gęsto rozmieszczone drogi gminne.

2.1. Zjawiska w sferze społecznej.

LUDNOŚĆ I MIGRACJE

Gmina Prudnik cechuje się negatywną sytuacją demograficzną wyrażającą się stałym od wielu lat spadkiem liczby mieszkańców. W latach 2017-2021 ich liczba uległa zmniejszeniu aż o 6,9% i wyniosła 25 494 osoby. Głównym powodem tego stanu jest ujemne saldo migracji oraz wzrost liczby zgonów i spadek liczby urodzeń w latach 2020-2021, będący najprawdopodobniej również następstwem pandemii COVID-19 (Tab. 1).

Tab. 1. Zmiany demograficzne w latach 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba ludności	27 374	27 269	27 109	25 798	25 494
Urodzenia żywe	209	251	223	187	176
Zgony ogółem	340	351	338	425	444
Przyrost naturalny	-131	-100	-115	-238	-268
Urodzenia żywe na 1000 ludności	7,62	9,19	8,21	7,19	6,87
Zgony na 1000 ludności	12,39	12,85	12,45	16,34	17,33
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-4,78	-3,66	-4,23	-9,15	-10,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Saldo migracji w latach 2017-2021 wykazywało rosnące wartości przyjmując w cały analizowanym okresie wartości ujemne. Saldo wskazujące na najmniejszy spadek odnotowano w 2017 r. (-21 osób), a najwyższy – w 2021 r. (-71 osób) (Tab. 2).

Tab. 2. Migracje w latach 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Zameldowania ogółem	265	335	295	238	247
Wymeldowania ogółem	286	378	354	286	318
Saldo migracji	-21	-43	-59	-48	-71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zmiany w strukturze grup ekonomicznych w Gminie Prudnik wskazują na postępujące starzenie się społeczeństwa. Pomimo spadku ilościowego, stosunkowo stabilnie prezentuje się udział osób w wieku przedprodukcyjnym, przyjmując wartości 13,44%. Wskaźnik ten jest zauważalnie niższy w porównaniu ze średnią dla Polski (15,58%) i województwa opolskiego (13,99%). Wyraźny spadek aż o 10,95% w badanym okresie wystąpił w grupie osób w wieku produkcyjnym i wyniósł 60,84%. Był tym samym niższy niż średnia wartość dla Polski (61,92%) i województwa (62,55%). Zwiększeniu o 3,7% uległ też odsetek osób w wieku poprodukcyjnym – wyniósł on 25,72% w 2021 r. Wartość ta jest wyższa od poziomu wojewódzkiego (23,46%) jak również wyższa w stosunku do wartości ogólnopolskiej (22,50%). Pomimo obserwowanego procesu starzenia się społeczeństwa – rosnący współczynnik obciążenia demograficznego (33,1%) – jest on wyraźnie wyższy w porównaniu ze średnią dla Polski (28,9%) i województwa opolskiego (29,6%) (Tab. 3).

Tab. 3. Struktura grup ekonomicznych w latach 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 636	3 675	3 667	3 563	3 427
Liczba osób w wieku produkcyjnym	17 419	17 175	16 841	15 710	15 510
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	6 319	6 419	6 601	6 525	6 557
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	13,28	13,48	13,53	13,81	13,44
Udział % osób w wieku produkcyjnym	63,63	62,98	62,12	60,90	60,84
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	23,09	23,54	24,35	25,29	25,72
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	28,0	28,9	30,5	32,2	33,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Prudnik realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

W latach 2017-2020 można obserwować trend zmniejszania się liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Zmniejszeniu uległa liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej, zarówno powyżej, jak i poniżej kryterium dochodowego. Spadła także liczba rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny na dzieci (Tab. 4). Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej w 2021 r. było ubóstwo, która dotyczyło 209 osób. Ważną przyczyną była również bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.(Tab. 5).

Tab. 4. Podstawowe informacje o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych w latach 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności	830	758	699	686	598
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego	1 427	1 234	1 077	1 008	890
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego	852	837	822	777	643
Rodziny otrzymujące zasiłek rodzinny na dzieci	664	658	640	516	417

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tab. 5. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Gminy Prudnik 2021 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób
Alkoholizm	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych - rodzina wielodzietna	7
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	22
Przemoc w rodzinie	0
Ubóstwo	209

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS w Prudniku.

BEZROBOCIE

Dane statystyczne odnoszące się do sytuacji na lokalnym rynku pracy wskazują iż w latach 2017-2021 można było obserwować spadek stopy bezrobocia w liczbach bezwzględnych. Wskaźnik wyrażający udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym również wykazywał wartość malejącą z poziomu 6,4% (w roku 2017) do poziomu 6,0% (w roku 2019). W kolejnym roku odnotowano zauważalny wzrost wartości tegoż wskaźnika do poziomu 6,8%, który należy utożsamiać z następstwami pandemii COVID-19. Następnie w 2021 r. ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy wróciła do zbliżonego poziomu z 2019 r. gdy wskaźnik ten osiągnął w roku 2021 wartość 5,9%.

Tak w przypadku mężczyzn jak i kobiet bezrobocie w 2021 r. było niższe niż w 2017 r. aczkolwiek większy spadek liczby osób bezrobotnych zanotowano w przypadku mężczyzn (o 22%) niż w przypadku kobiet (15%) (Tab. 6).

Tab. 6. Bezrobocie w latach 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Bezrobotni ogółem	1 062	1 075	967	1 024	867
Bezrobotni mężczyźni	523	505	450	498	409
Bezrobotne kobiety	539	570	517	526	458
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	6,4	6,5	6,0	6,8	5,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

PODSUMOWANIE

Gmina Prudnik cechuje się znacznym ubytkiem liczby mieszkańców, będącym efektem spadku liczby urodzeń, wzrostem liczby zgonów oraz ujemnego salda migracji. Zmiany te wskazują na trwający od lat stały niekorzystny trend. Struktura wiekowa prezentuje się stosunkowo niekorzystnie – spadający udział osób w wieku produkcyjnym przy rosnącym udziale osób w wieku poprodukcyjnym oraz rosnącym współczynniku obciążenia demograficznego. Starzenie się społeczeństwa będzie postępować, tym samym będzie ono w przyszłości coraz większym wyzwaniem.

Problemy sfery społecznej miasta objawiają się przede wszystkim w grupie osób korzystających z pomocy społecznej. Bezrobocie w Gminie Prudnik nie wykazuje większych zmian, kształtując się na wyższym od poziomu województwa jak i kraju poziomie, zatem szczególnej uwagi wymagają osoby pozostające bez pracy.

2.2. Zjawiska w sferze gospodarczej.

FINANSE PUBLICZNE

Budżet Gminy Prudnik notuje wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków. W 2017 oraz z latami: 2020 i 2021 odnotowano nadwyżkę budżetową. W analizowanym okresie zanotowano deficyt w latach 2018 oraz 2019. Dochody własne samorządu były zmienne w poszczególnych latach, oscylując w przedziale 20,92 – 25,36% aczkolwiek w ostatnim analizowanym roku udział ten wyniósł aż 31,13%. (Tab. 7).

Tab. 7. Dochody i wydatki budżetowe w latach 2017-2021.

	Dochody (zł)	Wydatki (zł)	Nadwyżka / Deficyt budżetowy (zł)	Udział dochodów własnych (%)	Dochody na 1 mieszkańca (zł)	Wydatki na 1 mieszkańca (zł)
2017	103 637 443,36	102 015 486,31	1 621 957,05	25,36	3 944,04	3 882,31
2018	114 332 163,15	123 454 896,72	-9 122 733,57	22,57	4 394,35	4 744,98
2019	125 024 685,63	133 852 306,49	-8 827 620,86	23,09	4 869,51	5 213,33
2020	129 355 795,07	128 815 513,38	540 281,69	20,92	5 112,07	5 090,72
2021	146 795 849,05	132 324 036,19	14 471 812,86	31,13	5 921,34	5 337,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Tab. 8. Struktura wydatków wg działów klasyfikacji budżetowej w 2021 r.

	Wydatki [zł]	Udział [%]
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	844 904,71	0,64
Dział 600 - Transport i łączność	3 367 893,42	2,55
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	4 281 297,26	3,24
Dział 710 - Działalność usługowa	355 339,24	0,27
Dział 750 - Administracja publiczna	10 876 071,22	8,22
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	5 460,00	<0,00
Dział 752 - Obrona narodowa	3 200,00	<0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	834 961,52	0,63
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	649 289,32	0,49
Dział 758 - Różne rozliczenia	420830,70	0,32
Dział 801 - Oświata i wychowanie	38 771 295,3	29,30
Dział 851 - Ochrona zdrowia	361 564,47	0,27
Dział 852 - Pomoc społeczna	12 729 772,24	9,62
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	195 446,8	0,15
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	2 543 363,05	1,92
Dział 855 - Rodzina	36 189 084,65	27,35
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 385 876,4	7,85
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 754 480,72	3,59
Dział 926 - Kultura fizyczna	4 753 905,17	3,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Pod względem sposobu wydatkowania budżetu gminy w 2021 r. największy udział miał dział 801 – Oświata i wychowanie stanowiący ponad 29% wydatków. Znaczącą pozycję miał również dział 855 – Rodzina na który przeznaczono ponad 27% środków. Wydatki przekraczające 7% budżetu osiągały działy: 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (7,85%), 750 – Administracja publiczna (8,22%) oraz 852 – Pomoc społeczna (9,62%). Wydatki rzędu 3% zanotowano w przypadku działów : 700 - Gospodarka mieszkaniowa (3,24%) oraz 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (3,59%) Tab. 8).

PODMIOTY GOSPODARCZE

W badanym okresie liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Prudnik notowała trend wzrostowy, w 2021 r. wyniosła 2 554. W ujęciu na 10 000 ludności wskaźnik liczby podmiotów wpisanych do rejestru również wzrósł, osiągając w 2021 r. wielkość 1002. Jest on wyższy od wskaźnika powiatowego (932) jednakże niższy tak od wskaźnika krajowego (1276) jak również od wojewódzkiego (1141). Wskaźnik odnoszący się do podmiotów przypadających na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r. wyniósł 172,8 w Gminie Prudnik. Jest on wyższy od wskaźnika powiatowego (156,7) jednakże niższy tak od wskaźnika krajowego (216,0) jak również od wojewódzkiego (190,4). Pod względem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym również odnotowano wzrost – do wartości 11,74, wartość ta nieznacznie przewyższa średnią powiatową (11,17), jest jednak niższa od średniej krajowej (15,40) jak i wojewódzkiej (13,68). W zakresie nowych zarejestrowań widoczny jest trend wzrostowy podczas gdy w zakresie wykreśleń z rejestru REGON widoczny jest trend spadkowy tegoż wskaźnika. (Tab. 9).

W 2021 r. przeważająca większość podmiotów (94,21%) należała do sektora prywatnego.

Pod względem wielkości podmiotów dominują małe przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób stanowiące aż 96,55% wszystkich podmiotów gospodarczych Gminy Prudnik (Tab.10).

Tab. 9. Dynamika zmian wskaźników dotyczących przedsiębiorczości w Gminie Prudnik w latach 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	859	865	892	960	1 002
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	140,8	143,2	149,8	164,6	172,8
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	44	57	60	56	66
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	559	575	597	646	681
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	49	53	35	31	34
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	9,15	9,52	10,02	11,09	11,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tab. 10. Struktura podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Prudnik w 2021 r.

		Liczba podmiotów	Udział [%]
Ogólna liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON		2 554	
Podmioty wg grup rodzajów działalności	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	53	2,07
	przemysł i budownictwo	502	19,66
	pozostała działalność	1 999	78,27
Podmioty wg klas wielkości (liczby zatrudnionych osób)	0-9	2 466	96,55
	10-49	66	2,58
	50-249	20	0,78
	powyżej 250	2	0,07
Podmioty wg sektorów własnościowych	sektor publiczny	147	5,79
	sektor prywatny	2 394	94,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Największy udział pod względem rodzaju prowadzonej działalności na podstawie sekcji PKD 2007 wykazują handel hurtowy i detaliczny (23,46%) następnie działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (14,24%) oraz budownictwo (11,97%). Zauważalną pozycję zajmuje również przetwórstwo przemysłowe (7,45%) oraz działalność sklasyfikowana jako działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (7,30%). (Tab. 11).

Tab. 11. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Prudnik wg sekcji PKD 2007 w 2021 r.

Sekcja PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział [%]
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	53	2,08
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	190	7,45
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	0,12
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	0,16

Sekcja F – Budownictwo	305	11,97
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	598	23,46
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	84	3,29
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	67	2,63
Sekcja J - Informacja i komunikacja	55	2,16
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	59	2,31
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	363	14,24
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	186	7,30
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	74	2,90
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19	0,74
Sekcja P – Edukacja	106	4,16
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	144	5,65
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	52	2,04
Sekcja S i T – Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	187	7,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

PODSUMOWANIE

Gmina Prudnik cechuje się trudną aczkolwiek stabilną sytuacją budżetową. Największy udział w lokalnej gospodarce mają mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Głównymi sektorami działalności gospodarczej są handel, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości i budownictwo. Wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości Gminy Prudnik w większości są lepsze od wskaźników oszacowanych dla powiatu prudnickiego, jednakże gorsze od średnich dla województwa jak i kraju. Choć ogólną sytuację gospodarczą miasta, która obrazowana jest przez zestaw szeregu wskaźników (Tab.9) należy ocenić pozytywnie, a zmiany w ostatnich latach świadczą o poprawie i pozytywnych trendach rozwojowych, lokalna gospodarka, aby być konkurencyjna, powinna efektywnie się rozwijać, jej dalszy rozwój stanowi wyzwanie przy kreowaniu racjonalnej polityki rozwojowej w gminie.

2.3. Zjawiska w sferze środowiskowej.

WALORY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Gmina Prudnik w swoich granicach posiada cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe, ponad 11% powierzchni gminy stanowią tereny leśne okalające ją od południa. Znaczna część tych terenów podlega ochronie przyrodniczej.

W południowej części gminy zlokalizowany jest obszar „Parku Krajobrazowego Góry Opawskie”, wraz z jego otuliną oraz obszar Natura 2000. W zakresie zieleni miejskiej należy wyróżnić zabytkowy Park Miejski zlokalizowany w centrum miasta stanowiący największą przestrzeń publicznej zieleni urządzonej w Prudniku. Poza tym w mieście Prudnik jest kilka ogrodów działkowych oraz zieleń przyuliczna, osiedlowa i nadrzeczna (Tab. 12). Zasoby wodne gminy stanowi przede wszystkim rzeka Złoty Potok przepływająca w kierunku północno-wschodnim (która od granic miasta Prudnika jest rzeką Prudnik). Rzeka ta stanowi dopływ rzeki Osobłoga. Poza tym w gminie płynie kilka pomniejszych potoków. Ogólna dostępność do przyrodniczych terenów rekreacyjnych jest wysoka.

Tab. 12. Tereny zieleni w Gminie Prudnik w 2021 r.

Forma zieleni	Powierzchnia w ha	% udziału
Parki spacerowo - wypoczynkowe	12,73	9,14
Zieleńce	24,43	17,54
Zieleń uliczna	4,50	3,23
Tereny zieleni osiedlowej	16,82	12,07
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	53,98	38,75
Cmentarze	14,64	10,51
Lasy gminne	12,21	8,76
Razem	139,31	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE

Jednym z zagrożeń środowiskowych dla bytności ludzi są tereny powodziowe. W Gminie Prudnik w głównym stopniu występują one w sąsiedztwie głównego ciek wodnego jakim jest rzeka Żłoty Potok w granicach sołectw Moszczanka oraz Łąka Prudnicka. Ta sama rzeka (nosząca w granicach miasta) nazwę rzeki Prudnik stanowi potencjalne zagrożenie powodziowe dla terenów miasta Prudnik. Przy czym dzięki ograniczonej przez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego urbanizacji terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie rzeki, podtopienia (poza ekstremalnymi przypadkami) nie stanowią istotnego zagrożenia dla istniejącej zabudowy.

Ważnym czynnikiem wpływającym na stan środowiska miasta są zanieczyszczenia powietrza. Okres zimowy cechuje się zdecydowanie większą liczbą dni o przekroczonych normach stężeń pyłów PM10 i PM2,5.

Jest to bezpośrednim następstwem występowania zjawiska tzw. niskiej emisji z ogrzewania indywidualnego oraz transportu kołowego.

Znaczącym zjawiskiem w zakresie występowania odpadów niebezpiecznych jest obecność wyrobów azbestowych. Według przeprowadzonej przez Urząd Miejski inwentaryzacji w Gminie Prudnik pozostaje ekwiwalent ponad 1835 ton wyrobów zawierających azbest wymagających unieszkodliwienia przy czym największe nagromadzenie wyrobów azbestowych zdiagnozowano na terenach wiejskich gminy (aż 83%).

PODSUMOWANIE

Cenne zasoby przyrodnicze obejmujące tereny leśne koncentrują się głównie w południowej części Gminy Prudnik. Część zurbanizowana miasta posiada niewielkie publiczne tereny zieleni urządzonej.

Głównymi zagrożeniami dla człowieka w sferze środowiskowej są zanieczyszczenia powietrza pochodzące z tzw. niskiej emisji, wyroby zawierające azbest oraz tereny powodziowe wokół rzeki Żłoty Potok / Prudnik.

2.4. Zjawiska w sferze funkcjonalno-przestrzennej.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Dominującym typem gruntów w granicach Gminy Prudnik są tereny otwarte (użytki rolne, lasy i grunty leśne), zajmujące ponad 87% powierzchni Gminy. Największy udział mają użytki rolne, stanowiące ponad 75% terenów Gminy Prudnik. Obszary zurbanizowane (tereny osiedlowe, tereny komunikacji) zajmują z kolei ponad 9% powierzchni Gminy. Największy udział spośród terenów zurbanizowanych mają tereny mieszkaniowe i tereny komunikacji (Tab. 13).

Tab. 13. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Prudnik.

Rodzaj użytkowania gruntu	Miasto (ha)	Tereny wiejskie (ha)	Razem gmina (ha)	% udziału
Użytki rolne	896	8358	9254	75,68
Lasy i grunty leśne	488	931	1419	11,60
Grunty pod wodami	34	78	112	0,92
Użytki kopalne	5	14	19	0,15
Tereny osiedlowe	335	269	604	4,94

Tereny komunikacji	129	408	537	4,39
Tereny zieleni	60	30	90	0,74
Różne	101	92	193	1,58
Razem	2048	10180	12228	100,00

Źródło: opracowanie własne Urzędu Miejskiego w Prudniku.

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Walorem gospodarczym gminy są bardzo dobre gleby stanowiące podstawę rozwiniętej funkcji rolniczej. Miasto Prudnik charakteryzuje się rozwiniętą funkcją usługowo-przemysłową i bogatą historią sięgającą XIII wieku. Położenie gminy na pograniczu polsko-czeskim, walory przyrodnicze i walory kulturowe – są podstawą rozwijanej aktywnie funkcji turystycznej. Zarówno miasto jak i obszary wiejskie są dobrze skomunikowane z systemem dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Miasto wyposażone jest w pełny zestaw usług podstawowych oraz usługi ponadpodstawowe z zakresu zdrowia, kultury, sportu, turystyki, handlu. Na terenie wiejskim gminy występują usługi podstawowe z zakresu kultury, oświaty, handlu, gastronomii, sportu, rzemiosła.

KOMUNIKACJA

Komunikacja kolejowa.

Przez miasto Prudnik przebiega linia kolejowa relacji Katowice – Nysa - Legnica. Stacja PKP umożliwia przeładunek różnego asortymentu towarów. Ponadto sporadycznie -jedynie- dla ruchu towarowego wykorzystywana jest linia Prudnik - Gogolin.

W wyniku przeprowadzonej kilka lat temu restrukturyzacji kolei znaczenie komunikacji kolejowej tak dla miasta jak i gminy Prudnik uległo marginalizacji wyrażającej się obniżeniem klasy kategorii pociągów osobowych (brak stałych połączeń pośpiesznych), ich ilości oraz dewastacją infrastruktury kolejowej.

Komunikacja miejska.

Na terenie miasta Prudnik funkcjonuje miejska komunikacja autobusowa składająca się z jednej linii, na której zlokalizowanych jest 28 przystanków, obsługiwana przez firmy wyłaniane w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Komunikacja miejska na terenie miasta Prudnik jest bezpłatna dla osób z niej korzystających (Gmina Prudnik pokrywa w całości koszty jej funkcjonowania).

Na terenie miasta Prudnik funkcjonuje oddane do użytku w roku 2023 nowoczesne centrum przesiadkowe typu „parkuj i jedź” składające się z dworca autobusowego, parkingu dla samochodów osobowych, stojaków dla rowerów, samoobsługowej stacji naprawy rowerów. Centrum przesiadkowe obsługuje tak komunikację miejską jak i komunikację poza miejską (połączenia powiatowe, wojewódzkie jak również międzynarodowe).

PODSUMOWANIE

Rozwój przestrzenny Gminy Prudnik odbywa się na osi wschód-zachód, z uwagi na tereny leśne Gór Opawskich zlokalizowane od południa. Historyczna śródmiejska część miasta Prudnik położona jest w jego centralnej części zlokalizowanej na południe od rzeki Prudnik. Południowe obszary miasta w większym stopniu zajmuje zabudowa jednorodzinna. Działalność przemysłowa występuje w największym stopniu w północnej części miasta. Dostępność publicznych usług jest na dobrym poziomie. Połączenia kolejowe z uwagi na ich ilość jak i zasięg nie mają większego znaczenia. Rozwoju wymaga jednak sieć pieszo-rowerowa niestanowiąca obecnie zwartej sieci.

2.5. Zjawiska w sferze technicznej.

ZASOBY MIESZKANIOWE

Liczba mieszkań w Gminie Prudnik notuje nieznaczny trend wzrostowy. W latach 2017-2021 w Gminie Prudnik przybyło 105 mieszkań. Przełożyło się to na wzrost liczby izb o 889. Minimalnie zwiększyła się powierzchnia użytkowa przeciętnego mieszkania (72,5), aczkolwiek jest ona niższa niż wartość tego wskaźnika odnosząca się do poziomu powiatu (86,9), województwa (81,8) jak i kraju (75,1). Wzrosła również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Gminie Prudnik na 1 osobę o 2,7 m² do wysokości 30,5 m², jednakże wartość tego wskaźnika jest niższa niż wartość określona dla powiatu prudnickiego (33,3) jak i województwa opolskiego (31,3) a niemalże identyczna jak wartość określona dla całego kraju (30,4) (Tab. 14).

Tab. 14. Zasoby mieszkaniowe Gminy Prudnik w latach 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań	10 634	10 643	10 655	10 719	10 739
Liczba izb	39 098	39 160	39 232	39 865	39 987
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	71,6	71,7	71,9	72,2	72,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	27,8	28,0	28,2	30,0	30,5
Mieszkania na 1000 mieszkańców	388,5	390,3	393,0	415,5	421,2
Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	3,68	3,68	3,68	3,72	3,72
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	2,57	2,56	2,54	2,41	2,37
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,70	0,70	0,69	0,65	0,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Prawie 100% mieszkań Gminy Prudnik posiada dostęp do sieci wodociągowej. Zbliżony odsetek mieszkań posiada ustęp splukiwany, a w łazienkę wyposażonych jest 91,0% mieszkań. Dostęp tak do centralnego ogrzewania jak i gazu sieciowego posiada 72,8% mieszkań (Tab.15).

Tab. 15. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczne.

	2017	2018	2019	2020	2021
Wodociąg	98,1	98,1	98,1	97,7	b.d.
Ustęp splukiwany	94,3	94,4	94,4	94,4	b.d.
Łazienka	91,3	91,4	91,4	91,0	b.d.
Centralne ogrzewanie	72,9	73,0	73,1	72,8	b.d.
Gaz sieciowy	74,6	73,6	73,6	72,8	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na obecny zasób komunalny składają się: 149 budynków zlokalizowanych na terenie miasta Prudnik będących własnością gminy (administrowane przez Zakład Usług Komunalnych) oraz 3 budynki administrowane przez Prudnickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego nadto 674 komunalne lokale mieszkalne zlokalizowane są we wspólnotach mieszkaniowych. Pod względem wieku zdecydowana większość budynków komunalnych pochodzi sprzed 1945 r. Wiele z budynków komunalnych wymaga kapitalnych remontów - wymiany dachów, prac termomodernizacyjnych, wymiany pionów i podłączeń do ciepła systemowego lub sieci gazowej. Niektóre z mieszkań komunalnych wymagają także wyposażenia w łazienkę oraz toaletę.

PODSUMOWANIE

Mieszkalnictwo w Gminie Prudnik rozwija się wolno, główny udział w przyroście budynków mieszkalnych ma budownictwo indywidualne. W ostatnich latach w niewielkim stopniu wzrosła liczba mieszkań i wskaźniki obrazujące powierzchnie użytkowe lokali mieszkalnych. Rośnie również systematycznie powierzchnia użytkowa mieszkań na osobę. Wyposażenie lokali w instalacje techniczne stoi na wysokim poziomie, jednakże zdecydowana większość miejskiego zasobu komunalnego wymaga przeprowadzenia prac remontowych, w tym zmiany systemu grzewczego oraz wyposażenia w toalety i łazienki.

3. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Prudnik.

3.1. Lokalne uwarunkowania polityki rewitalizacyjnej.

Obecne działania rewitalizacyjne w Prudniku prowadzone są w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 roku, przyjęty uchwałą nr XXXIX/659/2021 Rady Miejskiej w Prudniku z dnia 31 marca 2021 r. Powyższa uchwała zmieniła uchwałę nr XXXVI/593/2017 Rady Miejskiej w Prudniku z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 roku.

Podstawę opracowania obowiązującego programu stanowił art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 r.

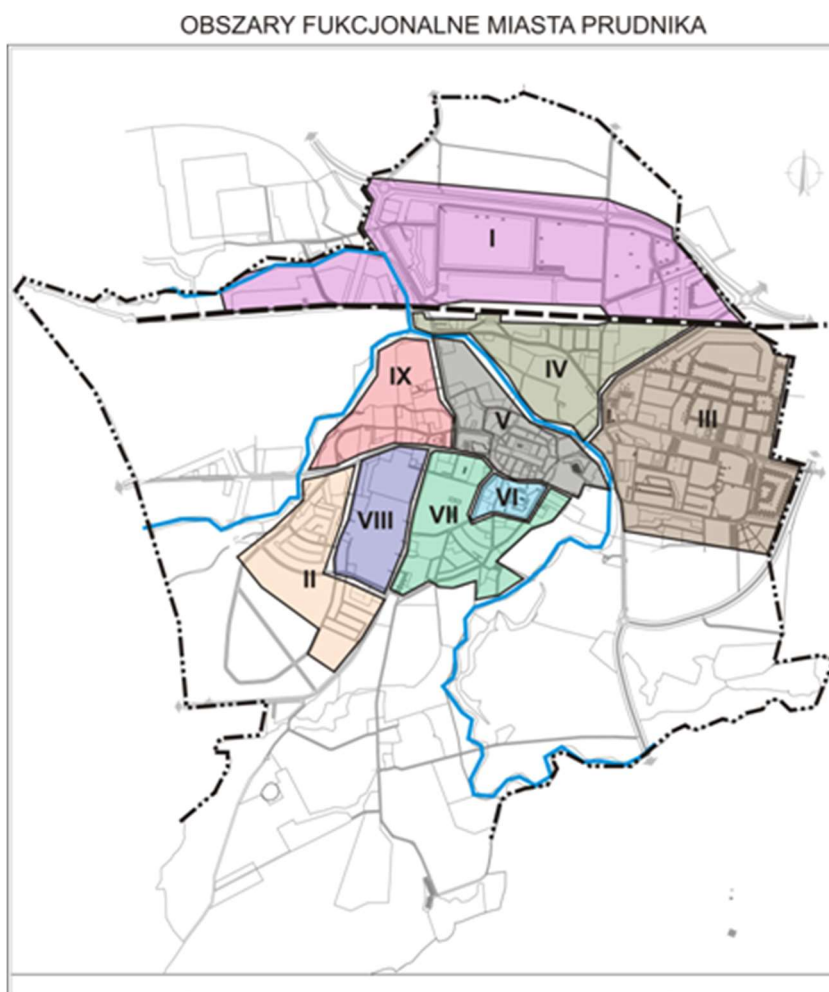
Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 roku opracowany został dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego na podstawie kryteriów społecznych, gospodarczych, środowiskowo – technicznych oraz przestrzenno-funkcjonalnych.

W części diagnostycznej podzielono miasto na 19 jednostek urbanistycznych. Ocena degradacji poszczególnych jednostek odbywała się w oparciu o wskaźniki ze sfer:

- ✓ społecznej – 18 wskaźników,
- ✓ gospodarczej – 5 wskaźników,
- ✓ środowiskowo – technicznej – 2 wskaźniki,
- ✓ przestrzenno-funkcjonalnej – 1 wskaźnik.

W wyniku przeprowadzonej analizy wskazano jednostkę VI jako zdegradowaną i wskazano ją do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi (Rys. 1).

Rys. 1. Podział na jednostki urbanistyczne w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 roku

Wyznaczony w ten sposób obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zajmuje 8,83 ha (0,07% powierzchni gminy) i zamieszkało go 2 618 osób (tj. 9,82 % mieszkańców Gminy Prudnik).

W części diagnostycznej Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 roku przeprowadzono dodatkowo pogłębioną analizę obszaru rewitalizacji w podziale na poszczególne sfery, identyfikując lokalne problemy i ich źródła oraz wskazując jego potrzeby i potencjały.

Cele i kierunki działań również obejmowały sfery społeczną, gospodarczą oraz przestrzenną.

Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych wyniosła 15, z czego 12 przedsięwzięć znalazło się na liście przedsięwzięć podstawowych a 6 przedsięwzięć znalazło się na liście przedsięwzięć pozostałych realizujących założony cel rewitalizacji którym był „Rozwój społeczny oparty na wielowymiarowej komunikacji”.

Rozwinięciem głównego celu rewitalizacji są cztery cele strategiczne, odpowiadających różnym sferom komunikacji, w których zidentyfikowane zostały zjawiska negatywnie oddziałujące na miasto.

Celami strategicznymi „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023” są:

- o Rozwój komunikacji przestrzennej – oznaczającej wszelkie formy działania w przestrzeni, odnoszące się nie tylko do komunikacji jako procesu przemieszczania się osób czy rzeczy, ale także do modyfikacji zagospodarowania oraz projektowania przestrzeni.

- o Rozwój komunikacji społecznej – odnoszącej się do wszelkich przejawów ludzkiej działalności, która podejmowana jest ze względu na drugiego człowieka. Komunikacja społeczna w odniesieniu do procesów rewitalizacyjnych odnosić będzie się również do aranżowania i wspierania wszelkiego rodzaju inicjatyw

o charakterze społecznym oraz działań, których celem będzie wyrównywanie dysproporcji w jakości i warunkach życia społeczeństwa.

o Rozwój komunikacji międzypokowej – oznaczającej integrację wszystkich grup społecznych – od osób najmłodszych do seniorów włącznie. Dzięki wzajemnym kontaktom grupy te będą mogły wymieniać się informacjami i doświadczeniami – komunikować się.

o Rozwój komunikacji przyszłości – odnoszącej się do wszelkich form działania, mających na celu zapewnienie mieszkańcom godnej przyszłości, w czystym i bezpiecznym środowisku.

o Rozwój komunikacji w sferze przedsiębiorczości – odnoszącej do wszelkich działań, mających na celu wzrost aktywizacji zawodowej mieszkańców, pobudzania zachowań proprzedsiębiorczych.

Z dniem 31 grudnia 2023 r. kończy się horyzont czasowy obowiązywania opisywanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 roku. Tym samym zachowanie ciągłości procesu rewitalizacji wymaga opracowania nowego dokumentu na zasadach przewidzianych w ustawie o rewitalizacji, regulującego politykę rewitalizacyjną w mieście.

3.2. Zakres przestrzenny i czasowy diagnozy.

Na zakres przestrzenny diagnozy delimitacyjnej składa się obszar gminy Prudnik w jej granicach administracyjnych, który został podzielony na 18 jednostek strukturalnych (8 zlokalizowanych w mieście Prudnik i 10 zlokalizowanych na terenach wiejskich gminy). Dla wyznaczonego spośród tych jednostek obszaru rewitalizacji zostanie opracowany w drugim etapie gminny program rewitalizacji (GPR).

Diagnoza opiera się na danych ilościowych z lat 2017-2021. Na potrzeby diagnozy przeanalizowano szereg obowiązujących dokumentów gminnych, m.in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, strategię rozwiązywania problemów społecznych, plan gospodarki niskoemisyjnej i inne, w celu potwierdzenia występowania zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

3.3. Źródła danych.

Źródłami danych pozyskanych na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji są:

- ✓ wydziały i referaty Urzędu Miejskiego w Prudniku:
 - Wydział Organizacyjny,
 - Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
 - Wydział Finansowo – Budżetowy,
 - Wydział Mienia Gminy i Gospodarki Przestrzennej,
 - Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych,
 - Referat Programów Rozwojowych,
- ✓ Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ✓ Prudnicki Ośrodek Kultury I Biblioteki Publicznej,
- ✓ Muzeum Ziemi Prudnickiej,
- ✓ Zakład Usług Komunalnych Jednoosobowa Spółka Gminy z o.o.,
- ✓ Prudnickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.,
- ✓ Powiatowa Komenda Policji w Prudniku,
- ✓ Powiatowy Urząd Pracy,
- ✓ Bank Danych Lokalnych GUS,
- ✓ inne źródła.

3.4. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

Pierwszym krokiem w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest podział gminy na jednostki strukturalne, identyfikowane w oparciu o analizę uwarunkowań przestrzenno - funkcjonalnych.

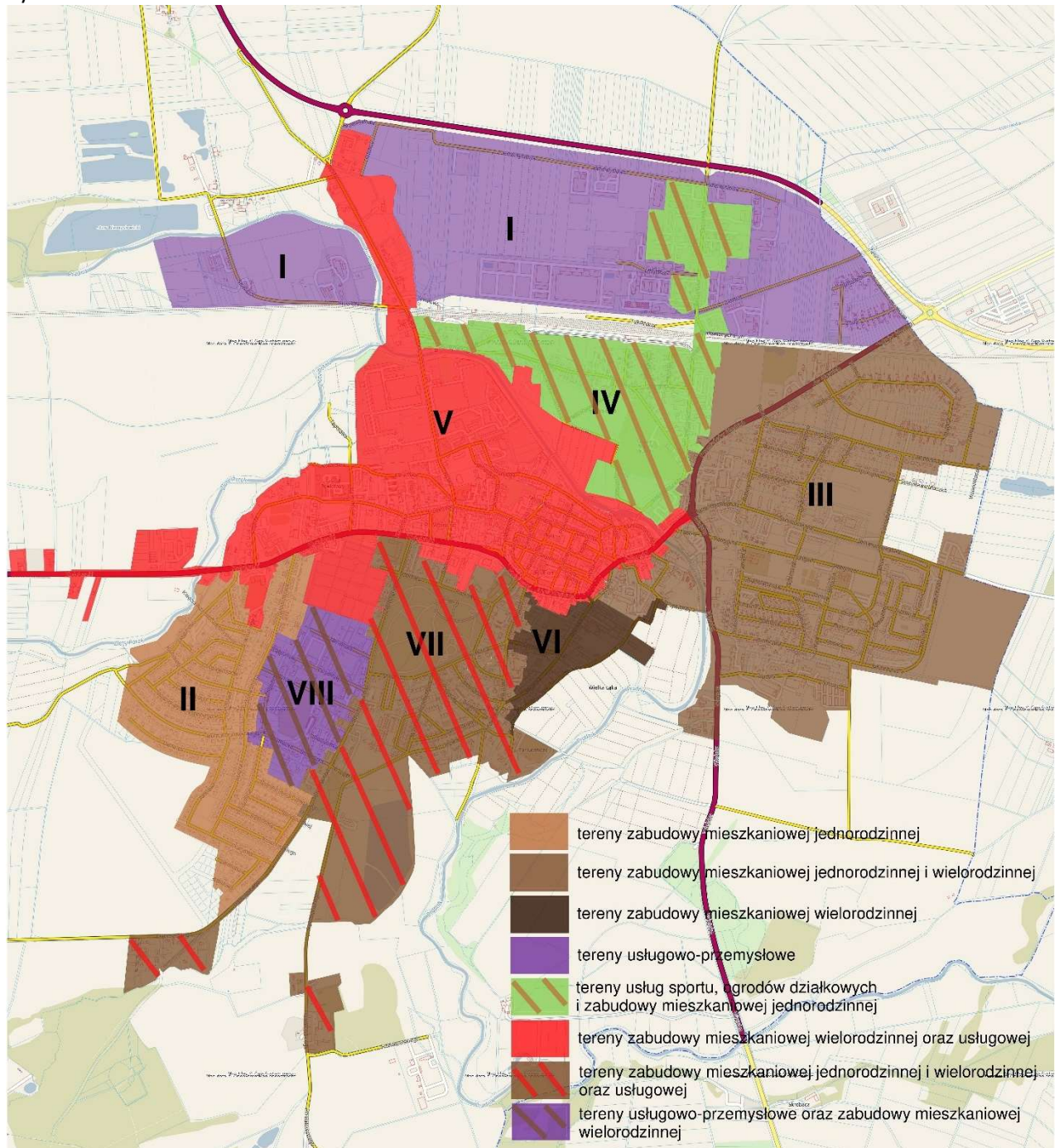
W Gminie Prudnik wyznaczono 18 jednostek strukturalnych, obejmujących swym zasięgiem całą gminę: 10 zlokalizowanych na terenach wiejskich gminy (Rys.2) i 8 zlokalizowanych w mieście Prudnik (Rys. 3) (Tab. 16).

Rys. nr 2. Jednostki zlokalizowane na terenach wiejskich gminy Prudnik.

Źródło: opracowanie własne.

Rys. nr 3. Jednostki zlokalizowane w mieście Prudnik.

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 16. Podstawowe informacje o jednostkach strukturalnych.

Nr jednostki / sołectwo	Dominujące funkcje terenu	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców Gminy [%]	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni Gminy [%]
1	Tereny usługowo - przemysłowe	173	0,70	130	1,06
2	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	2023	8,16	52	0,43
3	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna	5875	23,71	152	1,24
4	Usługi sportowe, mieszkaniowe jednorodzinne, ogrody działkowe	760	3,07	55	0,45
5	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i usługowa	5883	23,74	128	1,05
6	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	1200	4,84	13	0,11
7	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna oraz usługowa	2382	9,61	85	0,70
8	Tereny usługowo - przemysłowe, mieszkalnictwa wielorodzinnego i zbiorowego	487	1,97	21	0,17
Dębowiec	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	127	0,51	438	3,59
Czyżowice	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	294	1,19	683	5,59
Łąka Prudnicka	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	1289	5,20	1269	10,38
Mieszkowice	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	401	1,62	1025	8,38
Moszcanka	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	1085	4,38	1442	11,80
Niemysłowice	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	592	2,39	846	6,92
Piorunkowice	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	207	0,83	390	3,20
Rudziczka	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	840	3,39	1633	13,36
Szybowice	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	984	3,97	1686	13,79
Wierzbiec	Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna	179	0,72	762	6,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji o stanie kryzysowym obszaru decyduje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, współwystępująca z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W opracowaniu założono, że o degradacji

w zakresie badanego wskaźnika decyduje wystąpienie wartości gorszej od średniej dla gminy – w zależności od charakteru zjawiska - powyżej lub poniżej średniej.

Do procesu delimitacji obszaru zdegradowanego wybrano kluczowe dla gminy Prudnik zjawiska problemowe odpowiadające wymaganiom art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, reprezentujące specyfikę gminy. Podstawę wyboru wskaźników stanowiły historyczne uwarunkowania lokalnej polityki rozwoju i zidentyfikowane w diagnozie ogólnej miasta.

W analizie porównawczej zróżnicowania wewnątrzgminnego wykorzystano łącznie 31 wskaźników, z czego 21 w sferze społecznej, 3 w sferze gospodarczej, 1 w sferze środowiskowej, 3 w sferze technicznej i 3 w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. (Tab. 17).

Tab. 17. Wskaźniki wykorzystane w ocenie sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej w diagnozie delimitacyjnej.

Lp.	Zagadnienie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji	Propozycja wskaźnika – wg stanu na dzień 31 grudnia 2021	Źródło danych	Charakter wskaźnika
Sfera społeczna				
	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób	Powiatowy Urząd Pracy	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat na 1000 osób	Powiatowy Urząd Pracy	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej na 1000 osób	Powiatowy Urząd Pracy	Niekorzystny/destymulanta
	Ubóstwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 1000 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba dzieci w szkołach otrzymujących stypendium socjalne na 1000 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
		Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych w zł na 1000 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
	Przestępczość	Liczba przestępstw na 1000 osób	Powiatowa Komenda Policji	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 1000 osób	Powiatowa Komenda Policji	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba wykroczeń p-ko mieniu na 1000 osób	Powiatowa Komenda Policji	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba wykroczeń p-ko obyczajności publicznej na 1000 osób	Powiatowa Komenda Policji	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba wykroczeń przeciwko porządkowi i spokoju publicznemu na 1000 osób	Powiatowa Komenda Policji	Niekorzystny/destymulanta
	Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Liczba osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności na 1000 osób	Bank Danych Lokalnych GUS	Korzystny/stymulanta
		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na 1000 osób	Bank Danych Lokalnych GUS	Niekorzystny/destymulanta

		Liczba osób, którym przyznano świadczenia opieki społ. z tyt. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
	Niski poziom edukacji lub kapitału społecznego	Liczba niebieskich kart na 1000 osób	Ośrodek Pomocy Społecznej	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba czynów karalnych nieletnich na 1000 osób	Powiatowa Komenda Policji	Niekorzystny/destymulanta
		Liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 1000 osób	Urząd Miejski w Prudniku	Niekorzystny/destymulanta
	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Ilość NGO na 1000 osób	Portal ngo	Korzystny/stymulanta
		Korzystający z biblioteki na 1000 osób	Prudnicki Ośrodek Kultury i Biblioteki Publicznej	Korzystny/stymulanta
Sfera gospodarcza				
	Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 osób	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	Korzystny/stymulanta
		Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych na 1000 osób	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	Korzystny/stymulanta
	Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw	Liczba zlikwidowanych podmiotów gospodarczych na 1000 osób	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	Niekorzystny/destymulanta
Sfera środowiskowa				
	Przekroczenia standardów jakości środowiska	-	-	-
	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska	Masa odpadów azbestowych na 1000 osób	Urząd Miejski w Prudniku	Niekorzystny/destymulanta
Sfera przestrzenno-funkcjonalna				
	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny	Długość dróg gminnych w mb na 1000 osób	Urząd Miejski w Prudniku	Korzystny/stymulanta
	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość	-	-	-
	Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	Ilość zabytków na 1000 osób	Muzeum Ziemi Prudnickiej	Niekorzystny/destymulanta
	Niedostosowanie	-	-	-

	infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności			
	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	-	-	-
	Niedobór lub niska jakość terenów publicznych	Powierzchnia terenów publicznych (zieleńców, skwerów, placów zabaw, boisk) w ha na 1000 osób	Urząd Miejski w Prudniku	Korzystny/ stymulanta
Sfera techniczna				
	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Ilość budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	Zakład Usług Komunalnych Jednoosobowa Spółka Gminy z o.o., Prudnickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.,	Niekorzystny/ destymulanta
	Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Liczba nie ekologicznych źródeł ciepła na 1000 osób	Urząd Miejski w Prudniku	Niekorzystny/ destymulanta
		Liczba podłączeń do ciepła systemowego na 1000 osób	Urząd Miejski w Prudniku	Korzystny/ stymulanta

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Wybór wskaźników odzwierciedla najbardziej istotne problemy występujące w gminie Prudnik. Liczba i stopień przekroczenia ich wartości referencyjnych przesądzi o degradacji poszczególnych jednostek strukturalnych i pozwoli na wskazanie obszaru zdegradowanego.

Z analizy wyłączone zostały cztery zagadnienia tj: przekroczenia standardów jakości środowiska, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności oraz niski poziom obsługi komunikacyjnej.

Zasadniczym powodem wyłączenia ze szczegółowej analizy prowadzonej w odniesieniu do każdej jednostki (poprzedzonej analizą w odniesieniu do każdej ulicy składającej się na daną jednostkę) jest fakt niemożliwości ujęcia badanego zagadnienia w postaci mierzalnego i wiarygodnego wskaźnika.

Ponadto w/w cztery zagadnienia nie wpływają na wartościowanie oceny w danej sferze, gdyż uzupełniane są innymi wskaźnikami pozwalającymi na ocenę zjawisk występujących w każdej z poszczególnych sfer.

Zestaw aż 31 wskaźników wybranych do diagnozy służącej wskazaniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji spełnia następujące kryteria:

- ✓ są mierzalne – opisują je konkretne wartości, które można porównywać w ramach różnych jednostek,
- ✓ są wiarygodne – pochodzą z rejestrów publicznych i są pozyskiwane w ramach działalności statutowej organów publicznych zajmujących się danym zagadnieniem, umożliwiają systematyczne

pozyskiwanie danych - w przyszłości zapewniając możliwość monitorowania zmian obszaru rewitalizacji.

Przeprowadzanie analizy wskaźnikowej pozwoliło na określenie jednostek charakteryzujących się kumulacją zjawisk kryzysowych, priorytetowe znaczenie, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, miała tutaj sfera społeczna.

Opis wpływu poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego zawiera Tab. 18.

Tab. 18. Wpływ wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego.

Wyszczególnienie sfer	Liczba badanych wskaźników	Wpływ wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego
Sfera społeczna	21	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.
Sfera gospodarcza	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze gospodarczej określonego jako niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw.
Sfera środowiskowa	1	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze środowiskowej są to w szczególności: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.
Sfera przestrzenno - funkcjonalna	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze przestrzenno-funkcjonalnej obejmującej w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych. W przypadku niniejszego opracowania zrezygnowano z analizy niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej oraz niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.
Sfera techniczna	3	Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność udowodnienia współwystępowania z koncentracją kryzysu

		w sferze społecznej co najmniej jednego negatywnego zjawiska pozaspołecznego – w sferze technicznej obejmującego w szczególności: degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Na potrzeby badania ustalono, że za sytuację kryzysową uznaje się odchylenie wartości analizowanego wskaźnika od średniej, liczonej dla obszaru całej gminy. Przyjęte założenia metodologiczne spełniają wymogi zapisów ustawy o rewitalizacji.

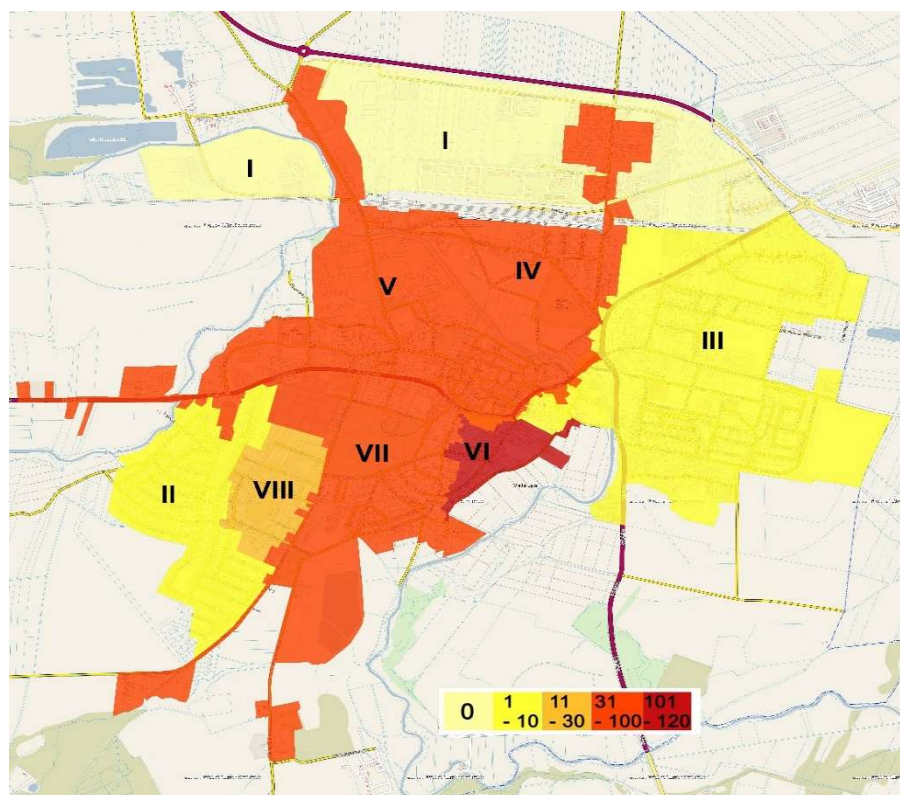
3.5. Sfera społeczna.

Podstawowym wyznacznikiem obszaru zdegradowanego, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy jest koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w postaci: ubóstwa (w tym dzieci), bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, alkoholizmu, przestępczości (w tym osób nieletnich), przemocy, zaległości czynszowych w lokalach komunalnych, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, bezrobocia, struktury osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Sferę społeczną poddano analizie z wykorzystaniem aż 21 wskaźników.

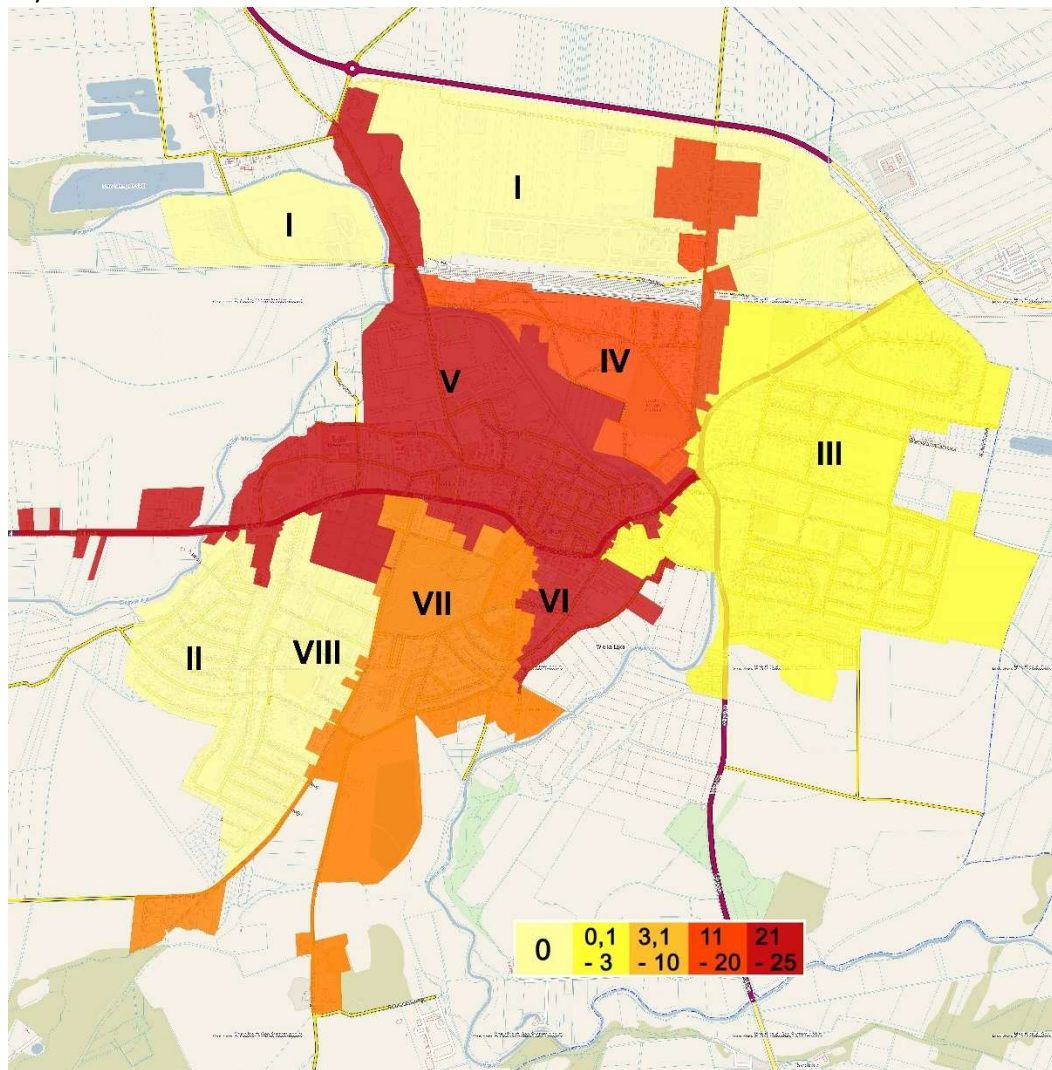
Wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 osób (W 1) wynoszący dla całej gminy 32,85 odniesiony do każdej jednostki miasta oraz sołectwa wykazuje znaczne zróżnicowanie od wartości 0,00 (jednostka nr 1) do 120,00 (jednostka nr 6). Przekroczenie wartości referencyjnej dla całej gminy wystąpiło w 7 z 18 jednostek, a mianowicie na terenie trzech sołectw (Szybowice – wartość wskaźnika 39,63, Mieszkowice – wartość wskaźnika 44,89 i Wierzbic – wartość wskaźnika 67,04) oraz w jednostce nr 7 (wartość 39,04), nr 5 (wartość 60,85), nr 4 (wartość 67,11) i nr 6 (wartość 120,00).

Rys. nr 4. Wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej.

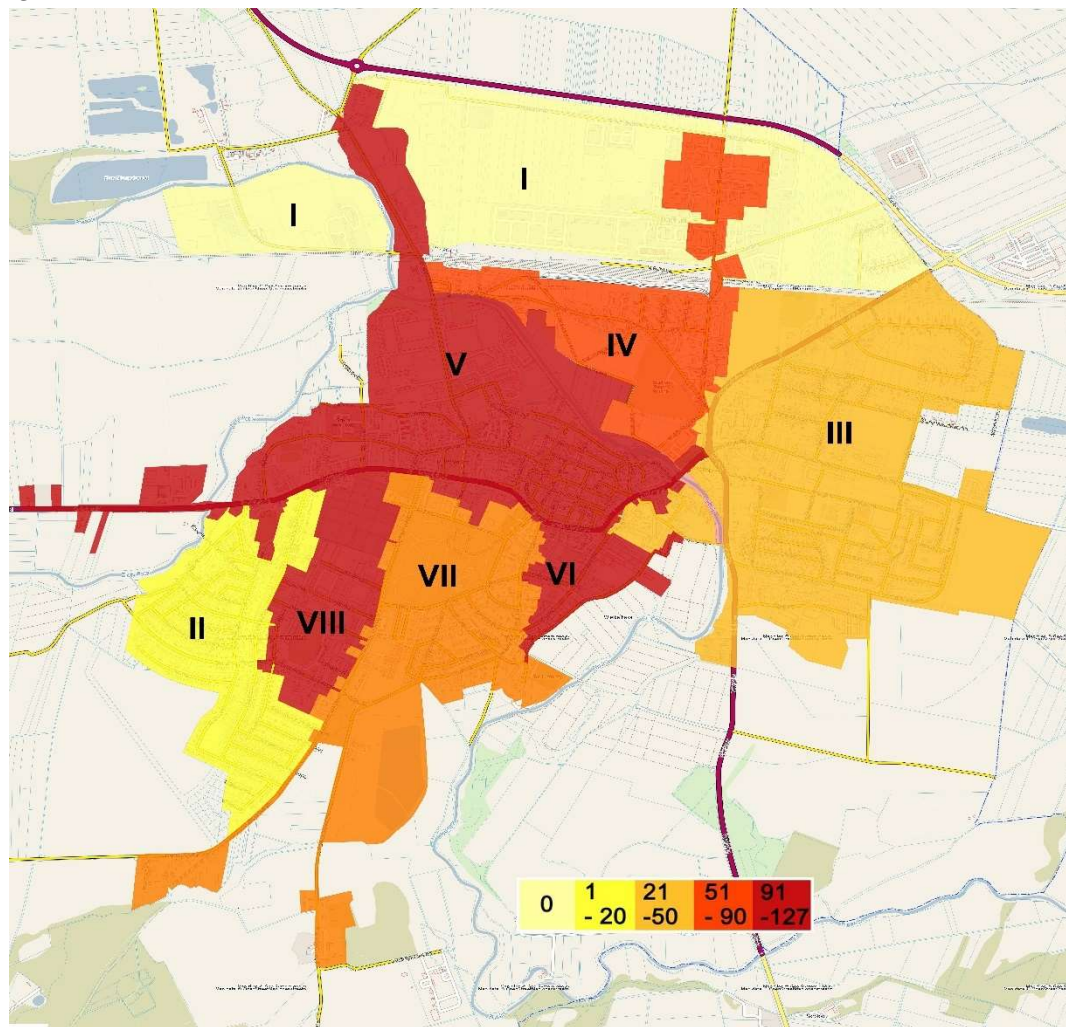
Problem ubóstwa obrazuje z kolei wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 1 000 osób (W 2), którego wartość referencyjna odnosząca się do całej gminy wynosi 8,43 kształtując się w przedziale od 0,00 (jednostka nr 1, 2, 8, sołectwa: Dębowiec, Czyżowice, Łąka Prudnicka, Mieszkowice oraz Rudziczka) do 24,17 (jednostka nr 6). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 3 z 18 jednostek a mianowicie jednostka miasta: nr 4 (wartość 19,74), nr 5 (wartość 22,27) oraz nr 6 (wartość 24,17).

Rys. nr 5 Wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa.

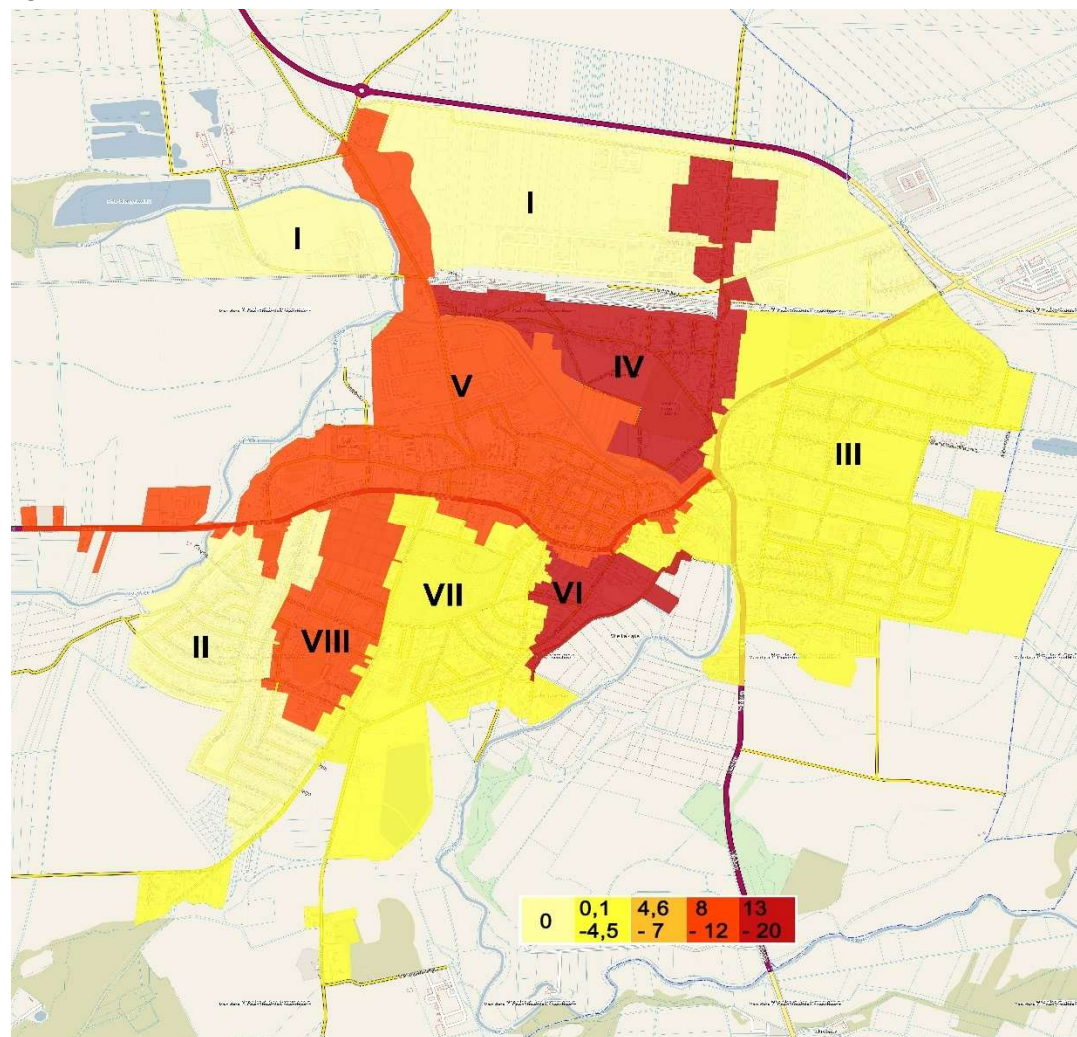
Bezpośrednią konsekwencją problemu ubóstwa jest zjawisko pobierania dodatków mieszkaniowych, które obrazuje wskaźnik liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 osób (W 3), którego wartość referencyjna dla całej gminy wynosi 48,42 i kształtuje się w przedziale od 0,00 (jednostka 1 oraz wszystkie sołectwa poza Szybowicami, Łąką Prudnicką oraz Wierzbem) do 126,67 (jednostka nr 6). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 4 z 18 jednostek a mianowicie jednostka miasta: nr 4 (wartość 67,11), nr 5 (wartość 98,25), nr 8 (wartość 100,62) oraz nr 6 (wartość 126,67).

Rys. nr 6 Wskaźnik liczby osób pobierających dodatki mieszkaniowe.

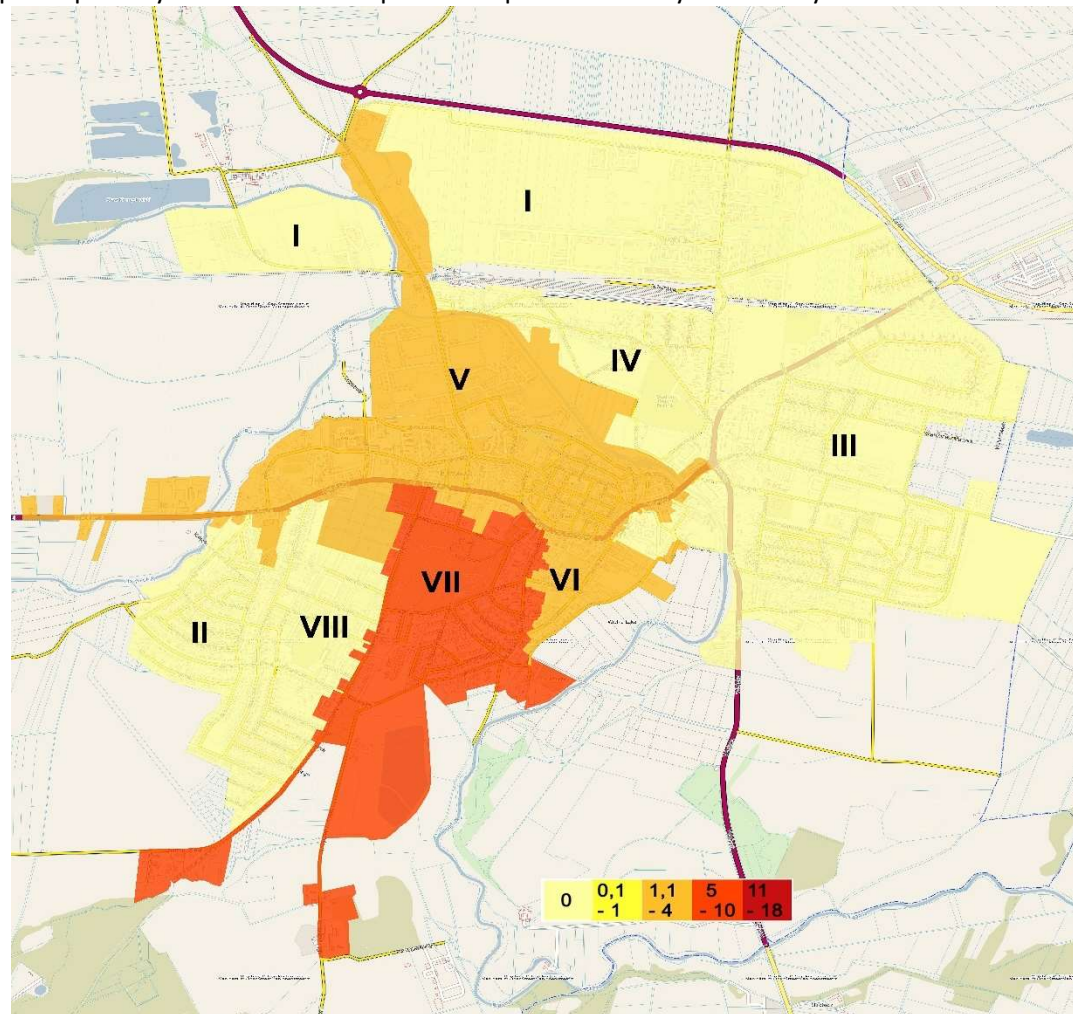
Kolejnym negatywnym zjawiskiem w sferze społecznej jest problem ubóstwa dzieci wyrażający się wskaźnikiem liczby dzieci otrzymujących stypendium socjalne na 1000 osób (W 4), którego wartość referencyjna dla całej gminy wynosi 5,08 i kształtuje się w przedziale od 0,00 (7 sołectw: Dębowiec, Czyżowice, Moszczanka, Niemysłowice, Piorunkowice, Rudziczka, Wierzbiec oraz dwie jednostki nr 1 i 2) do 19,74 (jednostka nr 4). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 5 z 18 jednostek a mianowicie sołectwa Mieszkowice (wartość 9,98), oraz czterech jednostek miasta: nr 8 (wartość 8,21), nr 5 (wartość 10,71), nr 6 (wartość 15,83) oraz nr 4 (wartość 19,74).

Rys. nr 7 Wskaźnik liczby dzieci otrzymujących stypendium socjalne.

Wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia opieki społ. z tyt. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych na 1000 osób (W 5), przyjmując wartość referencyjną 1,33 odnoszącą się do całej gminy wykazuje znaczne przestrzenne zróżnicowanie kształtując się w przedziale od 0,00 (jednostki nr 1,2,3,4,8 oraz wszystkie sołectwa gminy poza Mieszkowicami oraz Szybowicami) do 17,46 (sołectwo Mieszkowice). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 5 z 18 jednostek a mianowicie dwóch sołectw: Szybowice (wartość 2,03), Mieszkowice (17,46) oraz trzech jednostek miasta: nr 5 (wartość 1,53), nr 6 (wartość 1,67), oraz nr 7 (wartość 5,46).

Rys. nr 8 Wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia opieki społ. z tyt. bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Kolejny analizowany wskaźnik odnosi się do istotnego problemu społecznego jakim jest przemoc i wskaźnik ten odnosi się do liczby wydanych „Niebieskich Kart” na 1000 osób (W 6).

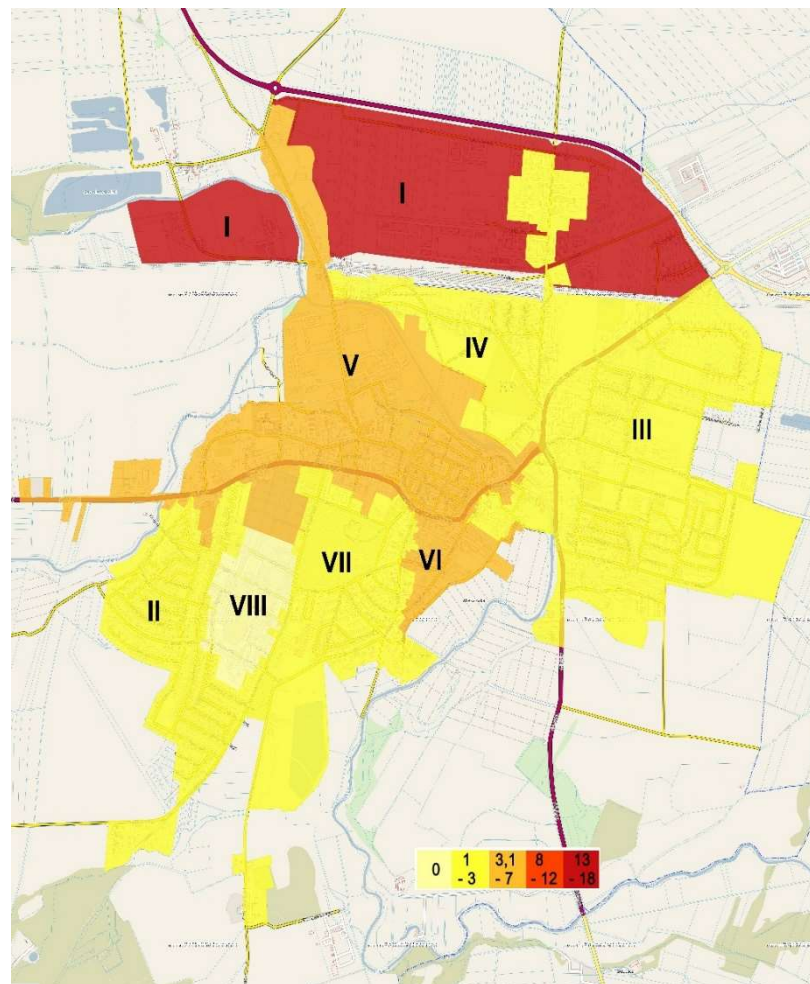
Interwencje dotyczące przemocy domowej dokumentowane są za pomocą procedury „Niebieskiej Karty”. Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), wydane na podstawie art. 9d ust.5 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Podejmowaniem interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę niebieskiej karty zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku.

Wskaźnik liczby wydanych „Niebieskich Kart” (W 6) przyjmuje wartość referencyjną 3,31 odnoszącą się do całej gminy i kształtuje się w przedziale od 0,00 (jednostka nr 8 oraz sołectwa: Dębowiec, Czyżowice, Niemysłowice, Piorunkowice i Wierzbiec) do 17,34 (jednostka nr 1). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 6 z 18 jednostek a mianowicie jednostek: nr 6 (wartość 3,33), nr 5 (wartość 4,59), nr 1 (wartość 17,34) oraz Szybowicach (wartość 5,08), Łące Prudnickiej (wartość 5,43) i Mieszkowicach (wartość 9,98).

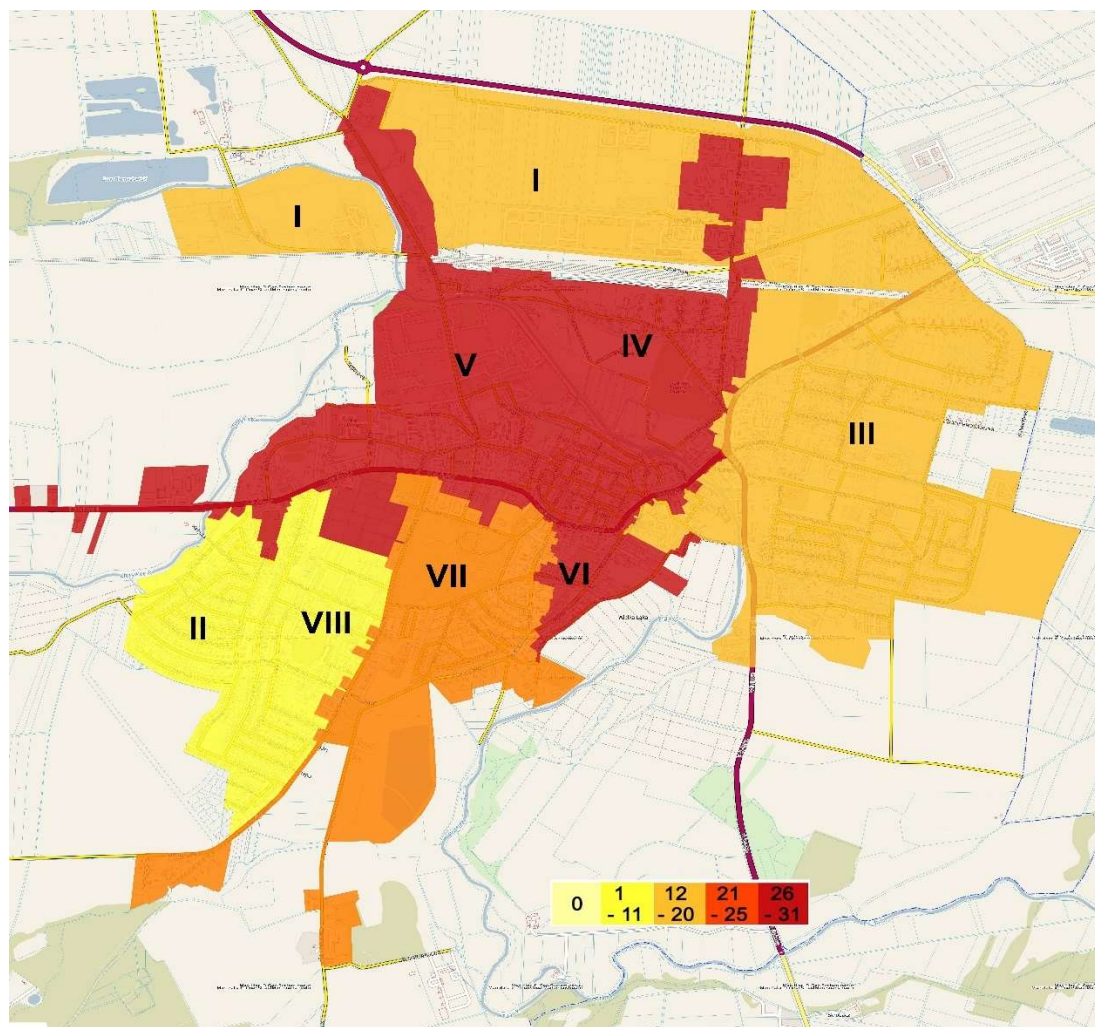
Rys. nr 9. Wskaźnik liczby wydanych „Niebieskich Kart”.

Dane odnoszące się do kwestii przestępczości zostały udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Prudniku według stanu na koniec 2021 r. i przeliczone zostały na 1000 osób obrazując sześć kolejnych wskaźników (W 7, W 8, W 9, W 10, W 11, W 12).

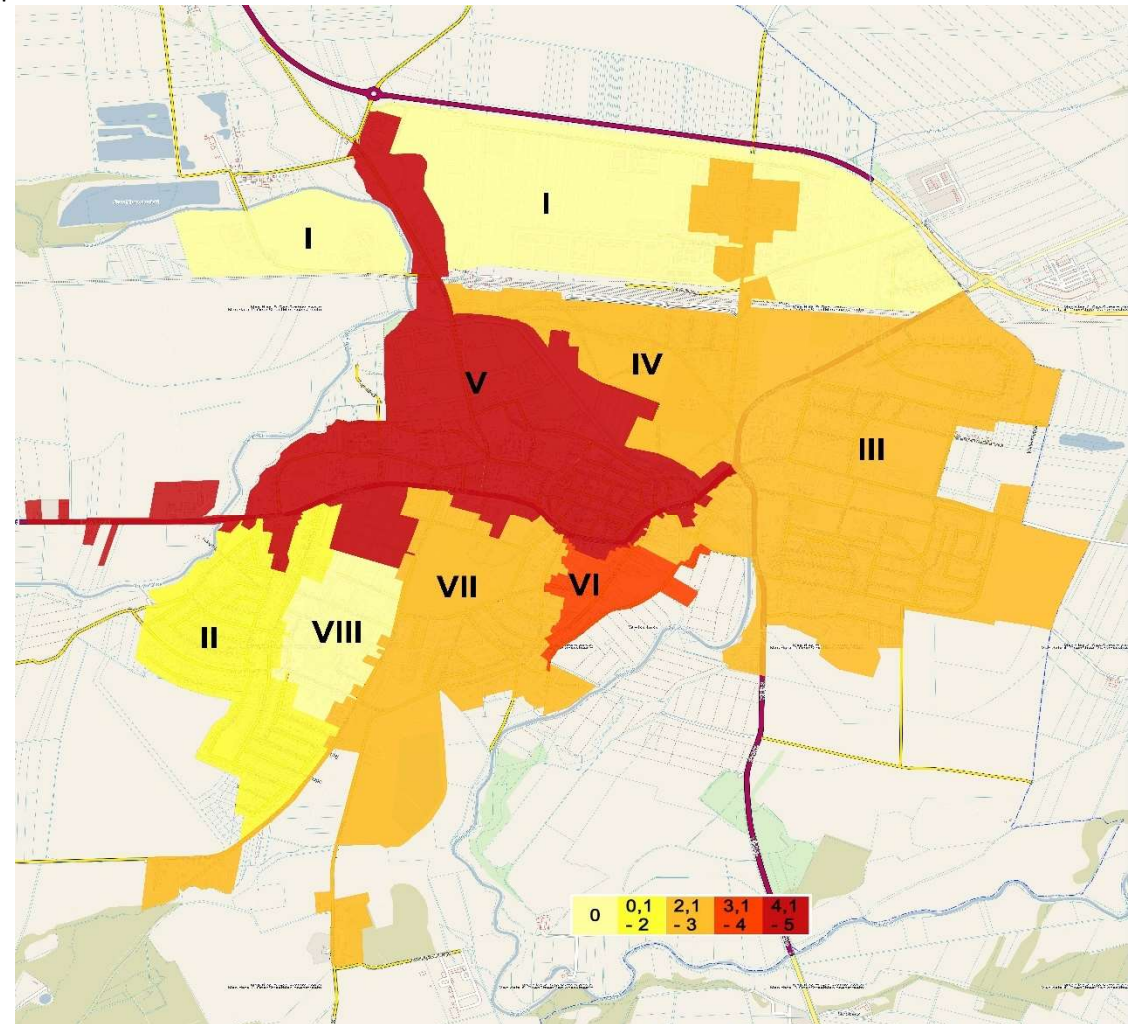
Wskaźnik liczby przestępstw (W 7), przyjmując wartość referencyjną 19,45 odnoszącą się do całej gminy wykazuje znaczne przestrzenne zróżnicowanie kształtując się w przedziale od 0,00 (sołectwo Piorunkowice) do 33,49 (jednostka nr 5). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 3 z 18 jednostek a mianowicie jednostek miasta: nr 6 (wartość 27,50), nr 4 (wartość 30,26), oraz nr 5 (wartość 33,49).

Rys. nr 10 Wskaźnik liczby przestępstw.

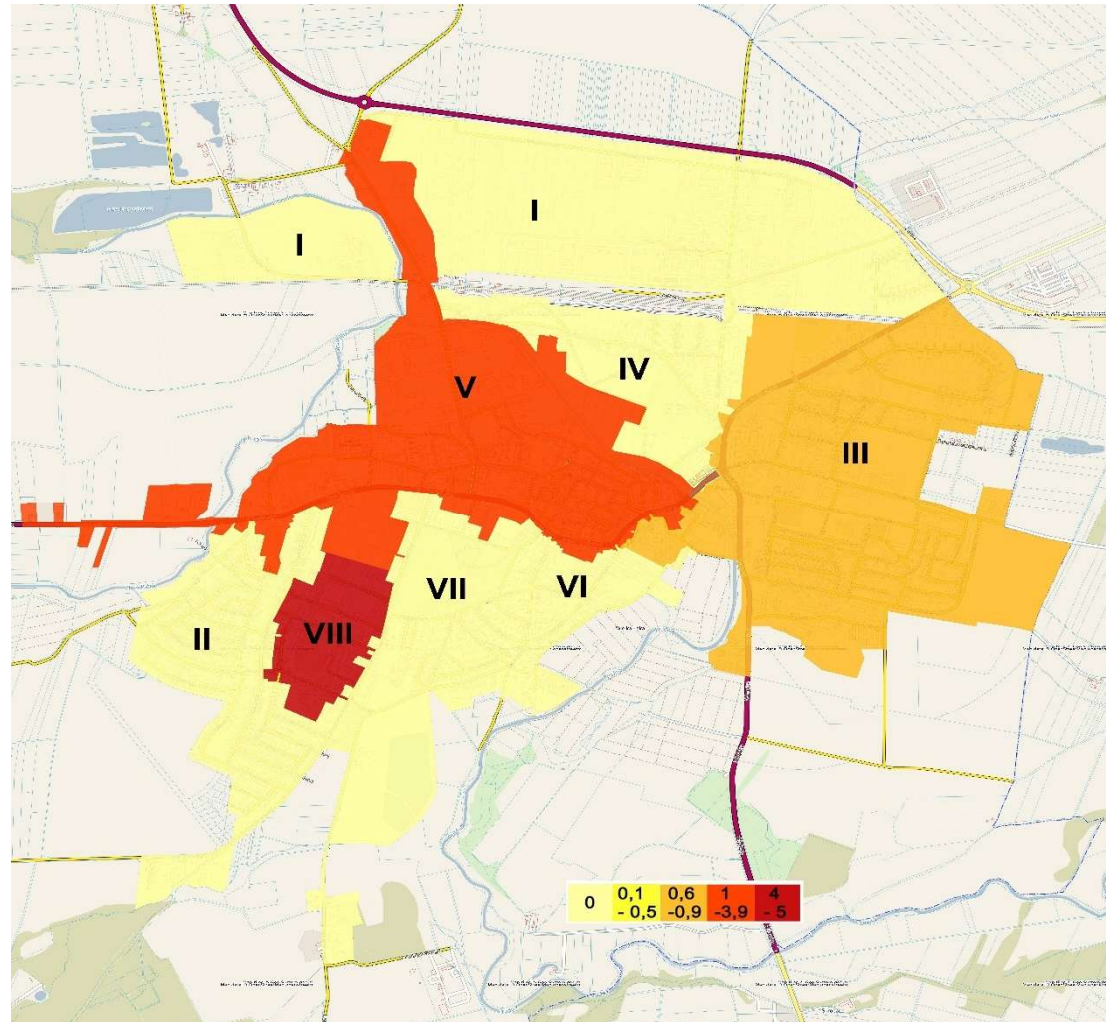
Wskaźnik liczby przestępstw przeciwko rodzinie i opiece (W 8), przyjmując wartość referencyjną 2,54 odnoszącą się do całej gminy wykazuje znaczne przestrzenne zróżnicowanie kształtując się w przedziale od 0,00 (jednostka nr 1 i 8 oraz Dębowiec, Czyżowice, Niemysłowice, Piorunkowice, Szybowice, Wierzbiec) do 4,99 (Mieszkowice). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 4 z 18 jednostek a mianowicie w sołectwie Mieszkowice (wartość 4,99) oraz na obszarze trzech jednostek miasta: nr 4 (wartość 2,63), nr 6 (wartość 3,33), oraz nr 5 (wartość 4,76).

Rys. nr 11 Wskaźnik liczby przestępstw przeciwko rodzinie i opiece.

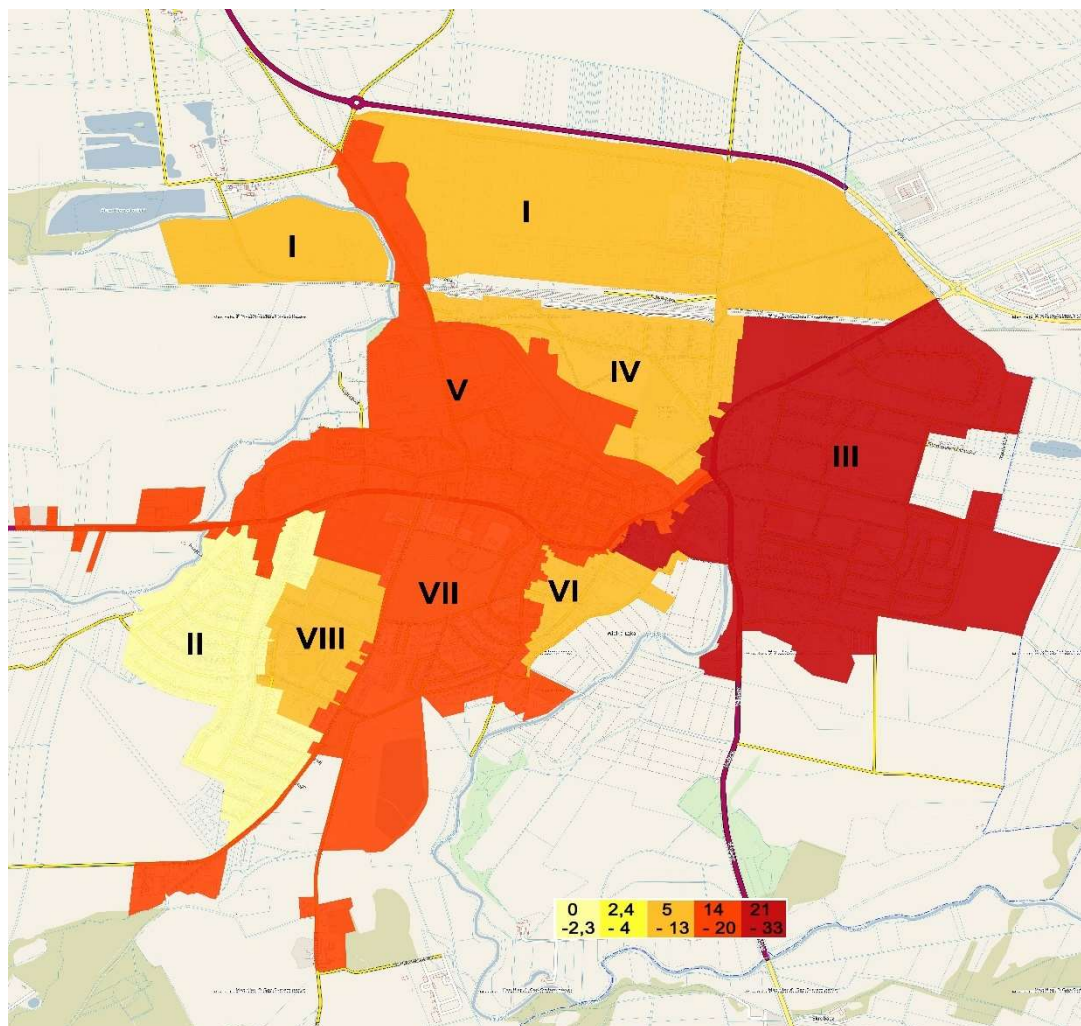
Kolejny wskaźnik odnosi się do istotnego zjawiska jakim są czyny karalne nieletnich. Wskaźnik odnoszący się do liczby czynów karalnych nieletnich (W 9), przyjmuje wartość referencyjną 0,65 odnoszącą się do całej gminy. Wskaźnik ten (przyjmując w przypadku aż 15 jednostek wartość 0,00) wykazuje jego przekroczenie jedynie w odniesieniu do 3 jednostek tj: nr 3 (wartość 0,85), nr 5 (wartość 1,53) oraz nr 8 (wartość 4,11).

Rys. nr 12 Wskaźnik liczby czynów karalnych nieletnich.

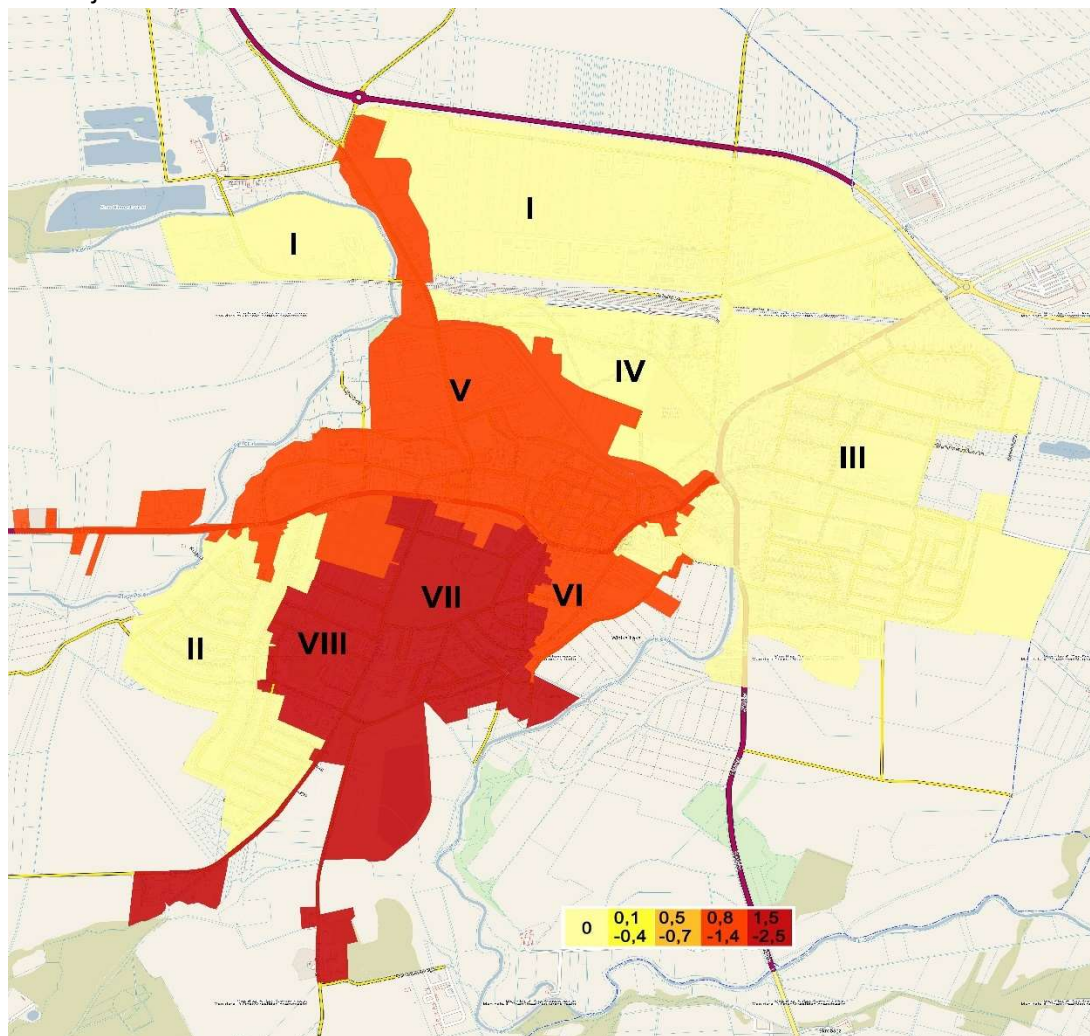
Wskaźnik liczby wykroczeń przeciwko mieniu (W 10), przyjmując wartość referencyjną 17,07 odnoszącą się do całej gminy kształtuje się w przedziale od 0,00 (Dębowiec, Czyżowice, Niemysłowice, Wierzbiec) do 32,85 (jednostka nr 3). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 3 z 18 jednostek a mianowicie jednostek miasta: nr 7 (wartość 17,21), nr 5 (wartość 24,11) oraz nr 3 (wartość 32,85).

Rys. nr 13 Wskaźnik liczby wykroczeń przeciwko mieniu.

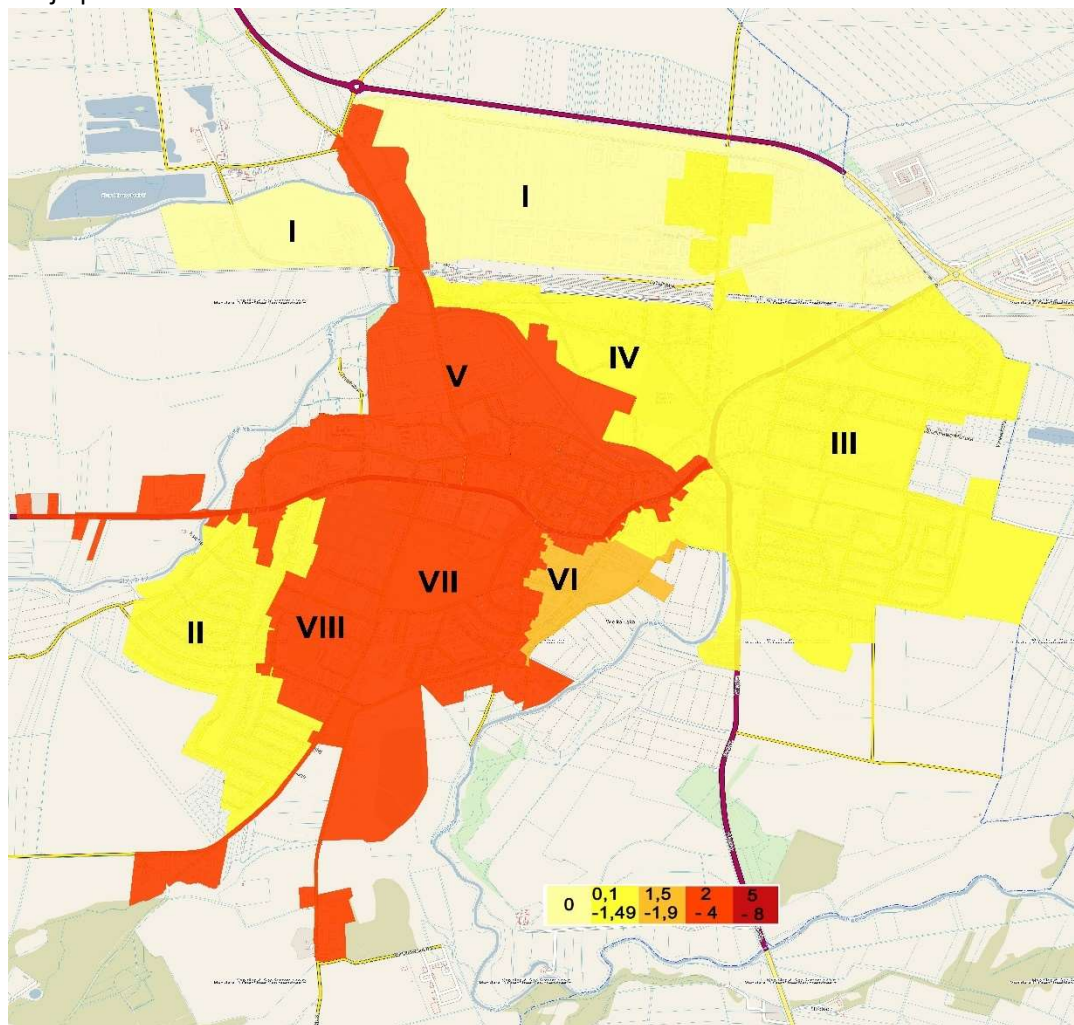
Kolejny wskaźnik odnoszący się do dolegliwych z punktu widzenia społecznego zjawisk dotyczy liczby wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej (W 11). Wskaźnik ten przyjmując wartość referencyjną 0,56 odnoszącą się do całej gminy kształtuje się w przedziale od 0,00 (jednostki nr 1,2,3,4, oraz wszystkie sołectwa poza Rudziczką) do 2,05 (jednostka nr 8). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 5 z 18 jednostek a mianowicie czterech jednostek miasta: nr 6 (wartość 0,83), nr 5 (wartość 1,19), nr 7 (wartość 1,68), nr 8 (wartość 2,05) oraz na terenie sołectwa Rudziczka (wartość 1,19).

Rys. nr 14 Wskaźnik liczby wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej.

Wskaźnik odnoszący się do liczby wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (W 12) przyjmując wartość referencyjną 1,57 odnoszącą się do całej gminy kształtuje się w przedziale od 0,00 (jednostki: nr 1, Czyżowice, Mieszkowice, Piorunkowice, Rudziczka, Szybowice, Wierzbiec) do 7,87 (Dębowiec). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 6 z 18 jednostek a mianowicie jednostek miasta: nr 6 (wartość 1,67), nr 7 (wartość 1,68), nr 8 (wartość 2,05), nr 5 (wartość 3,06) oraz w Niemysłowicach (wartość 3,38) oraz w Dębowcu (wartość 7,87).

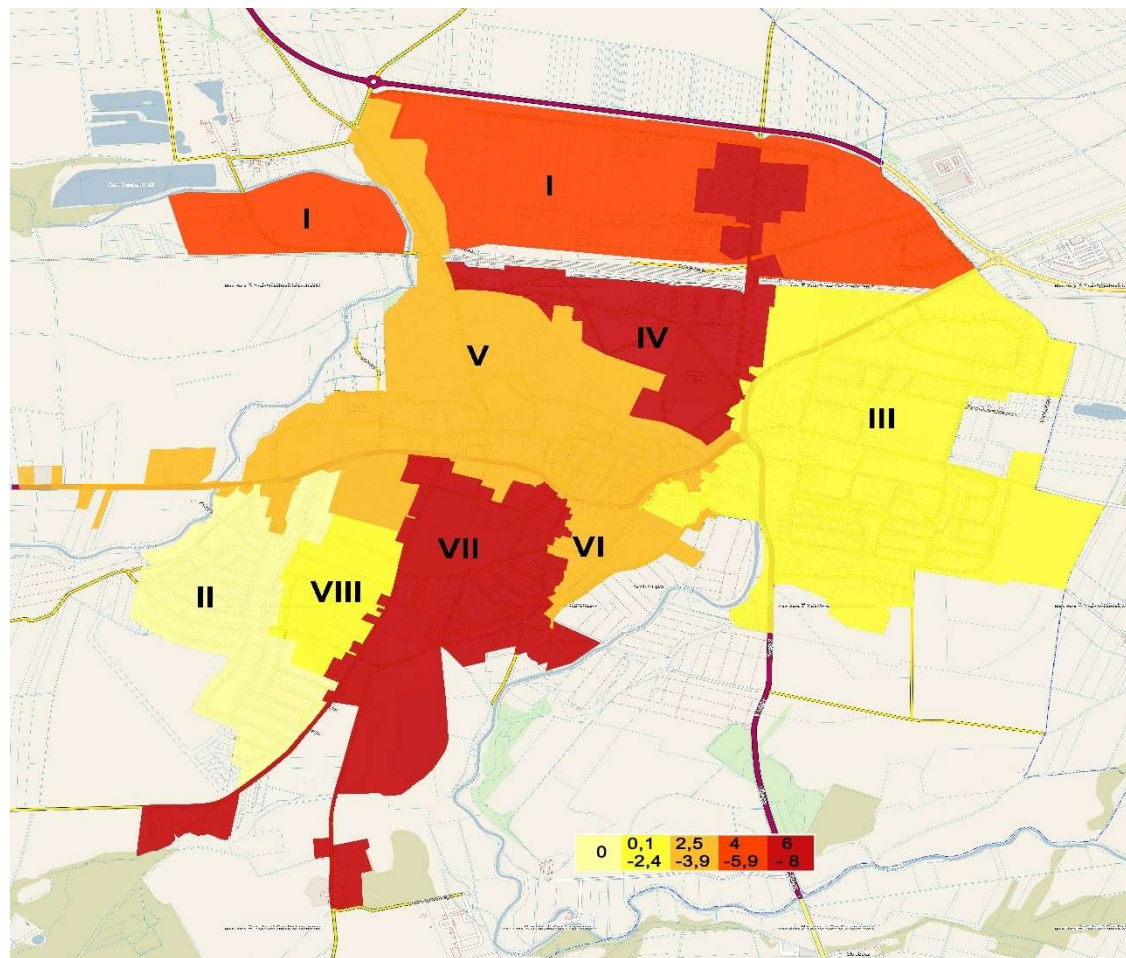
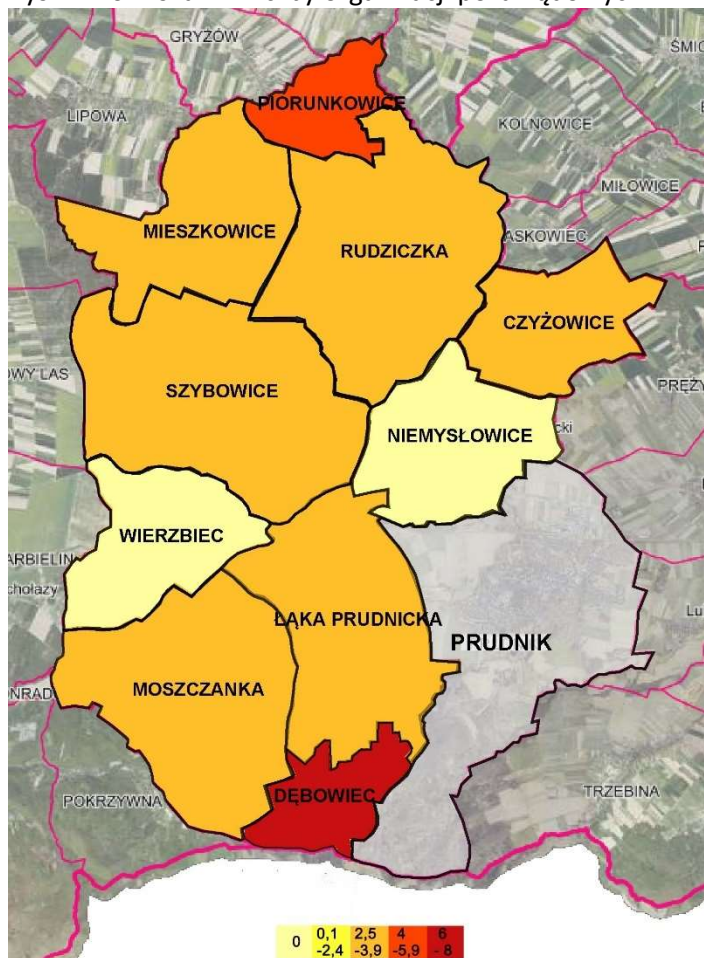
Rys. nr 15 Wskaźnik liczby wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu.

Dwa kolejne analizowane wskaźniki odnoszą się do problemu społecznego jakim jest niewystarczający poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym i wskaźniki te dotyczą ilości organizacji pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych) na 1000 osób (W 13) oraz korzystających z bibliotek na 1000 osób (W 15).

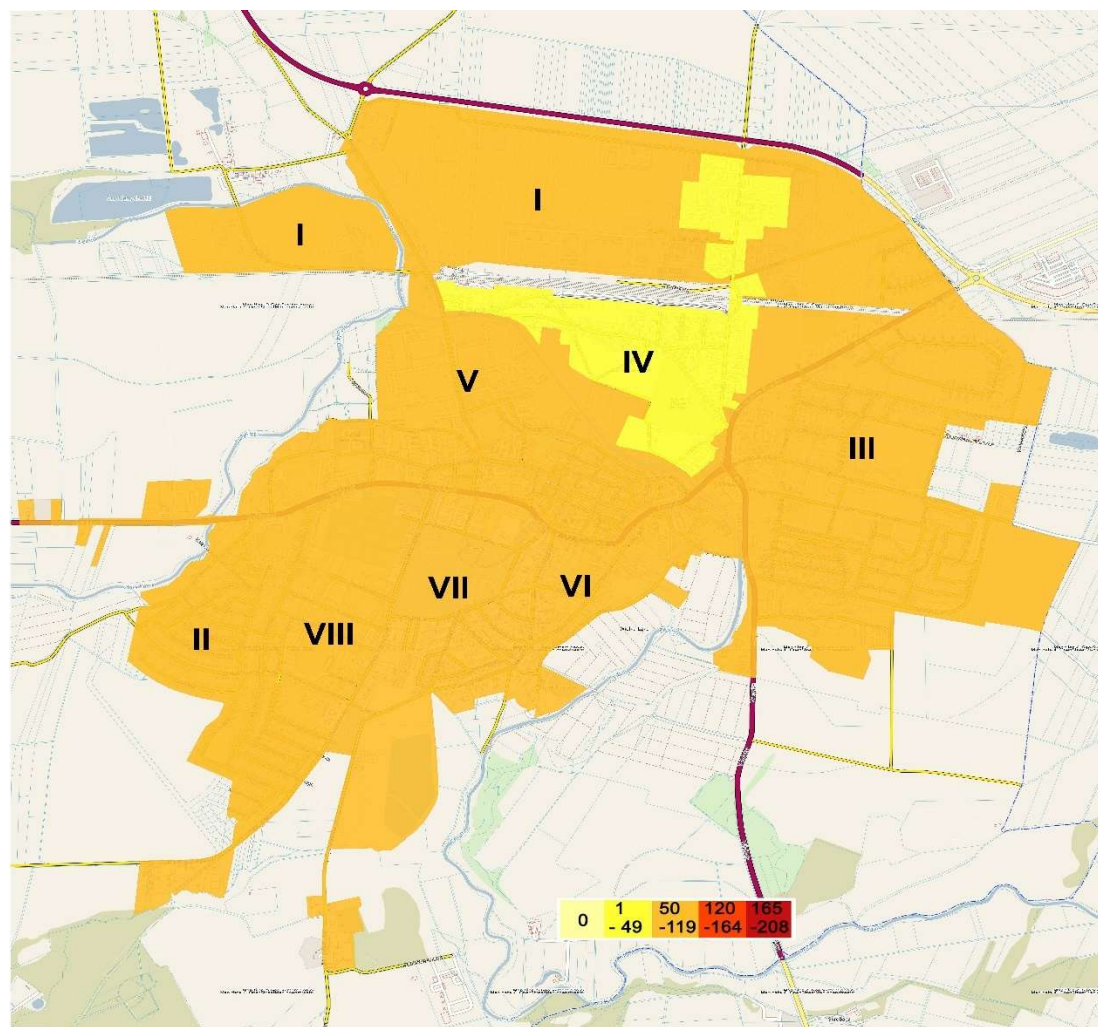
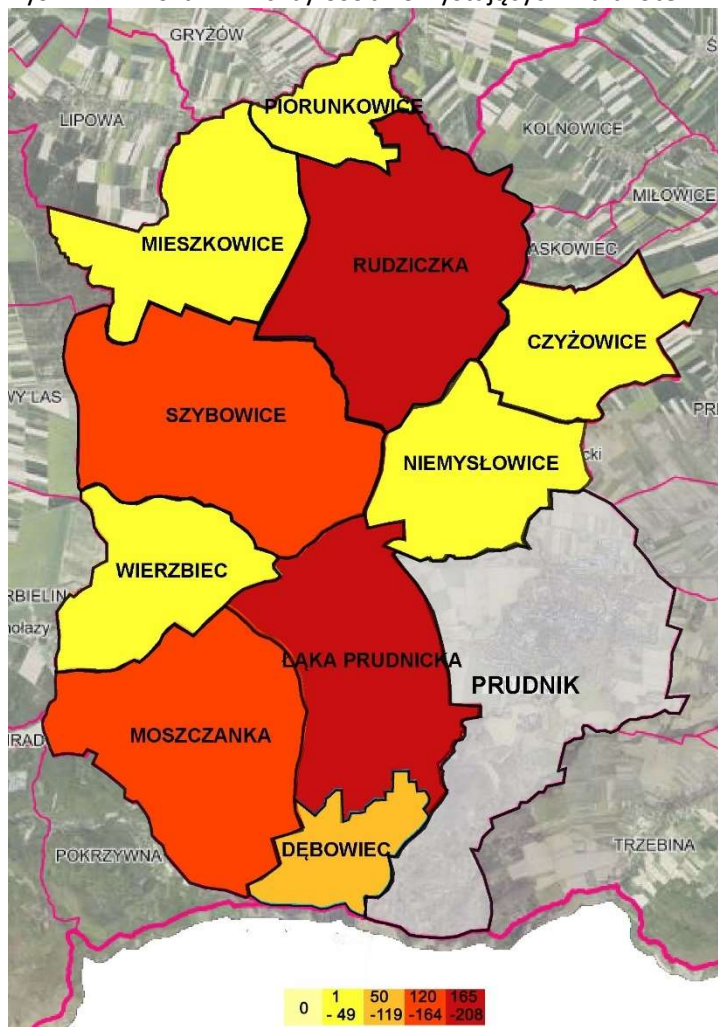
Wskaźnik odnoszący się do liczby organizacji pozarządowych (W 13) przyjmując wartość referencyjną 2,95 odnoszącą się do całej gminy kształtuje się w przedziale od 0,00 (jednostka nr 2 oraz Niemysłowice) do 7,87 (Dębowiec). Przekroczenie poniżej wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 8 z 18 jednostek a mianowicie jednostek miasta: nr 2 (wartość 0,00), nr 3 (wartość 1,02), nr 8 (wartość 2,05), nr 6 (wartość 2,50) oraz Niemysłowic (wartość 0,00), Szybowic (wartość 2,03), Mieszkowic (wartość 2,49) oraz Moszczanka (wartość 2,79).

Rys. nr 16 Wskaźnik liczby organizacji pozarządowych.

Wskaźnik odnoszący się do liczby osób korzystających z bibliotek na 1000 osób (W 15) przyjmując wartość referencyjną 79,09 odnoszącą się do całej gminy kształtuje się w przedziale od 9,66 (Piorunkowice) do 207,91 (Łąka Prudnicka). Przekroczenie poniżej wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do aż 14 z 18 jednostek a mianowicie jednostek miasta: nr 4 (wartość 48,68), nr 6 (wartość 50,00), nr 2 (wartość 61,30), nr 5 (wartość 63,23), nr 1 (wartość 63,58), nr 8 (wartość 63,66), nr 3 (wartość 68,60), nr 7 (wartość 72,63) oraz sołectw Piorunkowice (wartość 9,66), Mieszkowice (wartość 9,98), Czyżowice (wartość 10,20), Wierzbiec (wartość 16,76), Niemysłowice (wartość 18,58), Dębowiec (wartość 62,99).

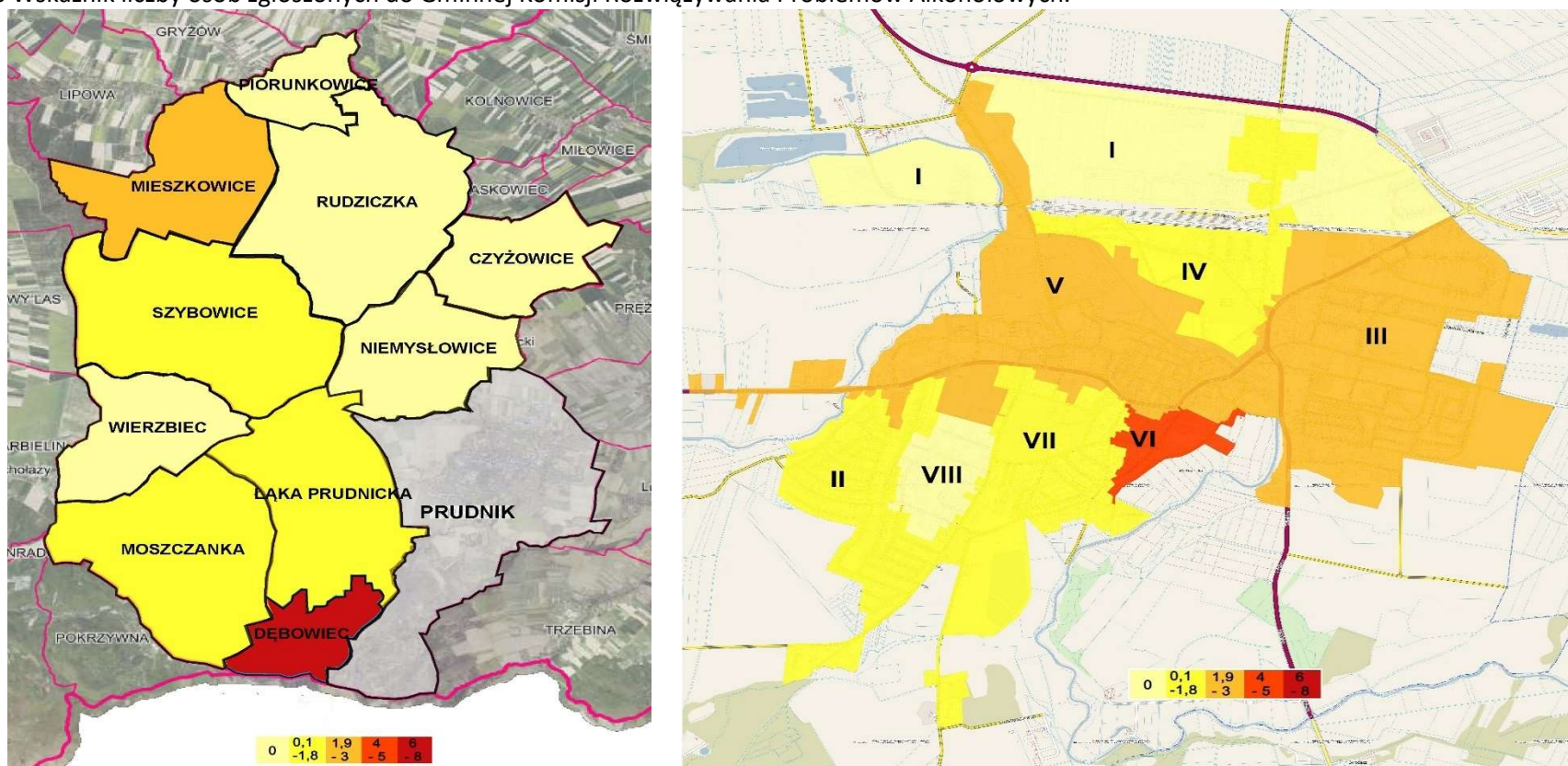
Rys. nr 17 Wskaźnik liczby osób korzystających z bibliotek.

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem jest wskaźnik odnoszący się do istotnego problemu społecznego jakim jest alkoholizm. Wskaźnik ten obliczany jest w stosunku do 1000 osób i odnosi się do liczby osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (W14). Powyższy wskaźnik obrazuje skalę wykluczenia społecznego z tytułu alkoholizmu na terenie gminy Prudnik, gdyż występujące na terenie gminy zjawisko uzależnienia od alkoholu jest szczególnie niekorzystne ze względu na ograniczenie poziomu aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz rosnące zagrożenie wynikające ze względów ekonomicznych (konieczność wsparcia z tytułu pomocy społecznej).

Wskaźnik liczby osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (W 14) przyjmując wartość referencyjną 1,94 odnoszącą się do całej gminy wynosi wykazuje znaczne przestrzenne zróżnicowanie kształtując się w przedziale od 0,00 (jednostki nr: 1, 8 oraz sołectwa: Czyżowice, Niemysłowice, Piorunkowice, Rudziczka, Wierzbiec) do 7,87 (Dębowiec). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 5 z 18 jednostek a mianowicie sołectwa Mieszkowice (wartość 2,49) i Dębowiec (wartość 7,87) oraz trzech jednostek miasta: nr 5 (wartość 2,55), nr 3 (wartość 2,72) oraz nr 6 (wartość 4,17).

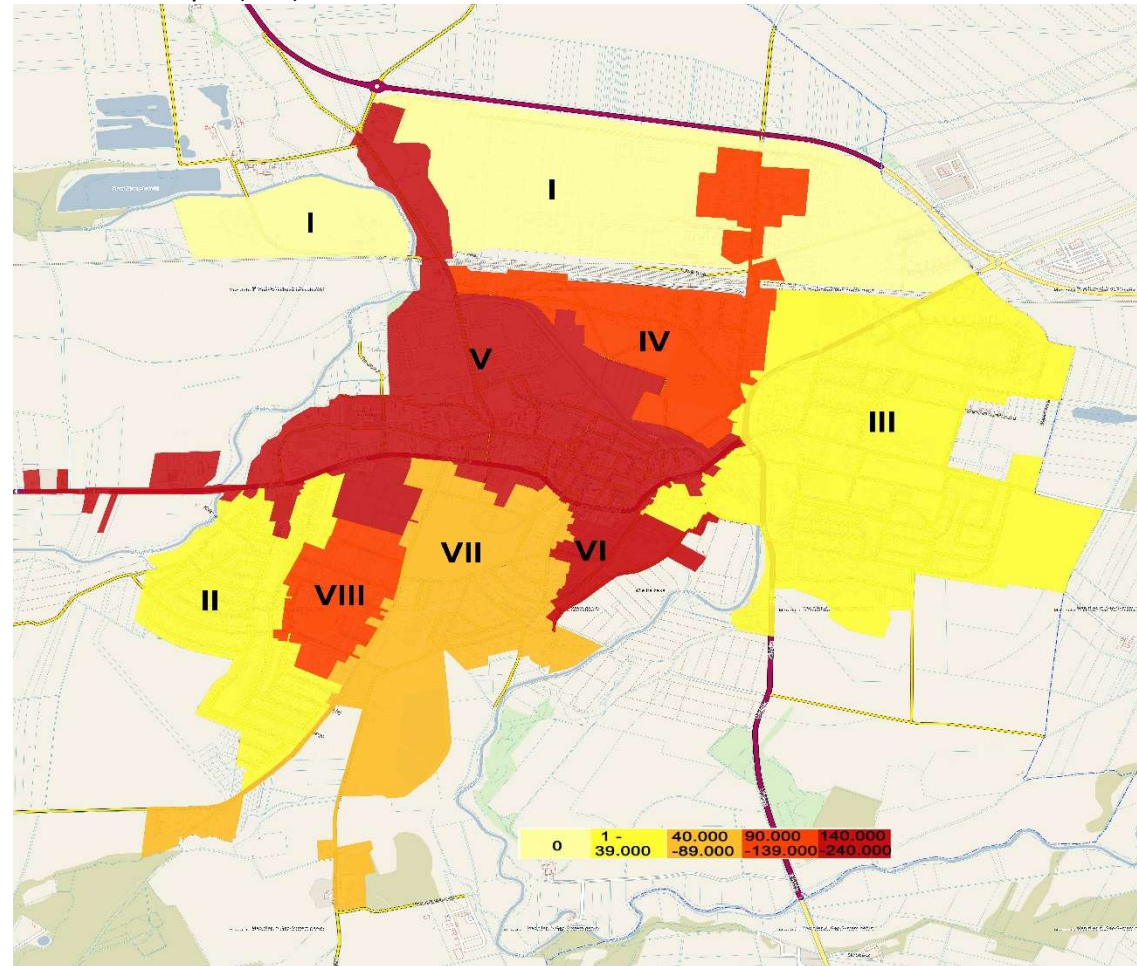
Rys. nr 18 Wskaźnik liczby osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem odnoszącym się do problemu społecznego – będącego konsekwencją zdiagnozowanego w niektórych jednostkach miasta zjawiska ubóstwa - są problemy związane z należnościami czynszowymi. Wskaźnik ten odnosi się do wysokości zaległości czynszowych w lokalach komunalnych (w zł) na 1000 osób (W16).

Wskaźnik ten przyjmując wartość referencyjną 84 709,97 odnoszącą się do całej gminy kształtuje się w przedziale od 0,00 (jednostka nr 1, Dębowiec, Niemysłowice, Piorunkowice) do 234 938,08 (jednostka nr 5). Przekroczenie wartości referencyjnej tegoż wskaźnika zdiagnozowano w odniesieniu do 4 z 18 jednostek a mianowicie jednostek miasta: nr 8 (wartość 92 731,87), nr 4 (wartość 105 663,03), nr 6 (wartość 153 717,31) oraz nr 5 (wartość 234 938,08).

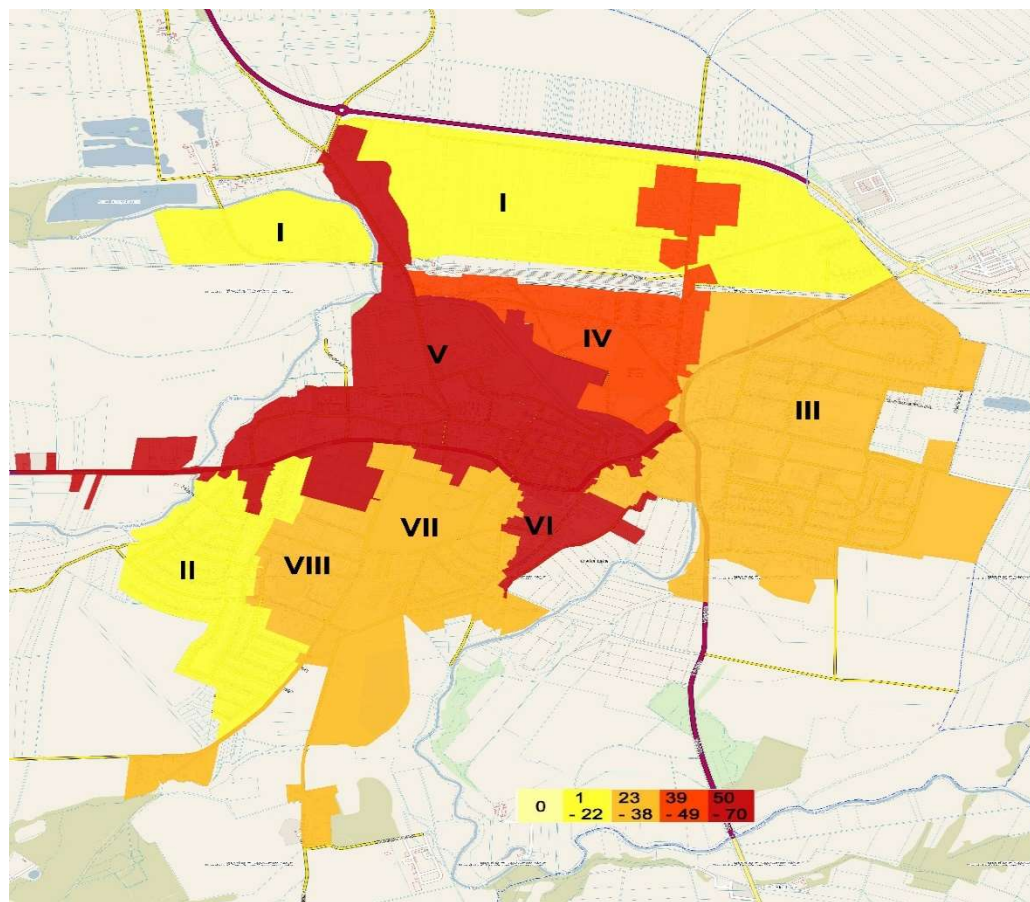
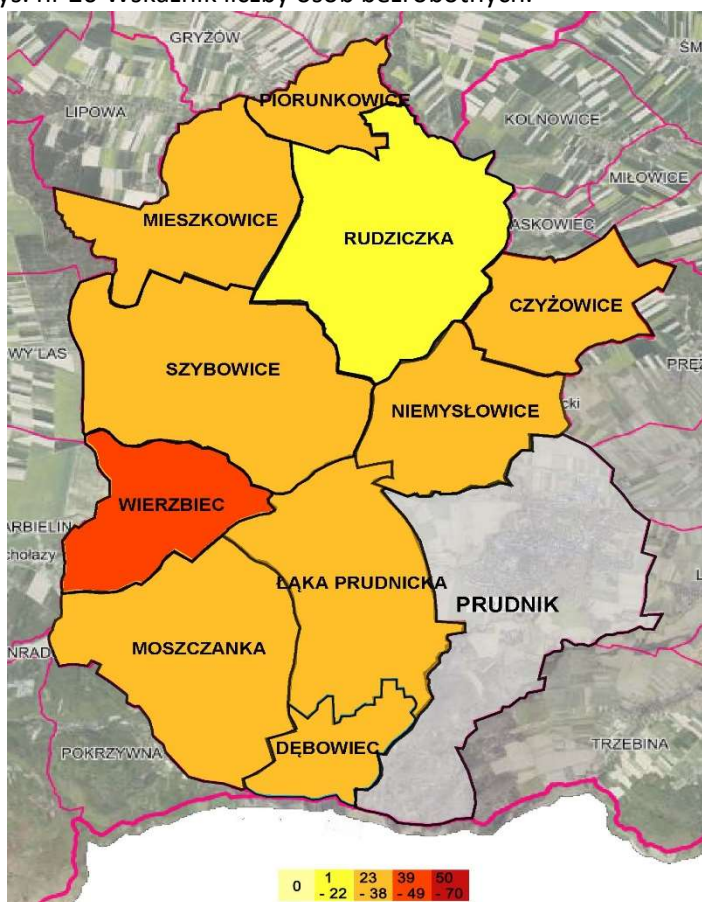
Rys. nr 19 Wskaźnik wysokości zaległości czynszowych w lokalach komunalnych (w zł).

Niezwykle istotną kwestią związaną ze sferą społeczną jest zjawisko bezrobocia, które opisują trzy kolejne trzy wskaźniki, a mianowicie wskaźniki odnoszące się do: liczby osób bezrobotnych na 1000 osób (W17), liczby bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat na 1000 osób (W18) oraz liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej na 1000 osób (W19).

Przestrzenny rozkład bezrobocia w gminie (mierzonego ilością osób bezrobotnych na 1000 osób danej rozpatrywanej jednostki) wskazuje na znaczne, wewnętrzne dysproporcje. Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób przyjęła wartość średnią dla gminy na poziomie 34,83 (wskaźnik W17). W poszczególnych analizowanych jednostkach wskaźnik ten kształtował się od 5,78 do 65,83. Wyższą wartość od wartości referencyjnej wskaźnika (W 17) dla całej gminy odnotowano na terenie miasta Prudnik w trzech jego wydzielonych jednostkach: nr 4 (wartość 39,47) nr 5 (wartość 50,65) i nr 6 (wartość 65,83) oraz w jednym sołectwie Wierzbiec (wartość 39,11).

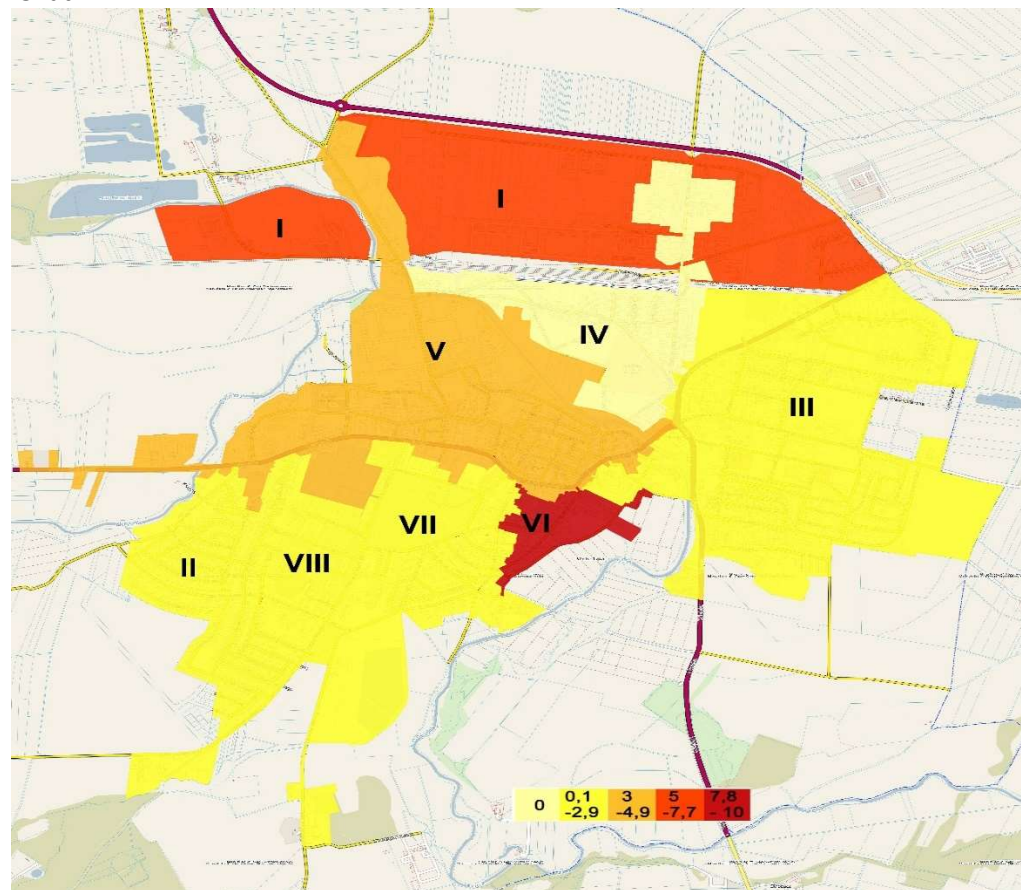
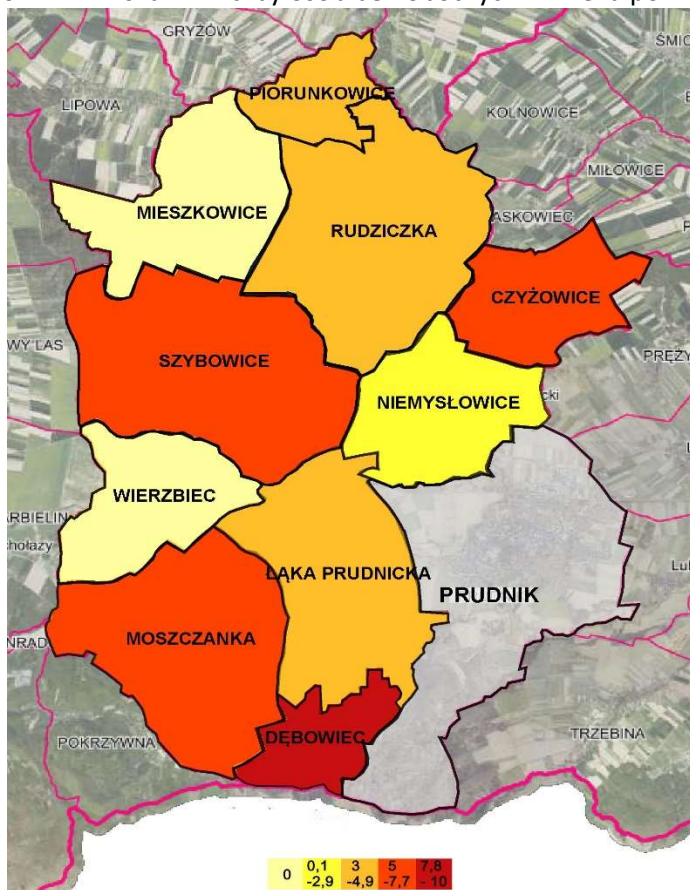
Rys. nr 20 Wskaźnik liczby osób bezrobotnych.

Istotną cechą decydującą o sytuacji i szansach bezrobotnych na rynku pracy jest wiek, poziom wykształcenia i posiadane kwalifikacje osób pozostających bez pracy, od których zależy zarówno umiejętność skutecznego poszukiwania pracy jak i umiejętność dostosowywania się do istniejących warunków.

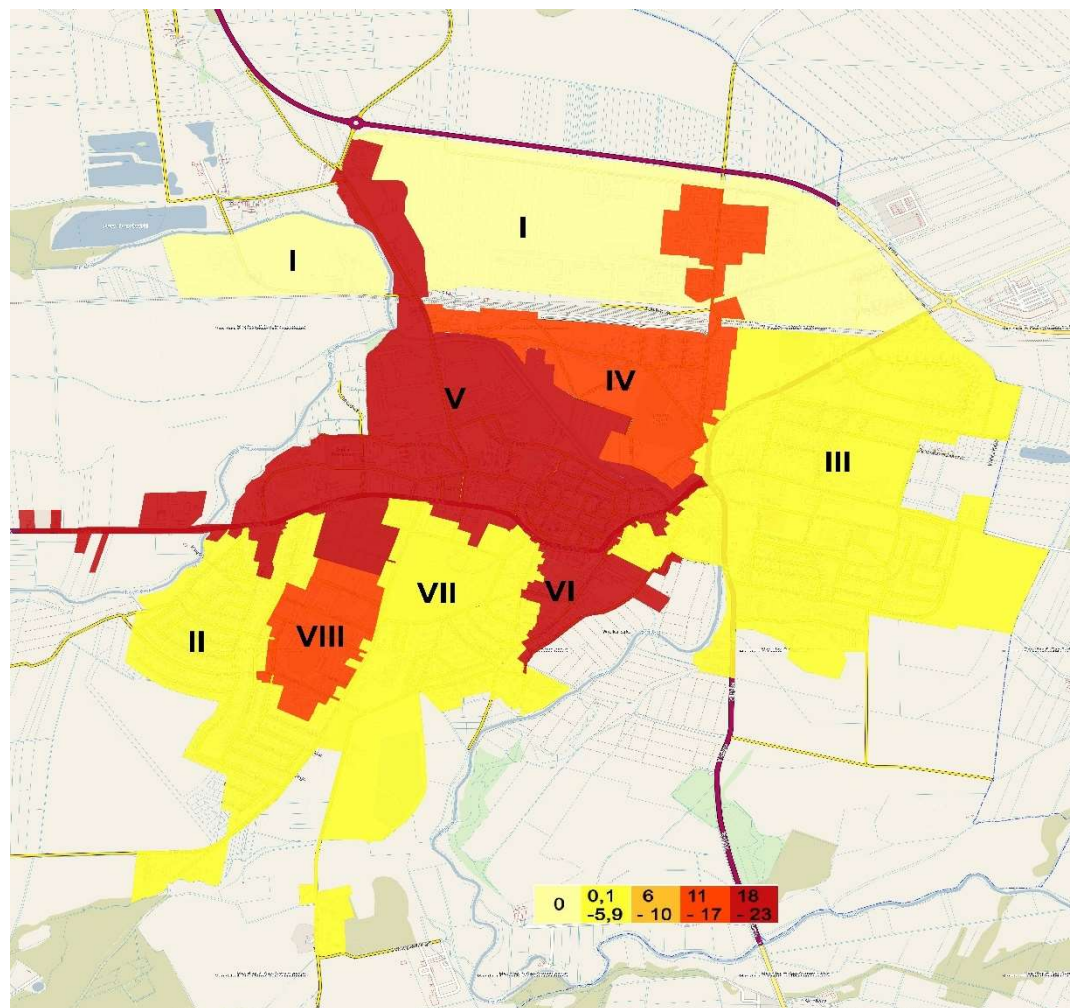
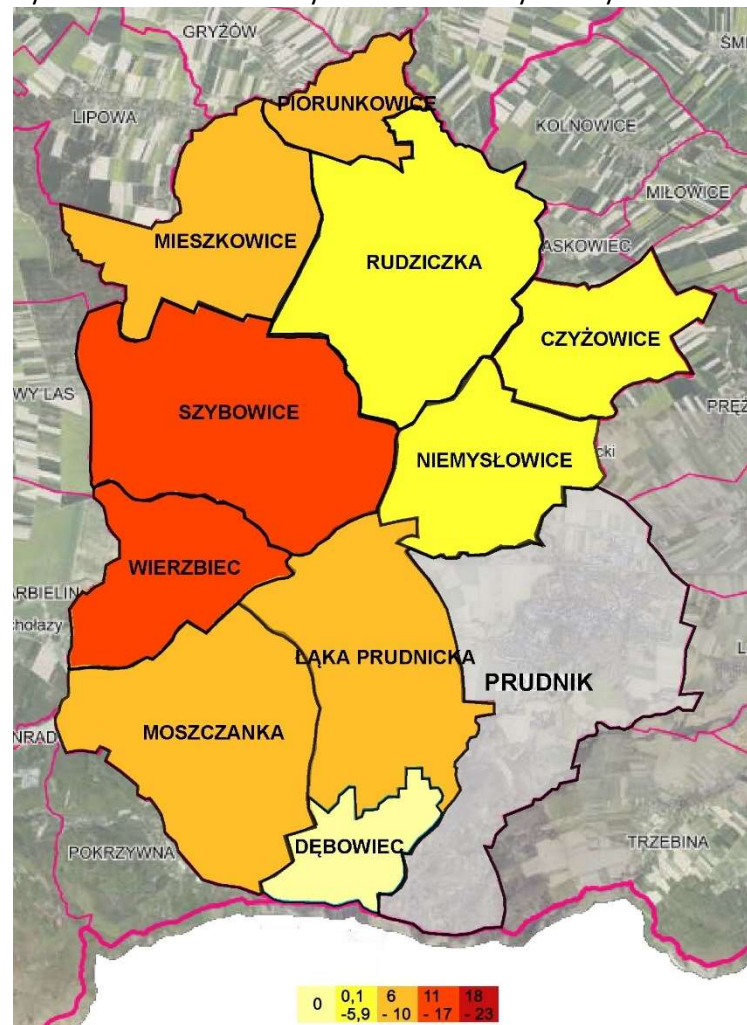
Niezwykle ważną cechą decydującą o szansach bezrobotnych na rynku pracy jest wiek osób poszukujących pracy. Liczba osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat na 1000 osób przyjęła wartość średnią dla gminy na poziomie 3,39 (wskaźnik W 18). W poszczególnych analizowanych jednostkach wskaźnik ten kształtował się od 0,00 do 10,00. Wartość referencyjna wskaźnika została przekroczona aż w 10 jednostkach tj. na terenie jednostki nr 5 (wartość 3,74), nr 1 (wartość 5,78) nr 6 (wartość 10,00) oraz 7 sołectwach: Łąka Prudnicka (wartość 3,88), Rudziczka (wartość 4,76), Piorunkowice (wartość 4,83), Szybowice (wartość 5,08), Moszczanka (wartość 5,53), Czyżowice (wartość 6,80) oraz Dębowiec (wartość 7,87).

Rys. nr 21 Wskaźnik liczby osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat.

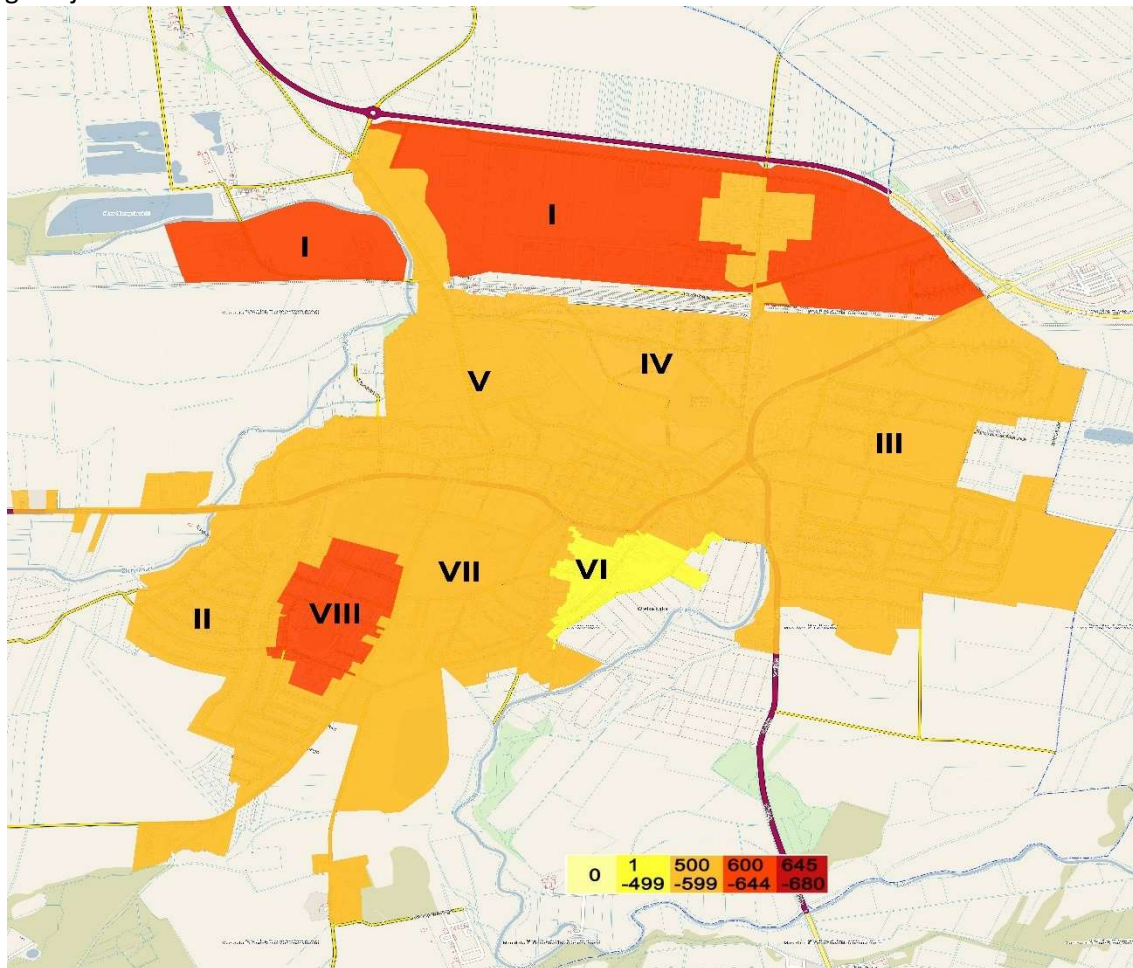
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej na 1000 osób przyjęła wartość średnią dla gminy na poziomie 9,97. W poszczególnych analizowanych jednostkach udział ten kształtował się od 0,00 do 23,33. Wartość referencyjna wskaźnika (W 19) została przekroczona w 7 jednostkach tj. na terenie jednostki nr 8 (wartość 12,32), nr 4 (wartość 13,16) nr 5 (wartość 18,36), nr 6 (wartość 23,33), oraz w dwóch sołectwach: Szybowice (wartość 11,18) i Wierzbiec (wartość 16,76).

Rys. nr 22 Wskaźnik liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.

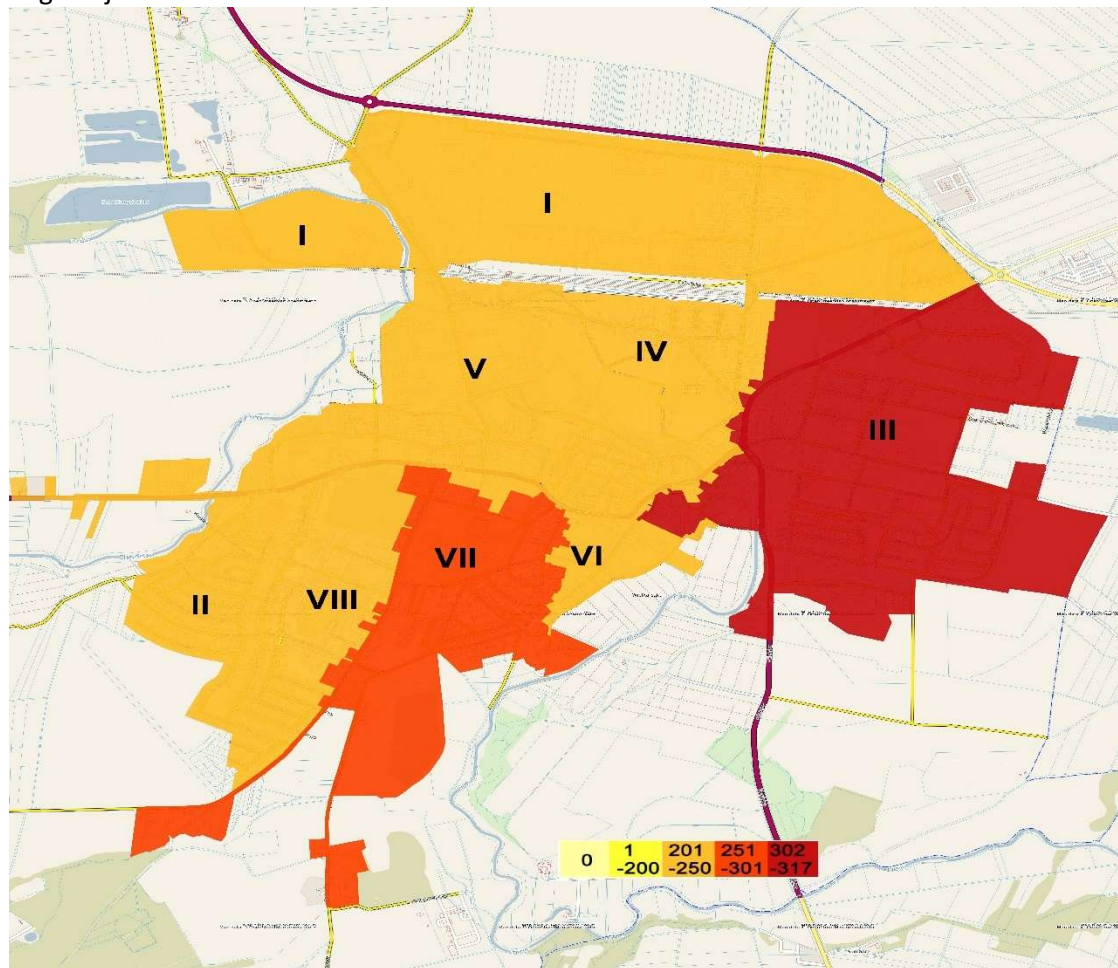
Liczba osób w wieku produkcyjnym w Gminie Prudnik wynosiła (wg stanu na dzień 31.12.2021) 14 141 osób co stanowi 57,05% populacji aczkolwiek obserwowane jest negatywne zjawisko systematycznego spadku tej wartości. Natężenie tego zjawiska reprezentuje wskaźnik W20 wyrażający się liczbą osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności na 1000 osób. Wartością przekraczającą wartość referencyjną wskaźnika (W 20) wynoszącą 570,52 dla całej gminy charakteryzują się trzy jednostki miasta Prudnika nr 6 (wartość 497,50), nr 3 (wartość 519,15), nr 7 (wartość 539,46) oraz sołectwo Czyżowice (wartość 568,03).

Rys. nr 23 Wskaźnik liczby osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Prudnik jest wysoka (aż 6 132 osoby – 24,74% populacji gminy), co potwierdza występujący proces starzenia się społeczeństwa szczególnie zamieszkałego na terenie miasta. Natężenie tego zjawiska z kolei reprezentuje wskaźnik W21 wyrażający się liczbą osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na 1000 osób. Wartością przekraczającą wartość referencyjną wskaźnika (W 21) wynoszącą 247,41 dla całej gminy charakteryzują się dwie jednostki miasta Prudnika: nr 7 (wartość 301,43) oraz 3 (wartość 317,45) - fakt ten jest uwarunkowany historią jak i kierunkami rozwoju miasta (osiedla mieszkaniowe, których mieszkańcy przekroczyli wiek poprodukcyjny). Wartości zdecydowanie lepsze tegoż analizowanego zjawiska charakterystyczne są dla wszystkich sołectw gminy Prudnik.

Rys. nr 24 Wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.

Rozkład przestrzenny wskaźników sfery społecznej w wydzielonych jednostkach Gminy Prudnik przedstawia się następująco:

Tabela nr 19. Rozkład przestrzenny wskaźników sfery społecznej na obszarze Gminy Prudnik.

Jednostka miasta / Sołectwo	Wskaźnik nr																				
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	W13	W14	W15	W16	W17	W18	W19	W20	W21
Prudnik – jednostka nr 1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17,34	17,34	0,00	0,00	11,56	0,00	0,00	5,78	0,00	63,58	0,00	5,78	5,78	0,00	606,87	213,87
Prudnik – jednostka nr 2	3,95	0,00	3,95	0,00	0,00	1,48	7,41	0,99	0,00	0,99	0,00	1,48	0,00	1,48	61,30	7 949,00	16,31	1,98	2,97	592,19	236,28
Prudnik – jednostka nr 3	5,28	0,68	37,79	0,85	0,00	2,89	16,17	2,38	0,85	32,85	0,00	0,85	1,02	2,72	68,60	22 644,12	28,26	2,21	5,96	519,15	317,45
Prudnik – jednostka nr 4	67,11	19,74	67,11	19,74	0,00	1,32	30,26	2,63	0,00	10,53	0,00	1,32	6,58	1,32	48,68	105 663,03	39,47	0,00	13,16	578,95	243,42
Prudnik – jednostka nr 5	60,85	22,27	98,25	10,71	1,53	4,59	33,49	4,76	1,53	24,31	1,19	3,06	3,91	2,55	63,23	234 938,08	50,65	3,74	18,36	586,95	230,15
Prudnik – jednostka nr 6	120,00	24,17	126,67	15,83	1,67	3,33	27,50	3,33	0,00	10,83	0,83	1,67	2,50	4,17	50,00	153 717,31	65,83	10,00	23,33	497,50	214,17
Prudnik – jednostka nr 7	39,04	6,30	44,92	4,20	5,46	2,52	17,21	2,52	0,00	17,21	1,68	1,68	7,14	0,84	72,63	62 253,97	31,91	2,52	3,78	539,46	301,43
Prudnik – jednostka nr 8	22,59	0,00	100,62	8,21	0,00	0,00	8,21	0,00	4,11	12,32	2,05	2,05	2,05	0,00	63,66	92 731,87	24,64	2,05	12,32	611,91	211,50
Dębowiec	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,75	0,00	0,00	0,00	0,00	7,87	7,87	7,87	62,99	0,00	31,50	7,87	0,00	645,67	149,61
Czyżowice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,40	0,00	10,20	15 364,18	27,21	6,80	3,40	568,03	238,10
Łąka Prudnicka	19,39	0,00	22,50	0,78	0,00	5,43	10,86	2,33	0,00	3,10	0,00	0,78	3,10	1,55	207,91	42 073,06	32,58	3,88	7,76	625,29	185,42
Mieszkowice	44,89	0,00	0,00	9,98	17,46	9,98	9,98	4,99	0,00	2,49	0,00	0,00	2,49	2,49	9,98	2 744,61	24,94	0,00	9,98	623,44	211,97
Moszczanka	15,67	7,37	0,00	0,00	0,00	2,76	12,90	0,92	0,00	3,69	0,00	0,92	2,76	0,92	157,60	33 239,46	25,81	5,53	6,45	605,53	191,71
Niemysłowice	3,38	1,69	0,00	0,00	0,00	0,00	13,51	0,00	0,00	0,00	0,00	3,38	0,00	0,00	18,58	0,00	23,65	1,69	3,38	636,82	190,88
Piorunkowice	14,49	4,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,83	0,00	0,00	4,83	0,00	9,66	0,00	28,99	4,83	9,66	671,50	159,42
Rudziczka	2,38	0,00	0,00	0,00	0,00	2,38	9,52	1,19	0,00	2,38	1,19	0,00	3,57	0,00	179,76	709,27	19,05	4,76	5,95	622,62	176,19
Szybowice	39,63	4,07	2,03	5,08	2,03	5,08	17,28	0,00	0,00	3,05	0,00	0,00	2,03	1,02	130,08	8 132,74	33,54	5,08	11,18	609,76	189,02
Wierzbiec	67,04	5,59	11,17	0,00	0,00	0,00	16,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,59	0,00	16,76	29 133,69	39,11	0,00	16,76	620,11	184,36
Średnia dla gminy	32,85	8,43	48,42	5,08	1,33	3,31	19,45	2,54	0,65	17,07	0,56	1,57	2,95	1,94	79,09	84 709,97	34,83	3,39	9,97	570,52	247,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Symptomy degradacji w sferze społecznej wyrażającej się kumulacją problemów społecznych występują w sposób szczególny na terytorium ścisłego centrum miasta Prudnik obejmującego dwie wydzielone jednostki tj. **jednostkę nr 5 oraz 6**, gdzie w obydwu przypadkach stwierdzono przekroczenie wartości referencyjnych **aż osiemnastu z dwudziestu jeden** wskaźników oszacowanych dla całej gminy.

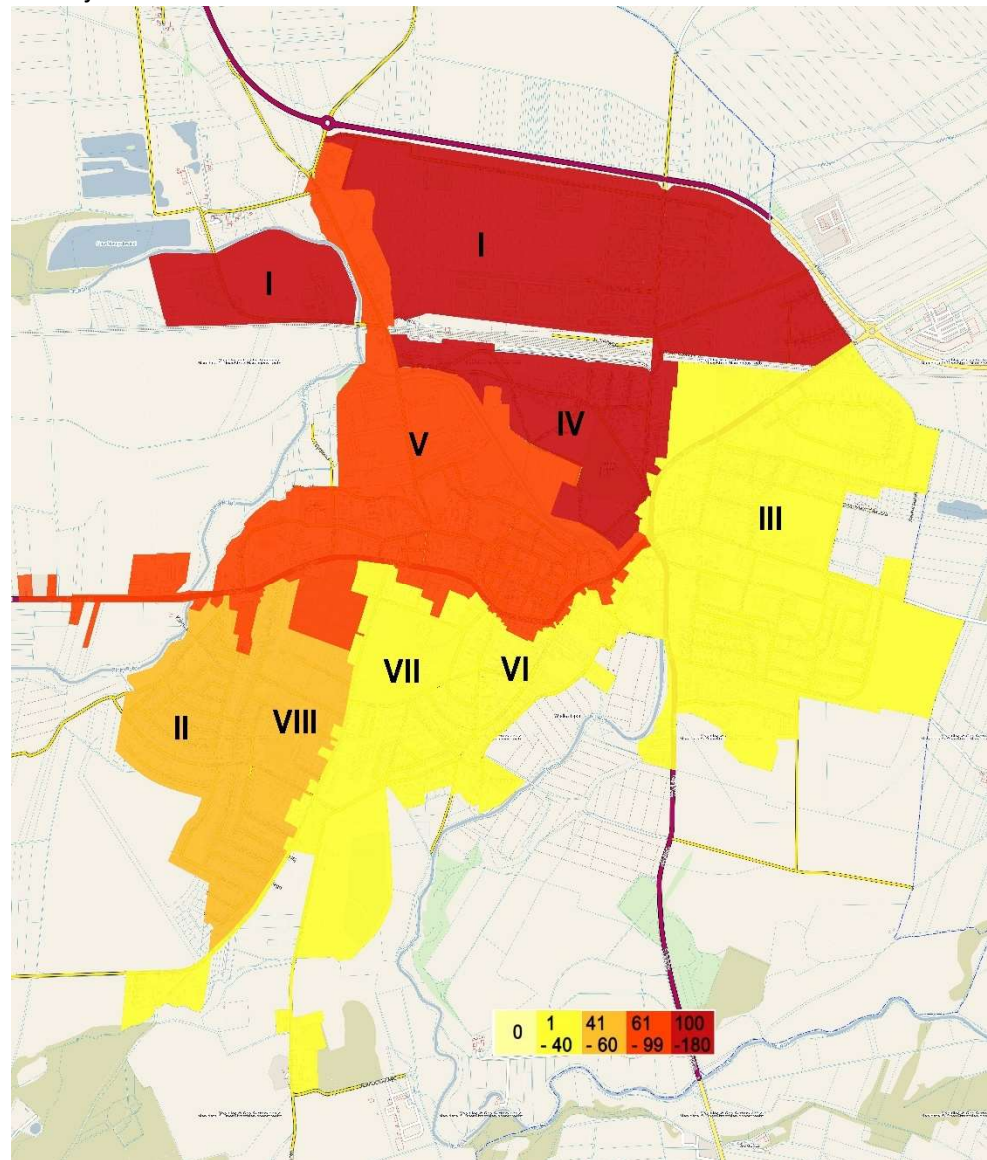
3.6 Sfera gospodarcza.

Niezwykle istotnym zagadnieniem mającym wpływ na kształtowanie się sfery gospodarczej gminy jest kwestia związana z przedsiębiorczością i aktywnością mieszkańców gminy. Według danych zawartych w systemie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze na terenie gminy wynosi 1 311. Należy zaznaczyć, że wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 1000 osób odnosi się do podmiotów wg adresu zamieszkania właściciela, co pokazuje poziom przedsiębiorczości ludności na danym terenie.

Spośród 18 analizowanych jednostek jedynie 7 jednostek wykazuje odchylenie powyżej wartości referencyjnej wskaźnika (W 22) dla całej gminy (wartość 52,86) a mianowicie jednostki: nr 1, 2, 4, 5, 8 oraz sołectwa: Dębowiec i Niemysłowice.

Odchylenie poniżej wartości referencyjnej wskaźnika określonego dla całej gminy występuje natomiast w 3 jednostkach: nr 6 (wartość 24,17), nr 3 (wartość 35,40) i nr 7 (wartość 38,62) oraz na terenach wiejskich gminy w odniesieniu do 8 sołectw, a mianowicie: Wierzbca (wartość 5,59), Czyżowic (wartość 13,61), Piorunkowic (wartość 28,99), Mieszkowic (wartość 32,42), Szybowic (wartość 40,65), Moszczanki (wartość 41,47), Łąki Prudnickiej (wartość 42,67) i Rudziczki (wartość 46,43).

Rys. nr 25 Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej.

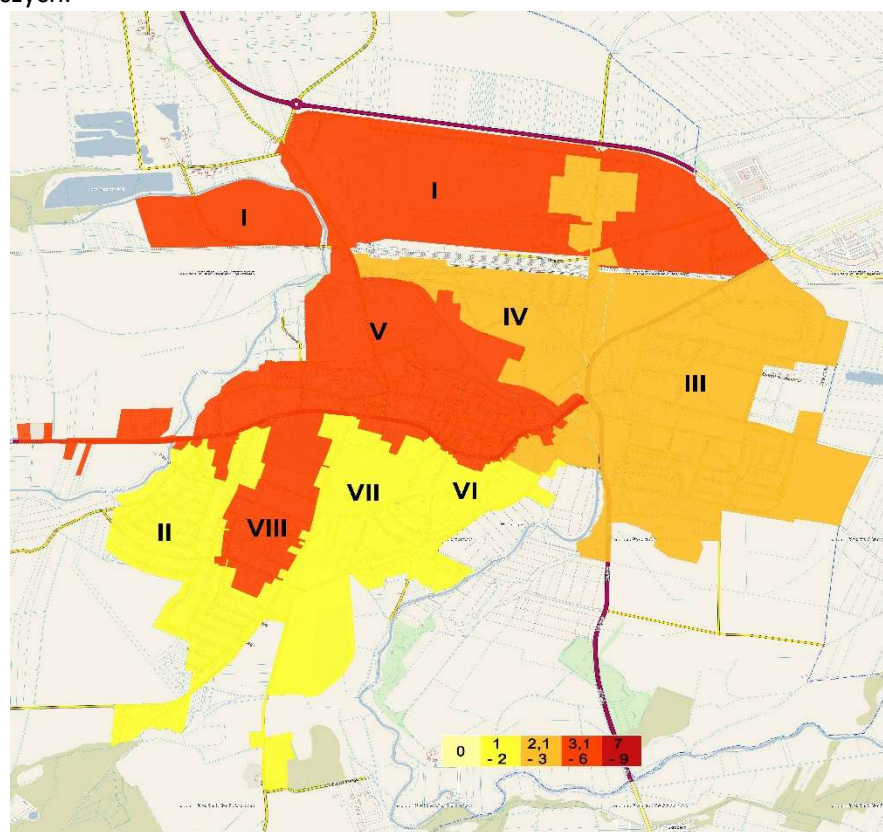
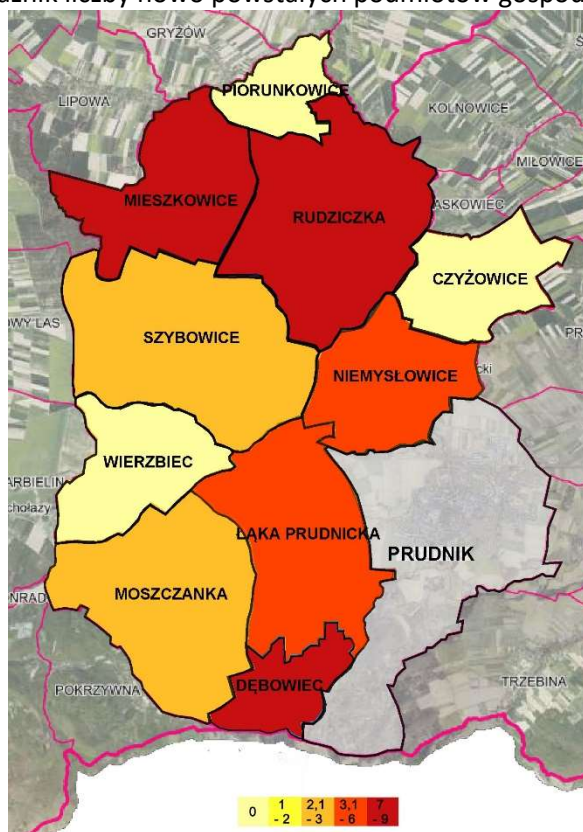

Istotnymi elementami analizy przedsiębiorczości mieszkańców są kwestie odnoszące się do zachowań mieszkańców wyrażających się zakładaniem nowych, bądź też likwidowaniem funkcjonujących już przedsiębiorstw. Te dwa zjawiska opisują (w oparciu o dane zawarte w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej) kolejne dwa wskaźniki: wskaźnik liczby nowo powstałych podmiotów gospodarczych na 1000 osób (W23) oraz wskaźnik liczby zlikwidowanych podmiotów gospodarczych na 1000 osób (W24).

Analiza wskaźnika liczby nowo powstałych podmiotów gospodarczych na 1000 osób (W23) wskazuje, iż spośród 18 analizowanych jednostek jedynie 8 jednostek wykazuje odchylenie powyżej wartości referencyjnej tego wskaźnika dla całej gminy (wartość 2,87) a mianowicie jednostki nr: 1,5,8 oraz sołectwa: Dębowiec, Łąka Prudnicka, Mieszkowice, Niemysłowice oraz Rudziczka.

Odchylenie poniżej wartości referencyjnej wskaźnika określonego dla całej gminy występuje natomiast w aż 10 jednostkach: nr 6 (wartość 0,83), nr 7 (wartość 1,26), nr 2 (wartość 1,98), nr 3 (wartość 2,21), nr 4 (wartość 2,63) oraz na terenach wiejskich w odniesieniu do 5 sołectw a mianowicie: Czyżowic, Piorunkowic, Wierzbca (wartość 0,00), Szybowic (wartość 2,03) oraz Moszczanki (wartość 2,76).

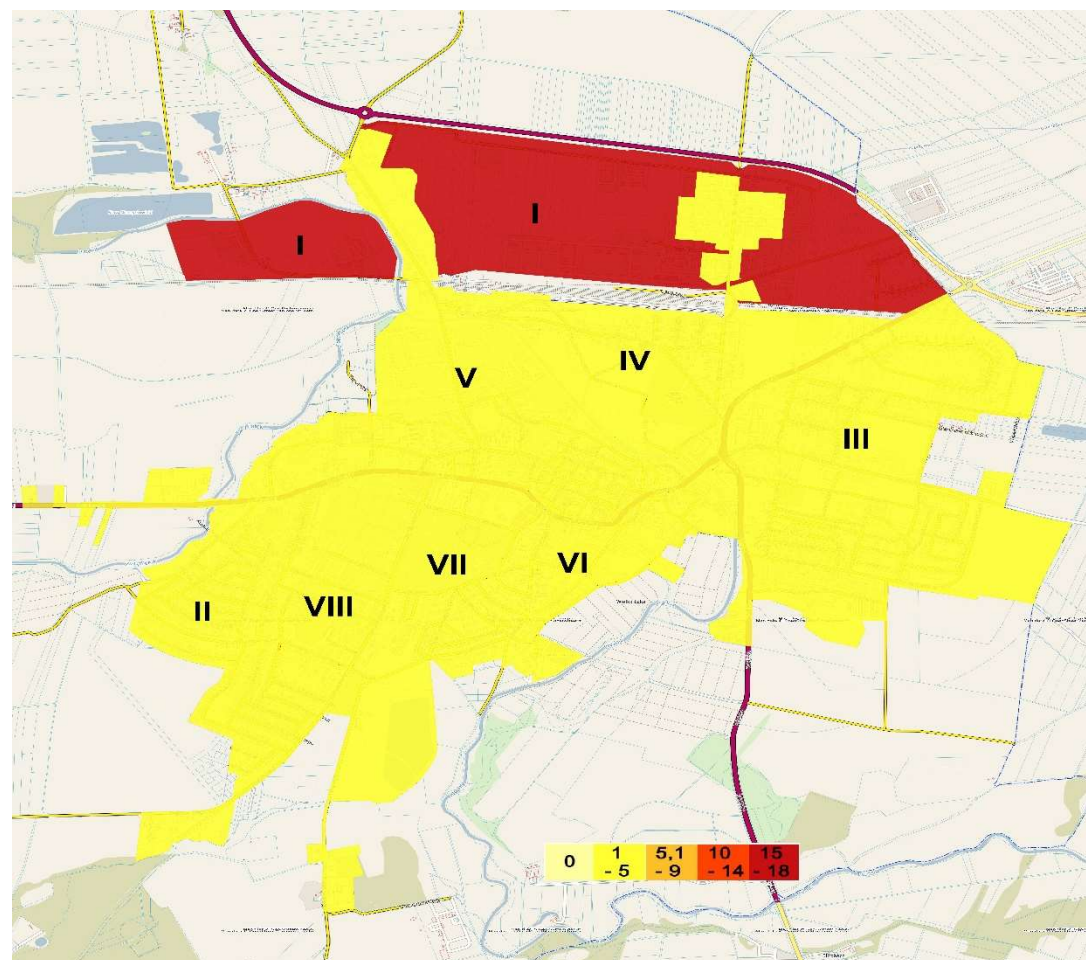
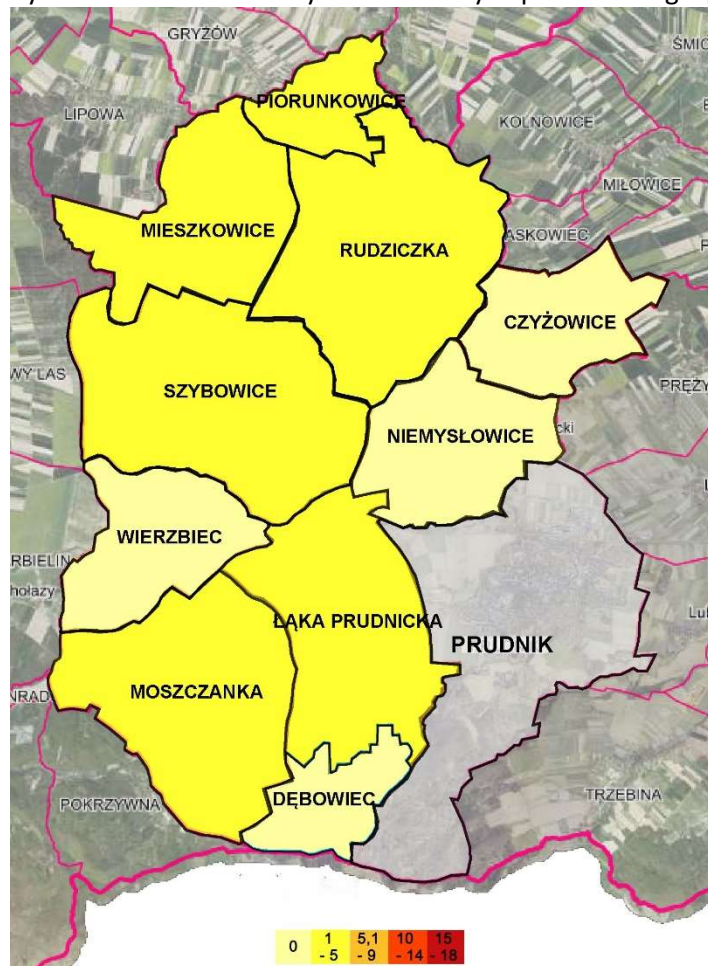
Rys. nr 26 Wskaźnik liczby nowo powstałych podmiotów gospodarczych.

Analiza natomiast wskaźnika liczby zlikwidowanych podmiotów gospodarczych na 1000 osób (W24) wskazuje, iż spośród 18 analizowanych jednostek 10 jednostek charakteryzuje się lepszą sytuacją w analizowanym zjawisku wykazując odchylenie poniżej wartości referencyjnej tego wskaźnika dla całej gminy (wartość 2,58) a mianowicie jednostki nr: 3,5,6,8 oraz sołectwa: Dębowiec, Czyżowice, Mieszkowice, Niemysłówce, Rudziczka oraz Wierzbiec.

Odchylenie powyżej wartości referencyjnej wskaźnika określonego dla całej gminy występuje natomiast w 8 jednostkach: nr 4 (wartość 2,63), nr 7 (wartość 2,94), nr 2 (wartość 3,46), nr 1 (wartość 17,34) oraz na terenach wiejskich w odniesieniu do 4 sołectw a mianowicie: Szybowic (wartość 3,05), Łąki Prudnickiej (wartość 3,10), Moszczanki (wartość 4,61) oraz Piorunkowic (wartość 4,83).

Rys. nr 27 Wskaźnik liczby zlikwidowanych podmiotów gospodarczych.

Rozkład przestrzenny wskaźników podsystemu gospodarczego w wydzielonych jednostkach Gminy Prudnik przedstawia się następująco:

Tabela nr 20 Rozkład przestrzenny wskaźników sfery gospodarczej na obszarze gminy Prudnik.

Jednostka miasta / Sołectwo	Wskaźnik nr		
	W22	W23	W24
Prudnik – jednostka nr 1	173,41	5,78	17,34
Prudnik – jednostka nr 2	54,37	1,98	3,46
Prudnik – jednostka nr 3	35,40	2,21	2,04
Prudnik – jednostka nr 4	100,00	2,63	2,63
Prudnik – jednostka nr 5	84,48	3,40	2,21
Prudnik – jednostka nr 6	24,17	0,83	2,50
Prudnik – jednostka nr 7	38,62	1,26	2,94
Prudnik – jednostka nr 8	53,39	6,16	2,05
Dębowiec	55,12	7,87	0,00
Czyżowice	13,61	0,00	0,00
Łąka Prudnicka	42,67	3,88	3,10
Mieszkowice	32,42	7,48	2,49
Moszczanka	41,47	2,76	4,61
Niemysłowice	54,05	5,07	0,00
Piorunkowice	28,99	0,00	4,83
Rudziczka	46,43	8,33	2,38
Szybowice	40,65	2,03	3,05
Wierzbiec	5,59	0,00	0,00
Średnia dla gminy	52,86	2,87	2,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Analiza kształtowania się wartości trzech wskaźników sfery gospodarczej wskazuje, iż największe różnice w odniesieniu do średnich wartości referencyjnych wskaźników oszacowanych dla całej gminy (wykazujących tym samym symptomy największej degradacji w sferze gospodarczej) występują na terytorium jednostki miasta (nr 7) oraz w sołectwach: Moszczanka, Piorunkowice i Szybowice gdzie przekroczenia odnotowano we wszystkich trzech analizowanych wskaźnikach.

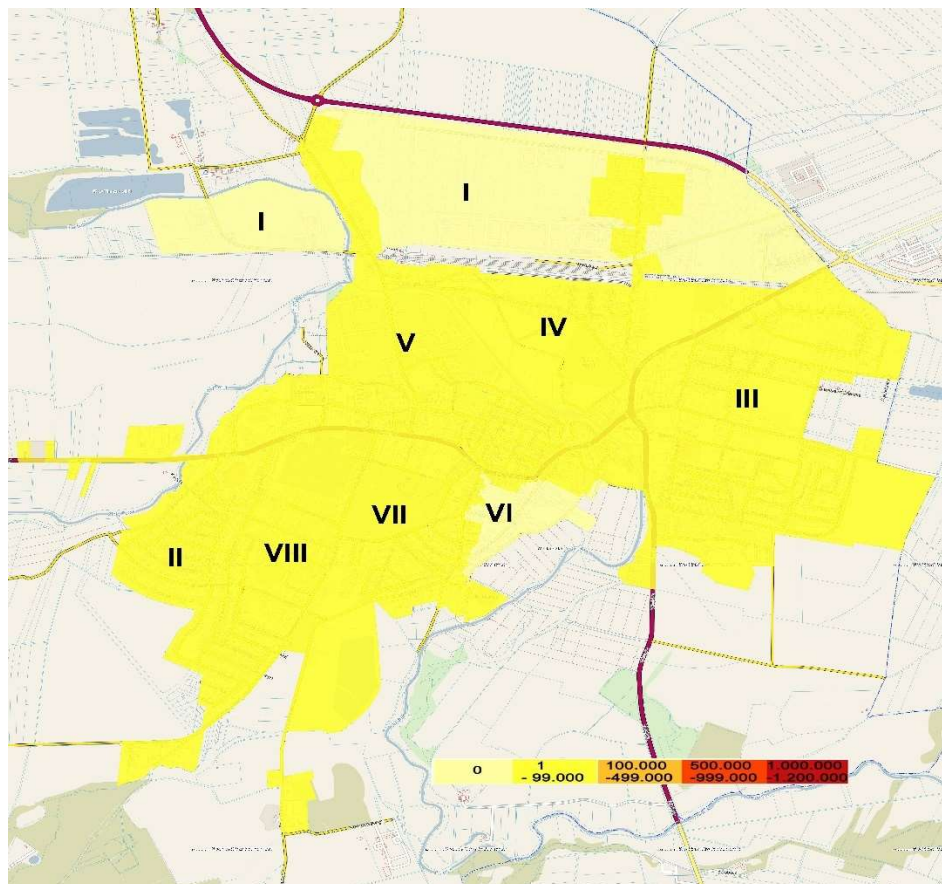
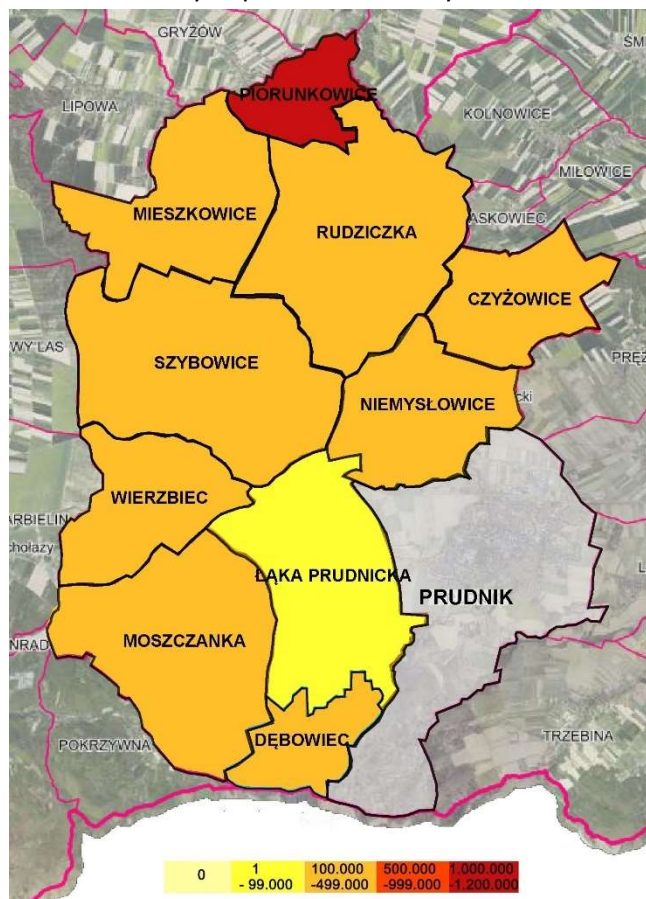
Przekroczenia wartości dwóch wskaźników sfery gospodarczej co wskazuje również na istotne problemy w sferze gospodarczej zdiagnozowano w odniesieniu do jednostek miasta nr: 2, 3, 4, 6 oraz w sołectwach: Czyżowice, Łąka Prudnicka, oraz Wierzbiec.

3.7. Sfera środowiskowa.

Według danych Urzędu Miejskiego w Prudniku tak na terenie miasta jak i na terenach wiejskich gminy znajdują się odpady stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska i są nimi wyroby zawierające azbest. Do oceny sytuacji kryzysowej w podsystemie środowiskowym zastosowano wskaźnik odnoszący się do masy odpadów azbestowych (w Mg) na 1000 osób (W25).

Odchylenie powyżej wartości referencyjnej wskaźnika (W 25) dla gminy (74 075,06 Mg) wskazującej na występowanie problemu związanego z aspektem środowiskowym zdiagnozowano jedynie na obszarach wiejskich gminy we wszystkich sołectwach, przy czym najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w sołectwach: Piorunkowice (wartość 1 186 855,07), Szybowice (wartość 459 314,02) oraz Wierzbcu (wartość 373 743,02).

Rys. nr 28 Wskaźnik masy odpadów azbestowych.

3.8. Sfera techniczna.

Sfera techniczna w sposób zdecydowany wpływa na jakość życia mieszkańców danej jednostki.

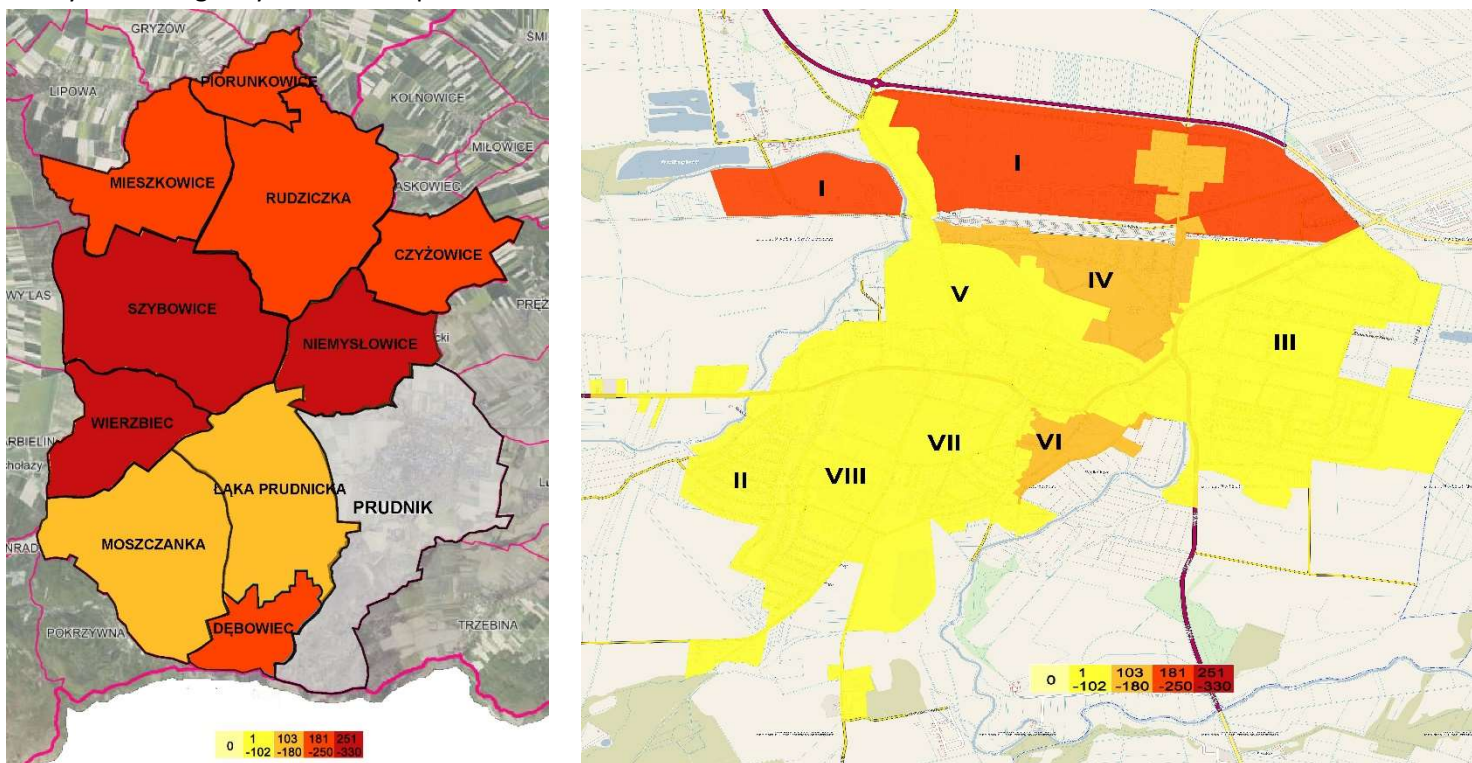
Do analizy tegoż podsystemu zastosowano trzy wskaźniki odnoszące się 1000 osób tj: wskaźnik liczby nie ekologicznych źródeł ciepła (W26), wskaźnik podłączeń do ciepła systemowego (W27) oraz ilość budynków komunalnych w złym stanie technicznym (W28).

Analiza wskaźnika liczby nie ekologicznych źródeł ciepła (W26) na 1000 osób wskazuje, iż jedynie 5 jednostek wykazuje wartości niższe od średniej określonej dla obszaru całej gminy (wartość 103,67) co oznacza względnie lepszą sytuację na tychże terenach i są to jednostki nr 2,3,5 7 oraz 8.

Niestety wartości wskaźnika wyższe od wartości oszacowanej dla obszaru całej gminy odnotowano w odniesieniu do trzech jednostek: nr 6 (wartość 121,67), nr 4 (wartość 155,26) oraz nr 1 (wartość 208,09) oraz wszystkich sołectw (wartości w przedziale od 140,42 w odniesieniu do Łąki Prudnickiej do 324,02 w odniesieniu do sołectwa Wierzbiec).

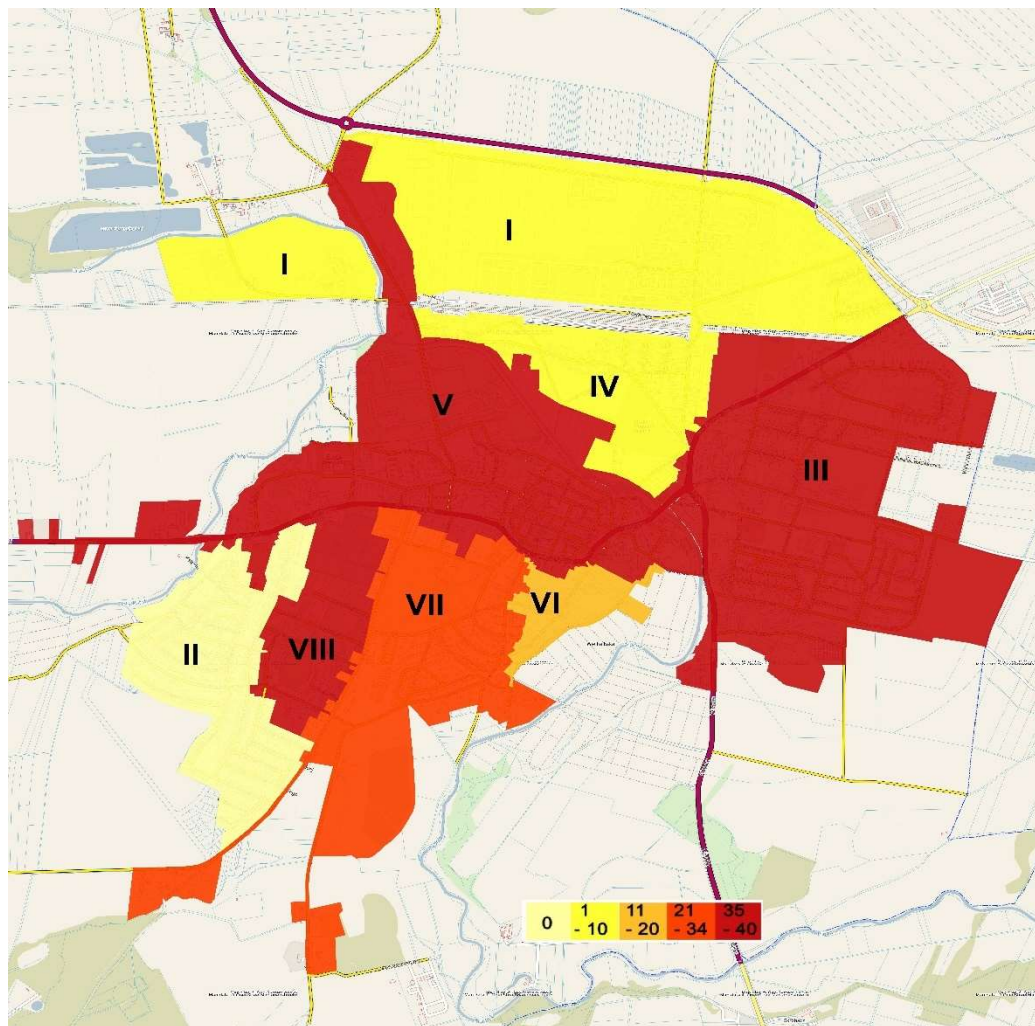
W świetle powyższego szczególnie negatywnym zjawiskiem jest przekroczenie wartości średniej w odniesieniu do ścisłego centrum miasta obejmującego jednostkę nr 6.

Rys. nr 29 Wskaźnik liczby nie ekologicznych źródeł ciepła.

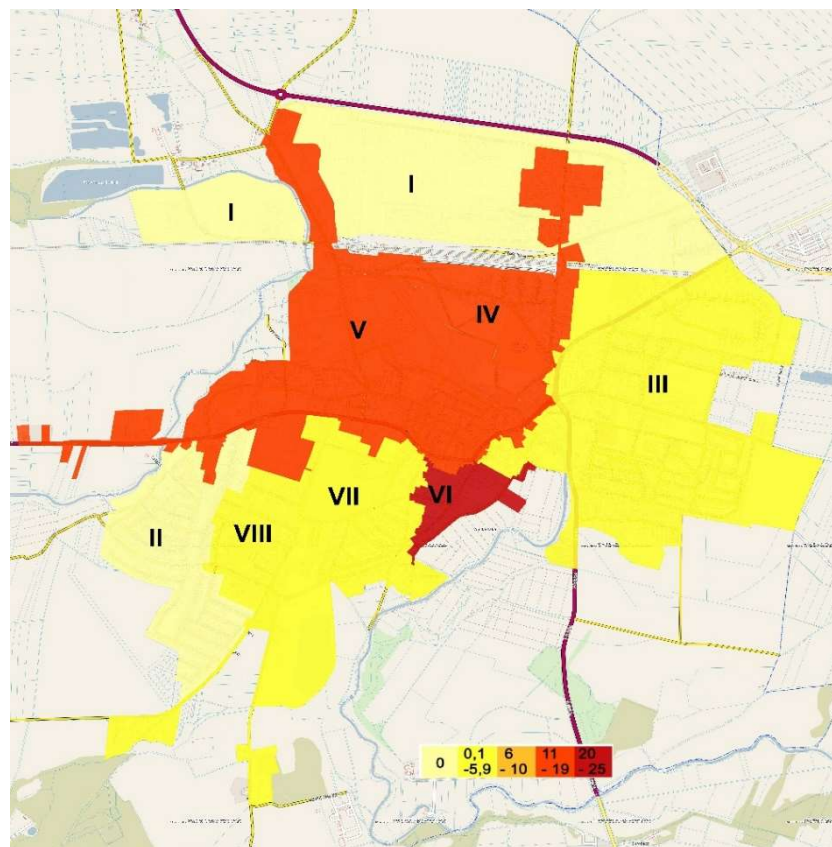
Kolejnym istotnym wskaźnikiem wpływającym w sferze technicznej na jakość życia mieszkańców jest kwestia stopnia wykorzystania ciepła systemowego. Tę sferę opisuje wskaźnik podłączeń do ciepła systemowego na 1000 osób (W27), który w odniesieniu do obszaru całej gminy wynosi 20,78. Wartości wyższe od tej wartości odnoszą się do trzech jednostek a mianowicie: nr 3, 8 oraz 5. W odniesieniu do wszystkich sołectw wskaźnik ten przyjmuje wartość 0,00 z uwagi na brak infrastruktury ciepłej na tychże terenach – Zakład Energetyki Ciepłej w Prudniku swoją działalnością obejmuje jedynie teren miasta Prudnika.

Rys. nr 30 Wskaźnik podłączeń do ciepła systemowego.

Według danych Urzędu Miejskiego w Prudniku w mieście znajduje się ok. 300 nieruchomości zamieszkałych budynków wielorodzinnych znajdujących się w zasobie: gminnym, spółdzielni mieszkaniowej oraz wspólnot mieszkaniowych. Budownictwo wielorodzinne dominuje w jednostkach nr 3, 5, 6, 7 oraz 8. Zasoby substancji mieszkaniowej miasta Prudnika stanowią budynki stare, pochodzące z początku ubiegłego stulecia, dlatego też zapewnienie bezpiecznego w nich zamieszkiwania staje się z roku na rok coraz trudniejszym zadaniem z uwagi na rosnącą dekapitalizację substancji mieszkaniowej. Najstarsze zasoby mieszkaniowe w mieście Prudnik znajdują się na terenie jednostek miasta nr 5, 6 oraz 8. Odchylenie powyżej wartości referencyjnej wskaźnika (W 28) budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób dla całej gminy (wartość 6,17) występuje na terenie trzech jednostek miasta: nr 5 (wartość 14,62), nr 4 (wartość 15,79) oraz nr 6 (wartość 24,17) co w sposób jednoznaczny wskazuje, iż wymienione tereny cechują budynki zbiorowego zamieszkania w złym stanie technicznym. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt odnoszący się do jednostek nr 4, nr 5 oraz nr 6 gdzie wspomniany wskaźnik przekracza wartość referencyjną określoną dla całej gminy ponad dwukrotnie !.

Rys. nr 31 Wskaźnik budynków komunalnych w złym stanie technicznym.

Rozkład przestrzenny wskaźników sfery technicznej w wydzielonych jednostkach Gminy Prudnik przedstawia się następująco:

Tabela nr 21 Rozkład przestrzenny wskaźników sfery technicznej na obszarze gminy Prudnik.

Jednostka miasta / Sołectwo	Wskaźnik nr		
	W26	W27	W28
Prudnik – jednostka nr 1	208,09	5,78	0,00
Prudnik – jednostka nr 2	60,31	0,00	0,00
Prudnik – jednostka nr 3	33,02	32,51	1,36
Prudnik – jednostka nr 4	155,26	1,32	15,79
Prudnik – jednostka nr 5	94,34	39,61	14,62
Prudnik – jednostka nr 6	121,67	13,33	24,17
Prudnik – jednostka nr 7	52,90	22,67	3,78
Prudnik – jednostka nr 8	36,96	39,01	2,05
Dębowiec	236,22	0,00	0,00
Czyżowice	190,48	0,00	0,00
Łąka Prudnicka	140,42	0,00	0,78
Mieszkowice	211,97	0,00	2,49
Moszczanka	173,27	0,00	1,84
Niemysłowice	255,07	0,00	0,00
Piorunkowice	246,38	0,00	0,00
Rudziczka	191,67	0,00	0,00
Szybowice	297,76	0,00	3,05
Wierzbiec	324,02	0,00	5,59
Średnia dla gminy	103,67	20,78	6,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Analiza wartości wskaźników sfery technicznej wskazuje, iż dwie jednostki: nr 4 oraz nr 6 charakteryzują się jednoczesnym przekroczeniem trzech średnich wartości referencyjnych wskaźników oszacowanych dla całej gminy.

Symptomy degradacji w sferze technicznej wyrażającej się wystąpieniem wartości wyższych od oszacowanych dla całej gminy w przypadku minimum jednego z trzech wskaźników wykazują wszystkie (poza jednostkami nr 3 oraz 8) jednostki miasta oraz wszystkie sołectwa.

Na szczególnie podkreślenie zasługuje skumulowanie negatywnych zjawisk w postaci nie ekologicznych źródeł ciepła połączonych ze złym stanem technicznym budynków komunalnych zdiagnozowane dla jednostek nr 4 oraz nr 6 obejmujących swoimi granicami centrum miasta.

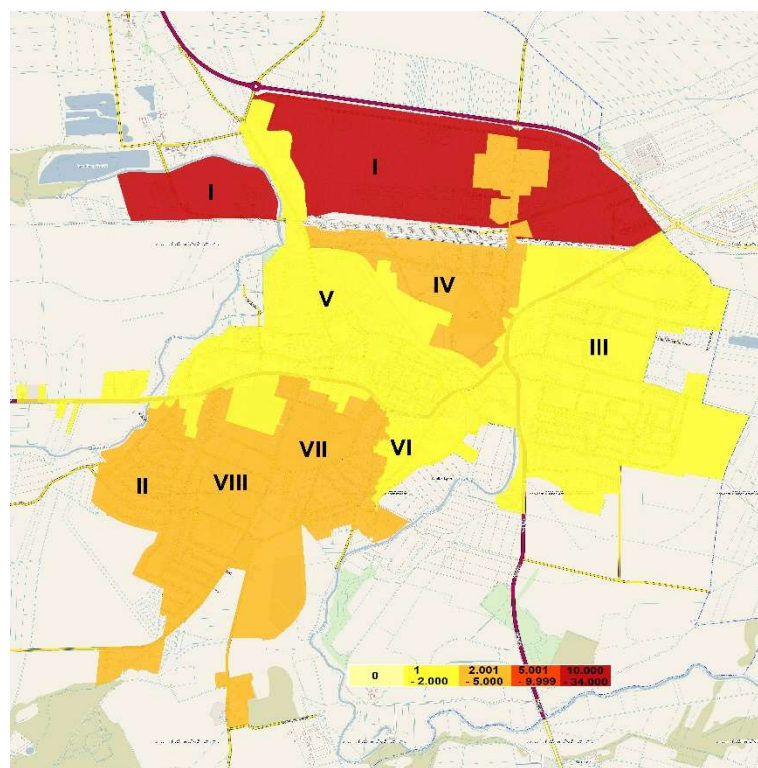
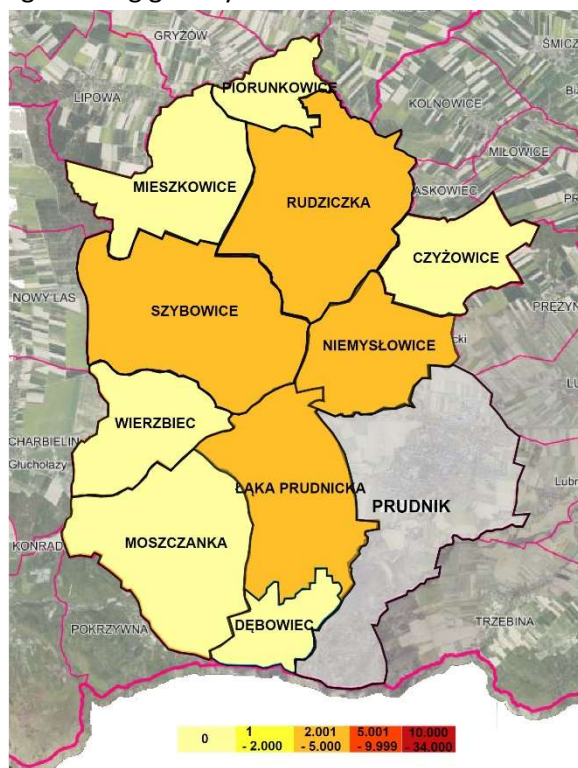
3.9. Sfera przestrzenno-funkcjonalna.

Celem przeprowadzenia diagnozy sfery przestrzenno-funkcjonalnej zaproponowano zestaw trzech wskaźników (w przeliczeniu na 1000 osób) odnoszących się do: długości dróg gminnych (W29), powierzchni terenów publicznych tj zieleńców, skwerów, placów zabaw itp. (W30) oraz ilości zabytków (W31).

Analiza wskaźnika długości dróg gminnych (W29) na 1000 osób wskazuje, iż 9 jednostek wykazuje wartości wyższe od średniej określonej dla obszaru całej gminy (wartość 2 322,34) co oznacza względnie lepszą sytuację na tychże terenach i są to jednostki nr 1,2,4,7,8 oraz sołectwa: Łąka Prudnicka, Niemysłowice, Rudziczka, Szybowice .

Niestety wartości wskaźnika niższe od wartości oszacowanej dla obszaru całej gminy odnotowano w odniesieniu do trzech jednostek: nr 6 (wartość 658,33), nr 5 (wartość 1 309,71) oraz nr 3 (wartość 1 418,38) oraz wszystkich pozostałych sołectw tj. Dębowiec, Czyżowice, Mieszkowice, Moszczanka, Piorunkowice oraz Wierzbiec (wartość 0,00).

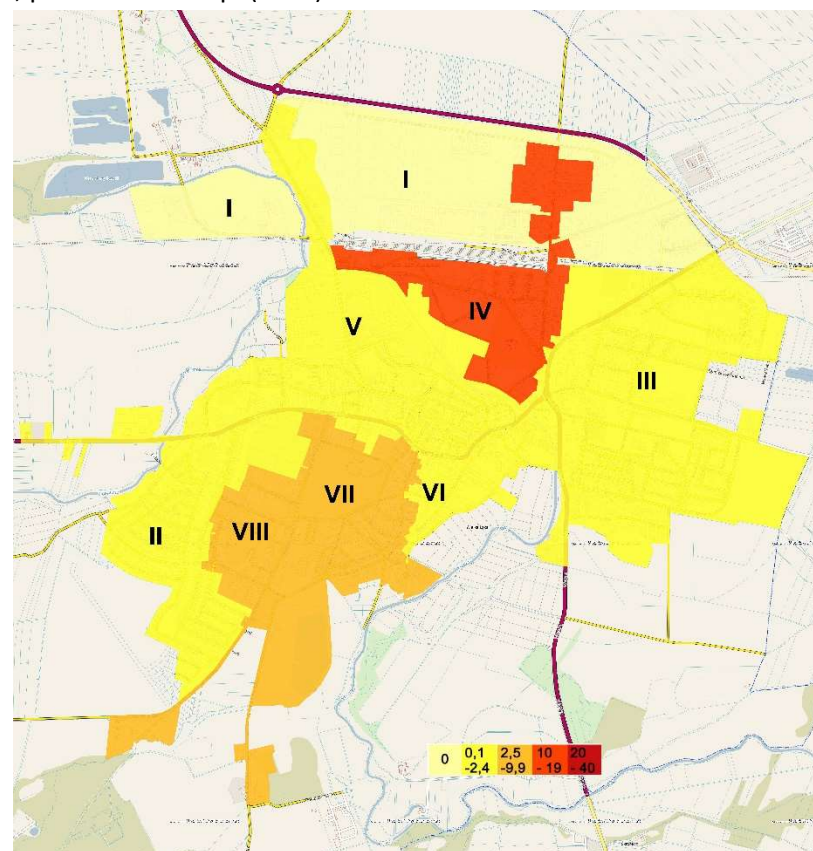
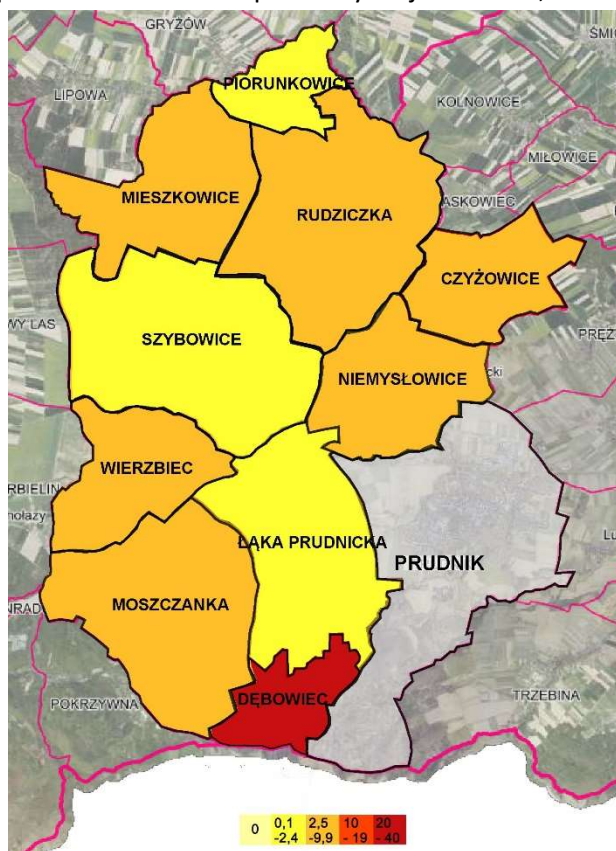
Rys. nr 32 Wskaźnik długości dróg gminnych.

Z punktu widzenia jakości życia niezwykle istotnym wyznacznikiem jest ilość ogólnodostępnych terenów publicznych (zieleńców, skwerów, parków, placów zabaw, boisk). Tę kwestię w niniejszej analizie opisuje wskaźnik powierzchni terenów publicznych tj. zieleńców, skwerów, placów zabaw itp. (W30) w ha w przeliczeniu na 1000 osób. Analiza kształtowania się wartości tego wskaźnika wskazuje, iż 9 z analizowanych jednostek wykazuje wartości wyższe od średniej określonej dla obszaru całej gminy (wartość 2,68) co oznacza względnie lepszą sytuację na tychże terenach i są to jednostki nr 4,7,8 oraz sołectwa: Dębowiec, Czyżowice, Mieszkowice, Niemysłówce, Rudziczka, Wierzbiec.

Niestety wartości wskaźnika niższe od wartości oszacowanej dla obszaru całej gminy odnotowano w odniesieniu do pięciu jednostek: nr 1 (wartość 0,00), nr 6 (wartość 0,64), nr 5 (wartość 0,71), nr 2 (wartość 0,94), nr 3 (wartość 1,04) oraz sołectw: Szybowice (wartość 1,32), Piorunkowice (wartość 1,69), Łąka Prudnicka (wartość 2,37) oraz Moszczanka (wartość 2,59).

Rys. nr 33 Wskaźnik powierzchni terenów publicznych tj zieleńców, skwerów, placów zabaw itp. (w ha).

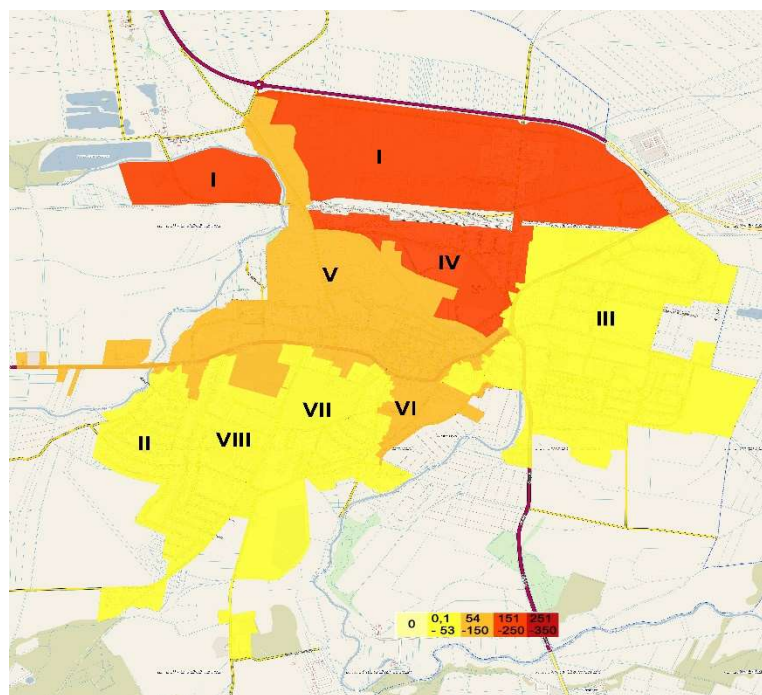
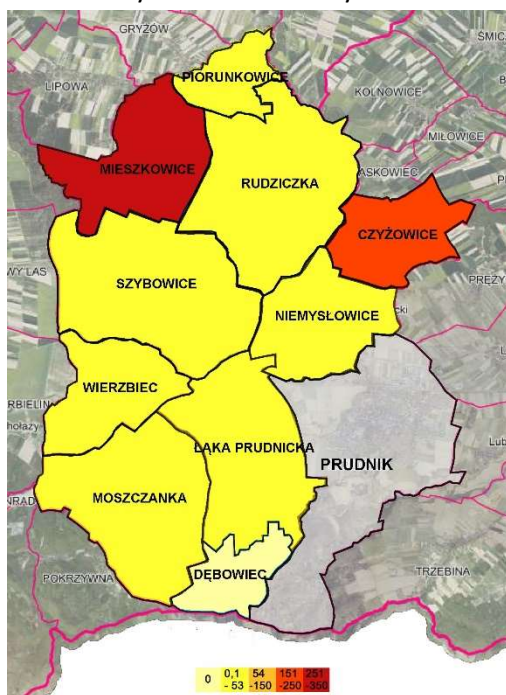

Według danych pozyskanych z Muzeum Ziemi Prudnickiej oraz Urzędu Miejskiego w Prudniku w gminie znajdują się 1 343 zabytki nieruchome, które wpływają na kształtowanie się walorów przestrzennych obszaru, na którym są zlokalizowane przez co w sposób pośredni wpływają na podniesienie wartości obszaru. Brak lub zły stan techniczny zabytków z drugiej strony jest czynnikiem obniżającym jakość przestrzeni publicznej, a tym samym poziomu życia i rozpatrywany może być jako czynnik sprzyjający degradacji danej jednostki gminy.

Z uwagi na znaczną degradację techniczną zabudowy gminy, przeanalizowano również 1 343 obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie gminy szacując jednocześnie wartość wskaźnika (W31) odnoszącego się ilości zabytków nieruchomych na 1000 osób tak w odniesieniu do całej gminy jak i wydzielonych jednostek (jednostek oraz sołectw).

Odchylenie poniżej wartości referencyjnej wskaźnika (W31) dla gminy (54,19) wskazującej na występowanie problemu związanego z aspektem przestrzenno - funkcjonalnym wyrażającym się nasyceniem obiektami zabytkowymi, zdiagnozowano na terenie czterech jednostek miasta nr 2,3,7,8 oraz we wszystkich (poza Czyżowicami i Mieszkowicami) sołectwach przy czym najniższą wartość wskaźnik ten osiągnął w odniesieniu do jednostek nr 8 (wartość 22,59), nr 3 (wartość 32,85), nr 2 (wartość 41,52) oraz nr 7 (wartość 50,80). Na terenach wiejskich najniższą wartość tego wskaźnika zdiagnozowano z kolei w Łące Prudnickiej (wartość 3,88) następnie w Moszczance (wartość 6,45), w Szybowicach (wartość 7,11), Dębowcu (wartość 15,75), Niemysłowicach (wartość 20,27), Rudziczce (wartość 21,43), Wierzbcu (wartość 22,35), Piorunkowicach (wartość 28,99).

Rys. nr 34 Wskaźnik ilości zabytków nieruchomych.

Rozkład przestrzenny wskaźników sfery przestrzenno – funkcjonalnej w wydzielonych jednostkach Gminy Prudnik przedstawia się następująco:

Tabela nr 22 Rozkład przestrzenny wskaźnika sfery przestrzenno - funkcjonalnej na obszarze gminy Prudnik.

Jednostka miasta / Sołectwo	Wskaźnik nr		
	W29	W30	W31
Prudnik – jednostka nr 1	33 838,15	0,00	242,77
Prudnik – jednostka nr 2	3 945,63	0,94	41,52
Prudnik – jednostka nr 3	1 418,38	1,04	32,85
Prudnik – jednostka nr 4	4 392,11	14,12	161,84
Prudnik – jednostka nr 5	1 309,71	0,10	71,90
Prudnik – jednostka nr 6	658,33	0,64	73,33
Prudnik – jednostka nr 7	2 928,63	7,35	50,80
Prudnik – jednostka nr 8	4 681,72	4,92	22,59
Dębowiec	0,00	38,79	15,75
Czyżowice	0,00	9,64	204,08
Łąka Prudnicka	4 789,76	2,37	3,88
Mieszkowice	0,00	3,05	341,65
Moszczanka	0,00	2,59	6,45
Niemysłowice	3 716,22	2,96	20,27
Piorunkowice	0,00	1,69	28,99
Rudziczka	3 809,52	4,20	21,43
Szybowice	2 762,20	1,32	7,11
Wierzbiec	0,00	5,86	22,35
Średnia dla gminy	2 322,34	2,54	54,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Analiza wartości wskaźników sfery przestrzenno – funkcjonalnej wskazuje, iż jedynie jednostka nr 3 oraz Piorunkowice charakteryzują się jednoczesnym przekroczeniem trzech średnich wartości referencyjnych wskaźników oszacowanych dla całej gminy.

Symptomy degradacji w sferze przestrzenno - funkcjonalnej wyrażającej się wystąpieniem wartości wyższych od oszacowanych dla całej gminy w przypadku dwóch z trzech wskaźników wykazują wszystkie (poza jednostkami nr 1, 4, 7 i 8) jednostki miasta oraz wszystkie – poza Czyżowicami, Mieszkowicami, Niemysłowicami i Rudziczką - sołectwa.

4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.

Obszar zdegradowany to obszar na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli kumulację negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną, której jednocześnie towarzyszą negatywne zjawiska w sferach: gospodarczej lub środowiskowej lub technicznej lub też przestrzenno – funkcjonalnej.

W związku z powyższym poddano analizie jednostki pomocnicze Gminy Prudnik (jednostki i sołectwa) w celu określenia, które z jednostek charakteryzują się największą liczbą wskaźników odbiegających od średniej dla Gminy (w zależności od charakteru danego wskaźnika „in plus” lub „in minus”).

Założono, iż za obszary spełniające kryterium koncentracji problemów uznane zostaną te jednostki/sołectwa, które wykazują potwierdzenie sytuacji kryzysowej w odniesieniu do co najmniej 15 z 21 wskaźników (tj stanowiących ponad 70% wszystkich wskaźników) w sferze społecznej oraz wykazują sytuację kryzysową w minimum 2 z 4 pozostałych sferach tj. w sferze gospodarczej lub środowiskowej lub technicznej lub też przestrzenno – funkcjonalnej.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji podstawowym czynnikiem świadczącym o stanie kryzysowym na danym obszarze jest koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego, jak wskazuje ustawa, wymaga jednak współwystępowania licznych problemów społecznych z co najmniej jednym zjawiskiem kryzysowym w pozostałych sferach pozaspołecznych.

Za wartość progową świadczącą o koncentracji negatywnych zjawisk społecznych przyjęto występowanie odchyień od wartości średniej w przypadku co najmniej 70% liczby analizowanych wskaźników w tej sferze (czyli co najmniej 15). Z uwagi na fakt, iż w analizie zróżnicowania gminy Prudnik obecne były wskaźniki ze wszystkich pozostałych sfer pozaspołecznych, w procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego za kryterium jego wyznaczenia przyjęto konieczność współwystępowania kryzysu społecznego z co najmniej jednym wskaźnikiem w każdej z pozostałych sfer, wykazującym negatywne odchylenia od średniej.

Poniżej przedstawiono w tabeli informacje o łącznych wynikach analizy zróżnicowania wewnątrzgminnego jak wewnątrzmiejskiego w podziale na 5 sfer.

Tabela nr 23 Rozkład przestrzenny wskaźników potwierdzających sytuację kryzysową na obszarze gminy Prudnik.

Jednostka miasta / Sołectwo	Liczba wskaźników ogółem (z 31 wskaźników) potwierdzających sytuację kryzysową	Minimum 15 wskaźników potwierdzają sytuację kryzysową w sferze społecznej (TAK/NIE)	Minimum 1 wskaźnik potwierdza sytuację kryzysową w sferze gospodarczej (TAK/NIE)	Obszar charakteryzuje się problemami w sferze środowiskowej (TAK/NIE)	Minimum 1 wskaźnik z 3 potwierdza sytuację kryzysową w sferze technicznej (TAK/NIE)	Minimum 1 wskaźnik z 3 potwierdza sytuację kryzysową w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (TAK/NIE)	Obszar zdegradowany (TAK/NIE)
Prudnik – jednostka nr 1	7	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
Prudnik – jednostka nr 2	7	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
Prudnik – jednostka nr 3	12	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
Prudnik – jednostka nr 4	15	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
Prudnik – jednostka nr 5	21	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK
Prudnik – jednostka nr 6	25	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK

Prudnik – jednostka nr 7	13	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
Prudnik – jednostka nr 8	10	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
Dębowiec	9	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
Czyżowice	9	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Łąka Prudnicka	9	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Mieszkowice	13	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Moszczanka	11	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Niemysłowice	7	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
Piorunkowice	11	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Rudziczka	7	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Szybowice	14	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Wierzbiec	11	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Średnia dla gminy	11,72						

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku

Wyniki analizy porównawczej jednostek w sferze społecznej wskazują, iż największa liczba przekroczonych wskaźników występuje w jednostkach nr 5 oraz 6, gdzie odnotowano łącznie stan kryzysowy w 18 z 21 badanych kryteriów społecznych. Można więc uznać, iż udowodniono występowanie koncentracji kryzysu społecznego w granicach jednostek nr 5 oraz 6, których poziom rozwoju wyraźnie odbiega od reszty tak gminy jak i miasta.

Analiza wskaźnikowa w sferze gospodarczej wskazuje na największe nagromadzenie zjawisk kryzysowych w jednostce nr 7 oraz w Moszczance, Piorunkowicach i Szybowicach, w których przekroczone zostały wszystkie 3 z 3 badanych wskaźników. Mniejsza skala kryzysu występuje w jednostkach: 2, 3, 4, 6 oraz w Czyżowicach, Łące Prudnickiej i w Wierzbcu, w których wartościami ponadnormatywnymi charakteryzowały się 2 z 3 wskaźników. W przypadku jednostek 1, oraz w Mieszkowicach, i Rudziczce został przekroczony 1 wskaźnik, a w jednostkach nr 5 i 8 oraz w Dębowcu i w Niemysłowicach nie stwierdzono występowania zjawisk kryzysowych w tej sferze.

Analiza wskaźnikowa w sferze środowiskowej wskazuje na stan kryzysowy w jednostkach na terenach wiejskich, gdzie przekroczenie wartości normatywnej wskaźnika wystąpiło we wszystkich jednostkach. We wszystkich jednostkach zlokalizowanych na terenie miasta nie stwierdzono występowania zjawiska kryzysowego w tej sferze.

Problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej badano w oparciu o 3 wskaźniki. Dwie jednostki a mianowicie nr 3 oraz Piorunkowice odnotowały przekroczenia we wszystkich wskaźnikach, natomiast w jednostkach: 2, 5, 6, oraz w Dębowcu, Łące Prudnickiej, Moszczance, Szybowicach i w Wierzbcu odnotowano ponadnormatywny zakres w odniesieniu do 2 z 3 wskaźników. Przekroczenie wartości referencyjnej 1 z 3 badanych zagadnień – odnotowano w jednostkach 1, 7, 8 oraz w Czyżowicach, Mieszkowicach, Niemysłowicach i Rudziczce. Nie stwierdzono występowania zjawiska przekroczenia wartości ponadnormatywnej w odniesieniu do jednej jednostki nr 4.

Zjawiska w sferze technicznej były oceniane przez 3 wskaźniki, z czego 2 jednostki nr 4 oraz nr 6 cechowały się stanem kryzysowym we wszystkich kryteriach. Nagromadzenie 2 z 3 zjawisk kryzysowych występowało w jednostkach nr 1 oraz we wszystkich jednostkach (sołectwach) zlokalizowanych na terenach wiejskich gminy Prudnik. Mniejszą skalą problemów (wartości ponadnormatywne w jednym wskaźniku) cechowały

się jednostki 2, 5, 7. Nie stwierdzono występowania zjawiska przekroczenia wartości ponadnormatywnej w odniesieniu do dwóch jednostek nr 3 oraz 8.

Zbiorcze zestawienie liczby wskaźników o ponadnormatywnych wynikach prezentuje Tab. 23.

Jednostkami o największym nagromadzeniu zjawisk kryzysowych są jednostki nr 6 (gdzie ponadnormatywne wartości odnotowano w odniesieniu do 25 wskaźników) oraz nr 5 (gdzie ponadnormatywne wartości odnotowano w odniesieniu do 21 wskaźników). Te dwie jednostki nagromadzeniem ponadnormatywnych wartości w sposób zdecydowany odbiegają od pozostałych jednostek. Jak już wskazano wcześniej, są to dwa obszary (łącznie się przestrzennie ze sobą) zaklasyfikowane jako kryzysowe z uwagi na szczególną koncentrację problemów społecznych (aż 21 wskaźników) – w tych dwóch jednostkach przekroczenia średnich wartości dla gminy i miasta odnotowano w przypadku aż 18 wskaźników. W połączeniu z pozostałymi sferami jednostki te mają także najwięcej zidentyfikowanych ponadnormatywnych wskazań we wszystkich sferach (25 w przypadku jednostki nr 6 oraz 21 w przypadku jednostki nr 5). Z powodu szczególnej koncentracji problemów społecznych i pozaspołecznych w jednostkach nr 5 oraz 6 są one w najwyższym stopniu predystynowane do objęcia granicami obszaru zdegradowanego w Prudniku – na tle pozostałych jednostek.

W sferach pozaspołecznych można zaobserwować stosunkowo równomierną liczbę przekroczonych wskaźników w jednostkach. Niemalże wszystkie jednostki (poza jednostką nr 8) cechowały się zjawiskami kryzysowymi w co najmniej dwóch sferach pozaspołecznych. Oznacza to, że poza kwestiami społecznymi, wszystkie jednostki wewnętrzne tak w gminie jak i mieście Prudniku rozwijają się w podobny sposób.

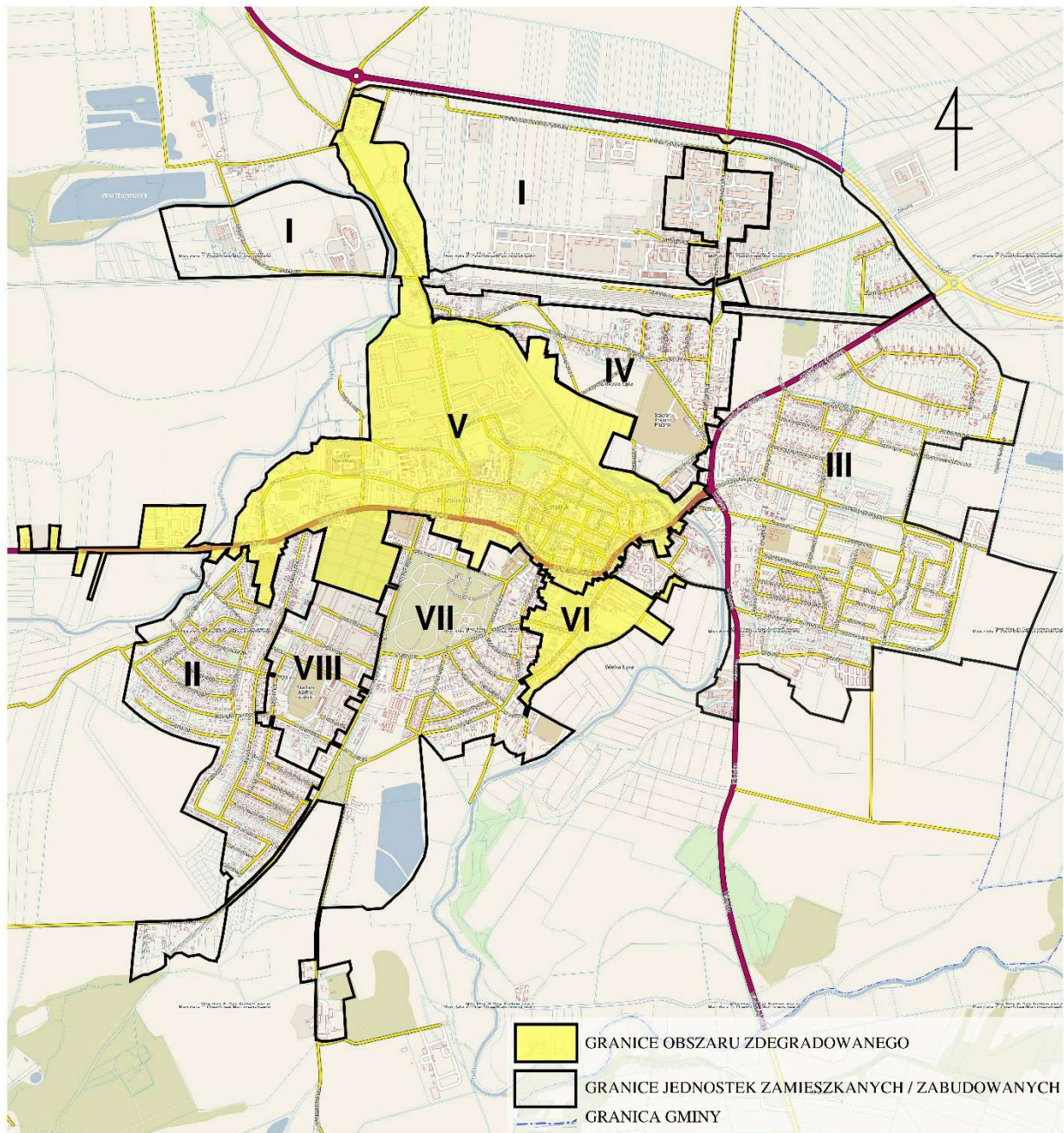
O uznaniu jednostki za zdegradowaną w rozumieniu ustawy o rewitalizacji decyduje w zasadzie stan negatywnych zjawisk społecznych.

Przyjęte kryteria wyznaczenia obszaru zdegradowanego, obejmujące konieczność wystąpienia odchyień od wartości średniej w przypadku co najmniej 70% liczby analizowanych wskaźników w sferze społecznej (co najmniej 15), współwystępujących z co najmniej jednym negatywnym wskaźnikiem w każdej z pozostałych sfer, spełniają wyłącznie dwie jednostki:

- ✓ jednostka nr 5 o powierzchni 128 ha obejmująca ulice: Armii Krajowej, Chrobrego, Krzywoustego, Ciasna, Damrota, Gliwicka, Górna, Inwalidów Wojennych, Jagiellońska, Klasztorna, Kochanowskiego, Kołłątaja, Kopernika, Kościelna, Kościuszki, Królowej Jadwigi, Krótka, Kwiatowa, Łukowa, Małachowskiego, Nyska, Ogrodowa, Piastowska, Plac Farny, Plac Szarych Szeregów, Plac Wolności, Plac Zamkowy, Plebiscytowa, Poczтовая, Pod Bramami, Ratuszowa, Reja, Rynek, Sobieskiego, Stara, Stefana Batorego, Stroma, Szpitalna, Tkacka, Tuwima, Wąska, Zamkowa zamieszkała przez 5 883 osoby oraz
- ✓ jednostka nr 6 o powierzchni 13 ha obejmująca ulice: Aleja Miła, Młyńska, Szkolna zamieszkała przez 1 200 osób.

W efekcie analizy różnicowania wewnątrzgminnego oraz wewnątrzmiejskiego wyznacza się obszar zdegradowany w Prudniku w granicach jednostek nr 5 oraz 6, zajmujący 1,16% powierzchni gminy (141 ha), zamieszkały przez 28,6% ogólnej populacji gminy (7 083 osób). (Rys. nr 35).

Rys. nr 35 Granice obszaru zdegradowanego – jednostka 5 oraz 6.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

5. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Podstawę wyznaczenia obszaru rewitalizacji stanowią wymogi art. 10 ustawy o rewitalizacji, które obejmują:

1. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.
2. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

3. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

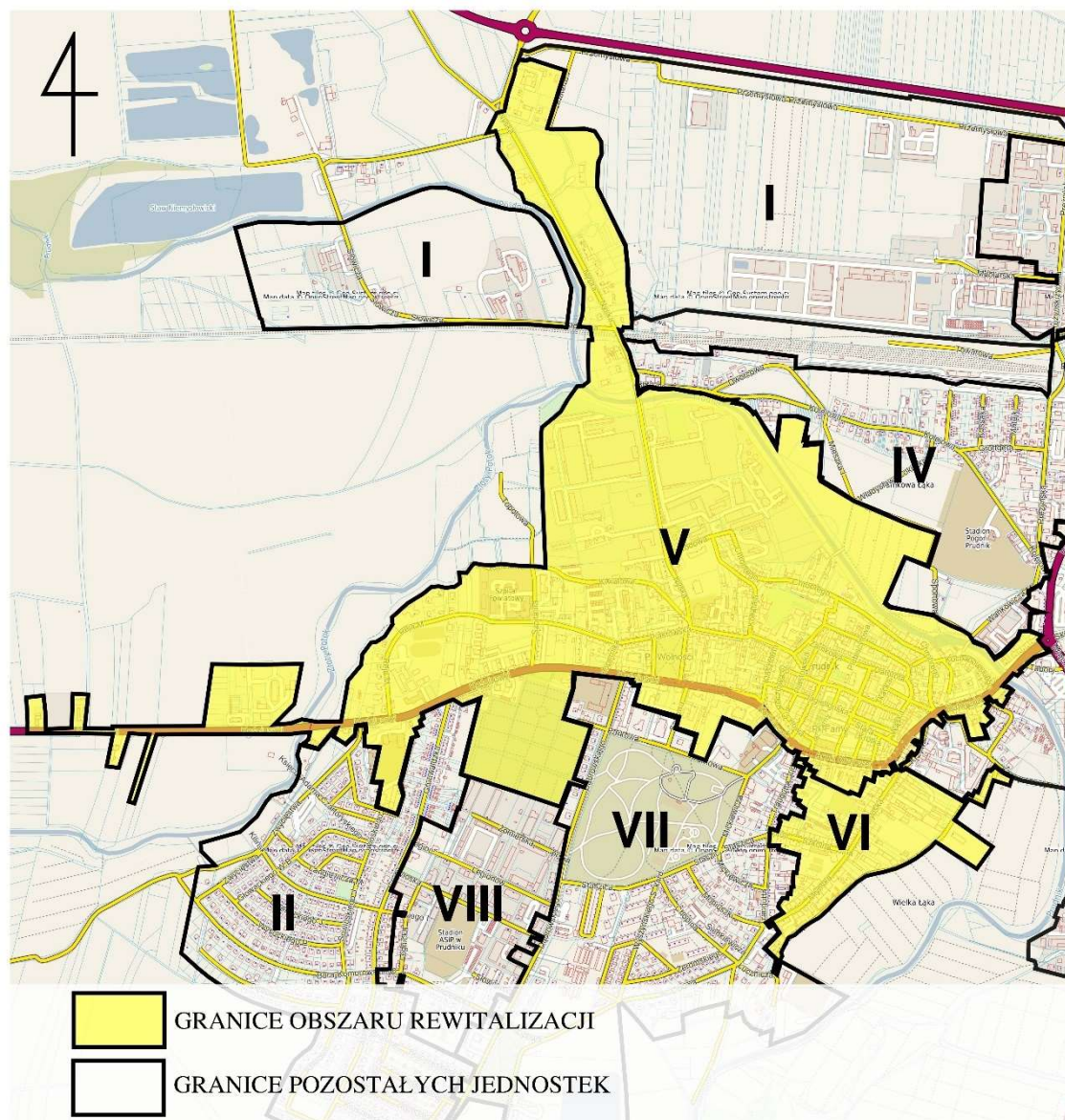
Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zostały wskazane dwie jednostki (nr 5 oraz nr 6) spełniające założone kryteria dla obszaru zdegradowanego - w zakresie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Jednocześnie na wskazanych obszarach współwystępowały zjawiska kryzysowe w pozostałych sferach. Teren tychże jednostek z uwagi na swoje położenie w centralnej części miasta, a co za tym idzie swoją charakterystykę związaną m.in. z wielofunkcyjną, centrotwórczą zabudową, ważną dla funkcjonowania miasta oraz historyczny rodowód, ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Dodatkowo część obszaru zdegradowanego (jednostka nr 6) pokrywa się z obszarem rewitalizacji w obowiązującym nadal Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 (Rys. 1). Tym samym wyznaczenie w granicach jednostki nr 6 ustawowego obszaru rewitalizacji pozwoli na kontynuowanie procesu rewitalizacji miasta, realizowanego do tej pory z użyciem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 r.

W granicach gminy Prudnik nie występowały niezamieszkałe jednostki o charakterze, pokolejowym i powojennym.

W granicach jednostki nr 5 występuje obszar przemysłowy (dawne zakłady „Frotex”) włączony do obszaru rewitalizacji, gdyż działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym zidentyfikowanym w niniejszej diagnozie.

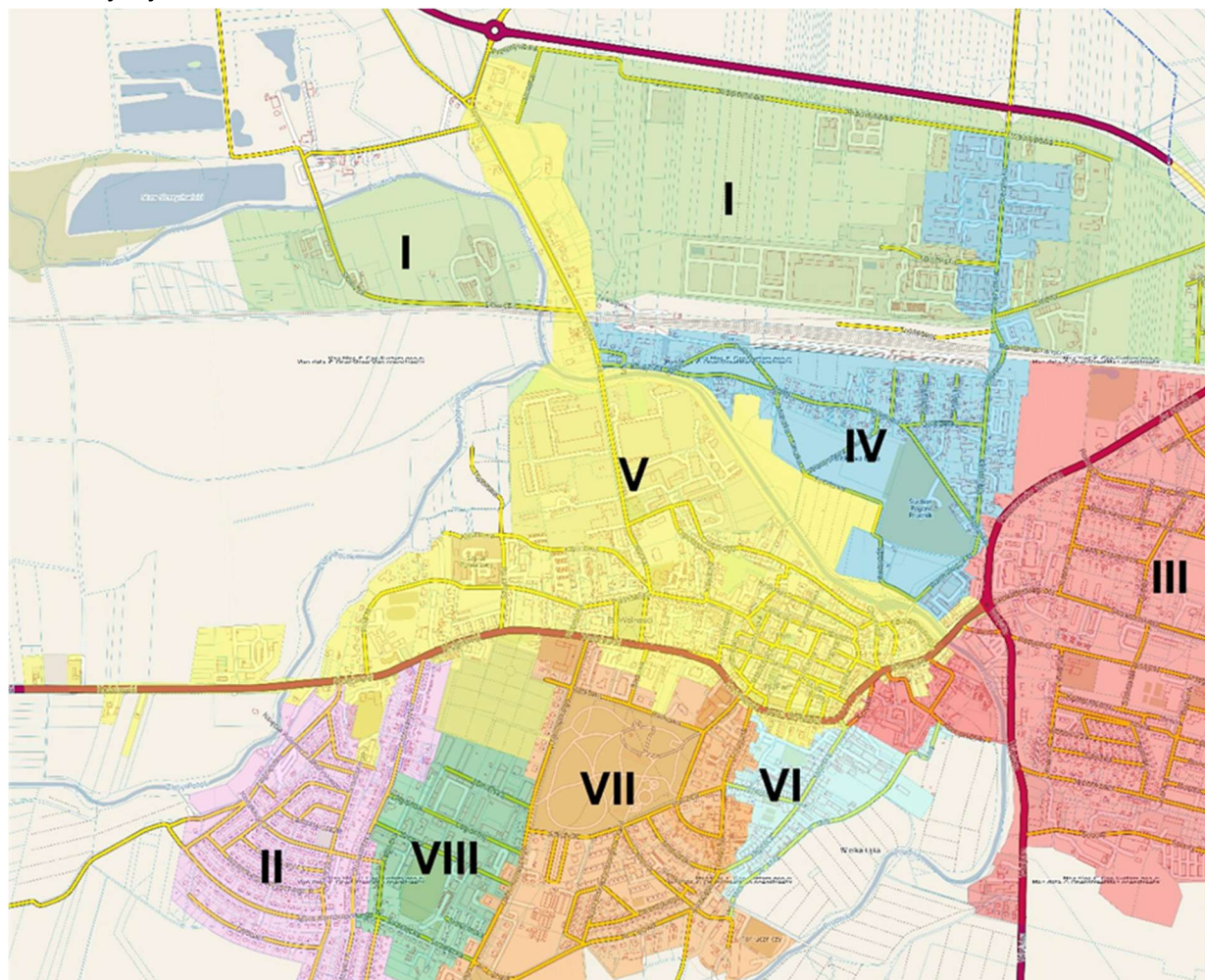
Przeprowadzona analiza wskaźnikowa w rzetelny i jednoznaczny sposób pozwoliła na delimitację terenu zdegradowanego. Obszar spełnia niezbędne kryteria formalne pozwalające na wskazanie tego obszaru do objęcia procesem rewitalizacji. Tym samym wyznacza się jednostki nr 5 oraz 6 jako proponowany obszar rewitalizacji (Rys. 36, 37).

Rys. nr 36 Granice obszaru rewitalizacji – jednostka 5 oraz 6.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

Rys. nr 37 Granice obszaru rewitalizacji – jednostka 5 oraz 6.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

6. Spis rysunków.

Nr	Nazwa	Nr strony
1	Podział na jednostki urbanistyczne w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Prudnika do 2023 roku.	15
2	Jednostki zlokalizowane na terenach wiejskich gminy Prudnik.	17
3	Jednostki zlokalizowane w mieście Prudnik.	18
4	Wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej.	25
5	Wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa.	26
6	Wskaźnik liczby osób pobierających dodatki mieszkaniowe.	27
7	Wskaźnik liczby dzieci otrzymujących stypendium socjalne.	28
8	Wskaźnik liczby osób, którym przyznano świadczenia opieki społ. z tyt. bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.	29
9	Wskaźnik liczby wydanych „Niebieskich Kart”.	31
10	Wskaźnik liczby przestępstw.	32
11	Wskaźnik liczby przestępstw przeciwko rodzinie i opiece.	33
12	Wskaźnik liczby czynów karalnych nieletnich.	34
13	Wskaźnik liczby wykroczeń przeciwko mieniu.	35
14	Wskaźnik liczby wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej.	36
15	Wskaźnik liczby wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu.	37
16	Wskaźnik liczby organizacji pozarządowych.	38
17	Wskaźnik liczby osób korzystających z bibliotek.	39
18	Wskaźnik liczby osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	40
19	Wskaźnik wysokości zaległości czynszowych w lokalach komunalnych (w zł).	41
20	Wskaźnik liczby osób bezrobotnych.	42
21	Wskaźnik liczby osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat.	43
22	Wskaźnik liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.	44
23	Wskaźnik liczby osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności.	45
24	Wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.	46
25	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej.	49
26	Wskaźnik liczby nowo powstałych podmiotów gospodarczych.	51
27	Wskaźnik liczby zlikwidowanych podmiotów gospodarczych.	52
28	Wskaźnik masy odpadów azbestowych.	54
29	Wskaźnik liczby nie ekologicznych źródeł ciepła.	55
30	Wskaźnik podłączeń do ciepła systemowego.	56
31	Wskaźnik budynków komunalnych w złym stanie technicznym.	57
32	Wskaźnik długości dróg gminnych.	59
33	Wskaźnik powierzchni terenów publicznych tj zieleńców, skwerów, placów zabaw itp. (w ha).	60
34	Wskaźnik ilości zabytków nieruchomych.	61
35	Granice obszaru zdegradowanego.	66
36	Granice obszaru rewitalizacji – jednostka 5 oraz 6.	68
37	Granice obszaru rewitalizacji – jednostka 5 oraz 6.	69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.

7. Spis tabel

Nr	Nazwa	Nr strony
1	Zmiany demograficzne w latach 2017-2021. *	5
2	Migracje w latach 2017-2021. *	5
3	Struktura grup ekonomicznych w latach 2017-2021 *	6
4	Podstawowe informacje o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych w latach 2017-2021. *	6
5	Przyczyny korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Gminy Prudnik 2021 r.**	6
6	Bezrobocie w latach 2017-2021. *	7
7	Dochody i wydatki budżetowe w latach 2017-2021. ***	7
8	Struktura wydatków wg działów klasyfikacji budżetowej w 2021 r. *	8
9	Dynamika zmian wskaźników dotyczących przedsiębiorczości w Gminie Prudnik w latach 2017-2021. *	9
10	Struktura podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Prudnik w 2021 r. *	9
11	Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Prudnik wg sekcji PKD 2007 w 2021 r. *	9
12	Tereny zieleni w Gminie Prudnik w 2021 r. *	11
13	Struktura użytkowania gruntów w Gminie Prudnik. ***	11
14	Zasoby mieszkaniowe Gminy Prudnik w latach 2017-2021. *	13
15	Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczne. *	13
16	Podstawowe informacje o jednostkach strukturalnych. ***	19
17	Wskaźniki wykorzystane w ocenie sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i funkcjonalno-przestrzennej w diagnozie delimitacyjnej. ***	20
18	Wpływ wskaźników z poszczególnych sfer na wybór obszaru zdegradowanego. ***	23
19	Rozkład przestrzenny wskaźników sfery społecznej na obszarze Gminy Prudnik. ***	47
20	Rozkład przestrzenny wskaźników sfery gospodarczej na obszarze gminy Prudnik. ***	53
21	Rozkład przestrzenny wskaźników sfery technicznej na obszarze gminy Prudnik. ***	58
22	Rozkład przestrzenny wskaźnika sfery przestrzenno - funkcjonalnej na obszarze gminy Prudnik. ***	62
23	Rozkład przestrzenny wskaźników potwierdzających sytuację kryzysową na obszarze gminy Prudnik. ***	63

* Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

** Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS w Prudniku.

*** Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Prudniku.